و: حسين محمود ههلهبجهيي

منتدی اقرأ الثقافی www.tqra.ablamontada.com

چاپی دووهم

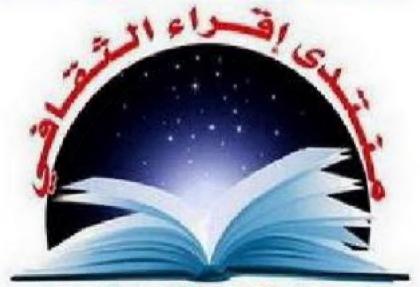
2007

بؤدابه زائدني جؤرمها كتيب:سهرداني: (مُنتَدي إِقْرا الثَّقافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنتَدى إِقْرًا الثُقافِي)

براي دائلود كتابهاي مختلف مراجعه: (منتدى اقرأ الثقافي)

www. igra.ahlamontada.com

www.igra.ahlamontada.com

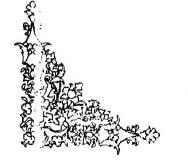
للكتب (كوردى ,عربي ,فارسي)

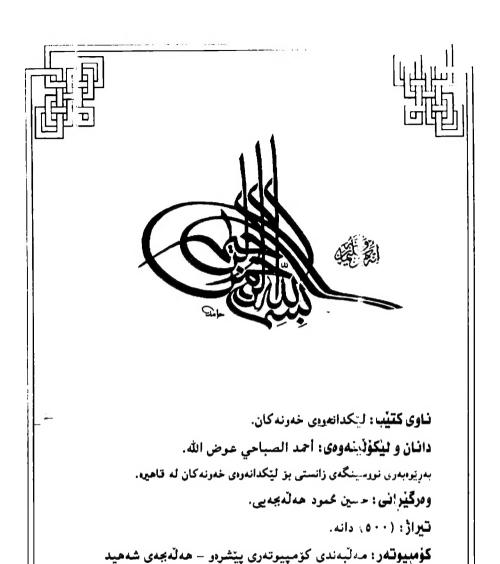

دانانی: ئەحمەد الصباحي عوض الله وەرگێڕ نی: حسین مەحموود ھەلەبجەیی

> چاپی یهکهم ۱٤۲۳ ک - ۲۰۰۲ ز

چاپ؛ يەكەم.

سال: ۲۰۰۲ ز ۱۶۲۳ ك

ביאל הבנותותואה

بهشهكانى خـهو هـ ٥ كيْرانهوه ي خـهوى راسـت ٢ گيْرانهوه ي خـهو به دروّوه ٢ بينيىنى پيغهمبهرﷺ له خـهودا ٩ نـــ ٨ بـــ ٢١ پــ ٢١ پــ ٢٢ پــ ٢٦
گيرانهوه ي خهو به درؤوه   ٢   بينيني پيغهمبه رﷺ له خهودا   ٨   ب   ١٦   ب   ١٦   ب   ٨٧   ب   ٢٨   ب   ٢٦   ب   ٢٤   ب   ٢٥   ٢٥   ٢٥
بينينى پيغهمبهرﷺ له خهودا ٧ نصح ٨ ب په ٨٧ ټه ٢٥ ټه ٢٥
77 77 77 77 79 79 79 79 79 79 79 79 79 7
7/
ΛΥ
73 73 74 70 70 70
73 5
5 70 5 70 5 30
70 5
Š
۱۲ د
٧٠
٠ ن
ڗ۫
AY KM
ش
98

3.4	Ė
40	ف
44	ق
1.7	ك
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	క
\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\	ل
177	P
17T	ن
\YY	
187	9
188	ى

.

ئەدەبى خەوتن و دوعا كردن

{عَسن الْبَرَاءِ بْنِ عَازِدِ قَالَ قَالَ النّبِيُ عَلَيْ إِذَا أَتَنِتَ مَضَجَعَكَ فَتَوَضَأً وَضُوءَكَ لِلصَّلَاةِ ثُسمَ اضطَجع عَسَى شَفَّا الْأَيْمَنِ ثُمَّ قُلُ اللّهُمُ أَسْلَمْتُ وَجْهِي إلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَالْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ رَغْبَةً رَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَا وَلَا مَنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكَتَابِكَ وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ اللّهُمُ اللّهُ وَالْجَاتُ فَانْتَ عَلَى الْفُطْرَة وَاجْعَلْهُنَ آخِرَ مَا الّذِي أَنْزَلْتَ وَبَنْبِيكَ الّذِي أَعْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ تَسَتَكُمُ بِهِ قَالَ فَرَدُنتُهَا عَلَى النّبِي صَلّى اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلّمَ فَلَمّا بِلَغْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الّذِي أَنْزَلْتَ قُلْمَا بِلَغْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الّذِي أَنْرَلْتَ قُلْمَا بِلَغْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الّذِي أَنْرَلْتَ قُلْمَا بِلَغْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الّذِي أَنْرَلْتَ قُلْمَا بِلَغْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلّمَ فَلَمّا بِلَغْتُ اللّهُمُ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ اللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهُمُ اللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

واته: له بدرائی کری عازبدوه به له پیخهمبدردوه به فهرمووی: نهگهر چرویته پیخهفه کهت دهست نویدی نویش بشوره پاشان لهسهر لای راست رابکشی و بلی: نهی خوایه نه وا نه نه نه تست کردو کاروبارم دایه دهست تور رووم کرده تور پشتم بهست به تست به نوه بیدو به تر، ان له تو، هیچ دالده شوینی رزگاربوونیک نی یه جگه بو لای تست، با ده و به پیخهمبدری که تست، با ده کت به کهت که داتبهزاندووه ته خواره وه ، وه به پیخهمبدری که ناردووته.

{عَنْ حُذَيْفَةً ﴿ قَالَ كَنَ النَّبِيُ ﷺ إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ مِنْ اللَّيلِ وَضَعَ يِدَهُ تَحْتَ خَدّهِ ثُمُ
يَقُــولُ النَّهُــمُ بِاسْمِكَ أَمُرتُ وَأَحْيَا وَإِذَا اسْتَيْقَظَ قَالَ الْحَمَدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَاتَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا
وَإِلَيْهِ النَّشُولُ } رواه البخاري.

ليكدانهومى خهونهكان

{عَنْ عَانِشَهَ أَنَّ النَّبِيِّ عَلَىٰ كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فَرَاشِهِ كُلُّ لَيْلَةَ جَمَعَ كَفَيْهِ ثُمُ نَفَتْ فِيهِمَا فَقَسَرَا فِسِهِمَا قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ اعُوذُ بِرَبِ الْفُلَقِ وَقُلْ اعُودُ بِرَبِ النَّاسِ ثُمَّ يَمْسَتُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَفْعَلُ ذَلِكَ بَهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ يَفْعَلُ ذَلِكَ نَلْكَ مَرَّاتٍ } رواه البخاري.

واته: عائیشه -خوا لین رازی بینت- ده لی: نه گهر پیغه مبه ری به به به به ای به وایه ته ناو پیغه مبه ری به به به بینخه فه که بین ده کرده وه و باشان فوی ده کرد پیایداو نه مانه ی ده خویدند: (قبل هو الله أحد) ، (قبل أعوذ برب الفلق)، (قبل أعوذ برب الناس)، پاشان چه نده ی بترانیایه ده ستی نه هیدنا به لاشه ی دا، له سه ر رو خساری پیشه وه که ای که شده به که که دارد، نه م کرداره ی سی جار نه نهام نه دا.

{عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﴿ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَأْمُرُنَا إِذَا أَخَذَ أَحَدُنَا مَضْجَعَهُ أَنْ يَقُولَ اللَّهُ ﷺ وَاللَّهُ مَ رَبًّ السَّمَوَاتِ وَرَبًّ الْأَرْضِينَ وَرَبَّنَا وَرَبًّ كُلِّ شَيْء وَفَالِقَ الْحَبّ وَالنُّوى وَمُنْزِلَ السَّوْرَاة وَالْإِنْجِيلِ وَاللَّهُ إِنْ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرّ كُلّ ذِي شَرّ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيتِهِ أَنْتَ الْأُولُ فَلَيْسَ قَوْقَكَ شَيْءٌ وَالْبَاطِنُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَالْبَاطِنُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَالظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَالْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ وَأَنْ الدَّيْنَ وَأَغْنَنِي مِنْ الْفَقْلِ } رواه الترمذي.

واته: نهبو هورهیده ده ده ده ده نخه نخواید نه ده داین نه گهر که سینکمان و رقشته ناو پیخه فه که با بلیست: نه ی خوایده نه ی پهروه رد گاری حدوت اسمان و پهروه رد گاری عدرشی گه ره ، پهروه رد گارمان پهروه رد گاری ههموو شتین الله تقیندر الله توری دانه ویله و ناول ، دابه زینه ری تهورات و نینجیل و قورنان ، پهنا ده گرم به تو له خراپه ی هدموو شتین که ناوحه وان و نسیبی به ده ست تویه ، نه ی خوایه تو یه که مینیت و له پیش توره هیچ شتین نییه ، وه تو دواهه مینی و له پاش توره هیچ شتین نییه ، وه تو زالی به سه رهموو شتین کدا ، هیچ شتین له سهروو توره نییه ، تو په نهانی به سه رهموو شتین کدا و دوای تو هیچ شتین نییه ، قه رزاریان لابه ره و دوله مه ندمان بکه .

بەشەكانى خەو

{عَـنْ عُـبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ عَنْ النَّبِيَ ﷺ قَالَ رُوْيَا الْمُوْمِنِ جُزْءٌ مِنْ سِبَّةٍ وَالرَّبَعِينَ جُزْءًا مِنْ النُّبُوَّة } رواه البخاري.

واتمه اله عوبنادای کنوری ضنامته ویک پیغه میبه رنگ ده فعرموی: خهوی فیماندار به فیکه له چل و شدش به ش له پیغه میه وایه تی.

{حَدَّثَــنَا أَنَــسُ بِنُ مَالِكِ قَالَ قَالَ رَسَهِ لُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ الرَّسَالَةَ وَالنَّبُوَّةَ قَدْ انْقَطَعَتْ قَلَا رَسُولَ بَعْدِي وَلَا تَبِيُّ قَالَ فَشَقَ ذَلِكَ عَلَى الْمُسِلِّ فَقَالَ لَكِنْ الْمُبَشِّرَاتُ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْمُبَشِّرَاتُ قَالُ رُوْيًا الْمُسْلِمِ وَهِيَ جُزْةً مِنْ أَجْزَاءِ النَّبُوَّةِ } رواه الترمذي.

واته: بینگرمان پهیام و پیغهمبهرایدی پچپاو نهما، دوای من فروستاده و پیغهمبهر نیید، وتیان: نهمیه لهسه و خهانگی ناپوسهته، فهرمووی: بهلام مژده هینهودکان ههیه، وتیان نهی پیغهمبهری خواش مژده هینهودکان چییه؟ فهرمووی: خهو بینینی موسلمان، که بهشیکه له بهشهکانی پیغهمبهرایهتی.

{عَـنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ الْبَيُّ يَقُولُ إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ رُوْيَا يُحِبُهَا فَإِتَّمَا هِيَ مِنْ اللَّهِ فَلْيَحْمَدُ اللَّهَ عَلَيْهَا وَلْيُحَدِّثُ ۚ هَا وَإِذَا رَأَى غَيْرَ ذَلِكَ مِمًّا يَكْرَهُ فَإِتَّمَا هِيَ مِنْ الشَّيْطَانِ فَلْيَسَنَّعِذْ مِنْ شَرِّهَا وَلَا يَذْكُرُهَا لِأَدِدِ فَإِتَّهَا لَا تَصْرُهُ } رواه البخاري.

واته: له نهبی سهعیدهوه هد له پیغهمیهوه هد فهرموی: نهگهر یه کینکتان خهوینکی بینی و خهوه کسه پسی خوش بوو، نهوه لد لایهن خواوه یه با سوپاسی خوا بکات و باسی بکات و بیگیزیتهوه، نهگهر پیچهوانهی ندرهی بینی که ناخوش بوو، نهوه له شهیتانهوه یه با پهنا به خوا بگریت له شهری شهیتان و با باسی نه کات بو که سی تر نیتر زیانی بوی نانت.

{عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ عِنْ قَالَ إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ لَمْ تَكَدْ رُوْيَا الْمُسْلِمِ تَكْذَبُ ... } واته: گهر روّژی دوایی نزیك بوویه منهونی موسلمان به دروّ ده رناچینت.

گیرانهوهی خهوی راست

{عَـنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبِ قَالَ كَانَ النَّبِيِّ ﷺ إِذَا صلَّى الصُّبْحَ أَقْبَلَ عَلَيْهِمْ بِوَجْهِهِ فَقَالَ هَلْ رَأَى أَحَدُ مِنْكُمْ الْبَارِحَةَ رُوْيًا} رواه مسلم.

واته: له سهموردی کوری جوندوبه وه وتی: پیغهمبه رقی نه گهر نوییژی به یانی بکردایه رووی موباردکی ده کرده هاوه لان و ده یفه رمیوو: آیایا شدری رابردوو که ستان خهوی بینی؟.

{عَسَنْ جَابِرِ قَالَ جَاءَ أَعْرَابِيِّ إِلَى النَّبِيِّ عِيْ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ رَأَيْتُ فِي الْمَنَامِ كَأَنُّ رَأْسِي ضُرُبَ فَتَدَحْرَجَ فَاشْتَدَدْتُ عَلَى أَثَرِهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ عِنْ لِلْأَعْرَابِيِّ لَا تُحَدُّثُ النَّاسَ بِتَلَعْبِ الشَّيْطَانِ بِكَ فِي مَنَامِكَ وَقَالَ سَمِعْتُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ صَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدُ يَخْطُبُ فَقَالَ لَا يُحَدِّثُنُ أَحَدُكُمْ بِتَلَعْبِ الشَّيْطَانِ بِهِ فِي مَنَامِهِ } رواه مسلم.

واته: له جابردره چ وتی: نه عرابی یه ک هاته خزمه ت پیغه مبه وقی وتی: نه ی پیغه مبه وقی از که ی پیغه مبه وال له سه رم درابیت خل برویه وه و منیش له نه نجامی شهره دا ناره حمه ت بووم، پیغه مبه ری خواشی فه رمووی: باسی مه که بر خه لکی به یاری کردنی شهیتان بیت له خه ودا.

گيٽرانهوهي خهو به درۆوه

{عَنْ ابْنِ عَبَّاسِ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ مَنْ تَحَلَّمَ بِحُلْمٍ لَمْ يَرَهُ كَلَفَ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرتَيْنِ وَكَلْمُ لَهُ كَارِهُونَ أَوْ يَقْرُونَ مِنْهُ صُبًا فِي أَذُنِهِ النَّانَكُ يَسُومَ الْقَلِيسَامَةَ وَمَنْ صَوَّرَ صَوْرَةً عُذَّبَ وَكُلُّفَ أَنْ يَتَفْخَ فِيهَا وَكَيْسَ بِنَافِخٍ} رواه البخاري.

واته: له ئیبن عدبباسهوه له پیغهمبهرهوه تلاق فهرمووی: نهوی خهویک بگیریتهوه به لام نه نیبنیبیت نهوه له روژی دواییدا داوای لی دهکریت که درو ده نکه جو گری بدات، و ناتوانیت...

بینینی پیغهمبهرﷺ له خودا

{عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ رَآنِي فِي الْمَذَامِ فَقَدْ رَآنِي فَإِنَّ الشَّيْطَانَ الْ يَتَمَثَّلُ بِي} رواه مسلم.

{ حَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيِّ عَيْ يَقُولُ مَنْ رَآنِي فِي غَمْنَامِ فَسَيَرَانِي فِي الْيَقَظَةِ وَلَا مَنْ رَآنِي فِي غَمْنَامِ فَسَيَرَانِي فِي الْيَقَظَةِ وَلَا يَتَمثَّلُ الشَّيْطَانُ بِي } رواه البخاري.

واته: له نهبو هورهپرهوه له پیغهمبهرهوهﷺ فهرمووی: ناویه له خهودا منی بینی، نهره له روزی دواییشدا من دهبینیت، شهیتان ناتوانی له شیّوی مندا خوّی نیشان بدات.

﴿ حَسَنُ أَسِسِ هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ رَآنِي فِي الْمُنَامِ فَقَدْ رَأَى الْحَقُّ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتَشَبَّهُ بِي } رواه أحمد.

وانه دا له نهبو هورهیره و پیغهمبهرﷺ دهفهرموی: نهوهی له خهودا منی بینی نهوه هدق و راستیی بینیوه ، شهیتان ناتوانی بیته شیّوهی منهوه.

۱-ئایه تسه کانی قورنان ؛ خویدندنی نایه تسه کانی قورنانی پیرزز له خهودا نه گهر نایه تسه کان مسژده دان بوون نه وه مژده ی پی نه دا به چاکه ، وه نه گهر نایه ته کان ناگاداری بوو وه بوو وه ناگاداری نه کات اسه کردنی خراپه یه که دره داید ، وه نه گهر نایه ته کان سزا نایه ته کان ره هست بوون ، نه وه نه ره هستی خوای گهروه داید ، وه نه گهر نایه ته کان سزا بوون نه وه نه گهره داید .

۲-ئافرهتی گهنج: نافرهتی گهنج و جوان له خدودا بدلگدید لدسدر دنیا له شیوازی ناوی و جوانی و جدستهیدا، چونك شدر نافرهته دنییایه، وه زورجار بدلگدید لدسدر سولتان، چونكه نافرهت دادگدره بدسدر پیاوهوه، ندگدر جوان و قدلدر بور ندوه ندر ساله پر له روزی یدو ندگدر روخسار ناشیرین بور ندوه ساله كدی قراند.

۳-ئافرهتی پیر: پیرهژنی نهناسراو :،گهر ناشیرین بوو یان عهیب دار بوو به نگهیه لهسهر دنیای رابردور بهسهر چوو، وه نهگهر جوان و پاك و خاوین و گهشاوه بوو، به نگهیه لهسهر دوا روژیکی باش، پیرهژنی ناسراویش به دهروون و خودی خزیهتی.

٤-ئازار؛ هدست کردن به نازار له خدودا به نگهیه لهسهر ناسورده یی یه کی گهوره ی چاره پروان کراو، وه نه گهر پیاوی کی نازارویت بینی به نگهیه لهسهر نهوه ی که کرده وه کانت هزیه کن بر نازاردانی ههندی که س.

۵- ذیرهیی: نیره بی له خهودا نیشانه به لهسه ریکخستنی پیلان دژ به تز له کاتیکدا نیره بی به تز به به ناخزشیت کاتیکدا نیره بی به تز به به ناخزشیت دروجار نهایت .

٦- السن: بينيني ناسن له خهودا نيشانه به لهسه ر هيزو بيزاري و سامان و بلندي.

۷-ناسنگهر: خهو به ناسنگهرهوه مانای وایه مالیّکی زوّری چاوه پروان نه کراوت دهستگیر نهیی.

۸-نهسپ؛ خهو به نهسپهوه زور باشه ، سوار بوونی نهسپ یان بینینی نیشانه یه بو نهوه ی کهسینگ توی زور خوش ده ویت ، سامان و مالیّکی چاوه پوان نه کراوت بو دیت ، نهگه و کهسینگ به سواری نهسپ به دو و روت نه هات نه وه ناگاداری یه بوت که لهم نیزیکان ، گهشتیکی چاوه پوان نه کراو نه که بیست ، نه گه و نهسی مردوو ناگاداری یه بو رویشت نه دوای کاتیت ته واو نه بینینی نهسپی مردوو ناگاداری یه بو ناخوشی به نیشه که تدا ، نه گه و له خه و دا پیشبر کیّت نه کرد به سواری نه سپه وه نیشانه یه له نیشه که تدا ، نه گه و له خه و دا بیشبر کی یه که دا ، نه گه و له خه و دا سه یری پیشبر کی یه که دا ، نه گه و له خه و دا سه یری پیشبر کی یه که دا ، نه گه و دا های وایه هه والیّن نه یستی .

۹- ناهه نگا: خدر به گیرانی ناهه نگدره نیشانه ی زیانه بی خدر بینه که ، ناماده بورن له ناه نگیشدا نیشانه یه لهسته ر دارا کردنی یارمه تی له هار پیکه ت ، به لام ناهه نگی هارسه را یه تی نه ره نیشانه یه بی هارسه را یه تی یان یارمه تی .

۱۰- ئاوریشم: خدو به ناوریشم لهبهرکردنه وه یان بیفررشی یان بیکری خهریکی چاکه، نهگهر هاوسهرت نهبی نه نه وه بهم نزیکانه کهسینک نهبینی که خوشت بوی، نهگهر هاوسهریشت همهی نهوه همهوالی چاوه روان نهکراو نهبیستی، نهگهر خهوت بینی پوشاکیکی ناوریشم نهدوریته وه نهوه کاره کانت سهرکه و توو نهبن، همرچهنده به ربهستیان همبینت.

۱۱-ئارد؛ ئاردى گهنم له خهر رززىيه ئاردى برنج بهخششه، ئاردى بينجگه له گهنميش چاك بورنهوه به نه ندخوشى .. راردنى ئارد له خهودا ههژارىيه، وه ههويرى گهنم گهشته و هدويرى ئاردى جو جينگيريى و سهركهوتنه.

١٣- **ئاڭتوونى زۆر:** نيشانەيە لەسەر بە دەست ھينانى سامان.

١٤- ثالَتُووني گهم؛ نيشانهيه لهسهر رن كردني سامان.

١٥- المنتووني يوشراو: تالتووني روب مش نيشانديه لمسدر گدليكي ناريك.

١٦-ئالتوونى دۇزراوە: نيشانەيە بز مەركەرتنيكى كەم خايەن.

۱۷- فالا : نالای سورر له خهودا خزشی و ناسووده بی به نالای رهش پیاوه تی و شهره فه ، نالای سه رز نایین و چاکسازی به ، نالای سی زانست و خواپه رستی به .، بینینی کرمه له نالا له خهودا نیشانه ی بارانه ، نه گهر نالاکان رهش بوون نه ره زانسته و نه گهر سپی بوون نه وه ناشتی به و نه گهر سه وز ناه به نه گهر سه وز نه وه به تایه و نه گهر سه وز بوون نه ره گهشته .

۱۸-نارهزووی بهرز بوونهوه: مانای تارهزووه له سهرکهوتنی مهبهست و گهیشتن به تاوات.

۱۹ ناسمان: ناسمان له خدودا نیشاندیه لهسدر گهران و بهختیاری و خوشی بو کدسیك رووی تی بكات یان سدی بكات یان له سیبهریدا بیت، همندی جاریش نیشاندیه لهسدر فهرمانره وا، نهوه ی لی ببینری یان تیایدا یان لی بیته خواره وه له نیشاندیه لهسدر خوی، نهوه ی چاكه و خرایه، نهوه نیشاندیه لهسدر فهرمانره وا، وه نهلین نیشاندیه لهسدر خوی، نهوه ی لسی خرای گهوره ش دیته خواره وه نه گهر ناسمان سایه قه و خور بوو نهوه نیشاندی بی بیشاندی بی داهاتوویه کی به ختیار، نه گهر تاریك و همور بوو نهوه نیشاندی د و راند.

۲۰-ئۆتۆمبىيل: سواربوونى ئۆتۆمبىل ماناى گۆرانە لە مالدا يان لە كارداو گۆرانى گوزەرانىيە بىق باشىتى، ئەگەر ئۆتۆمبىلەكە شىكا، ئىدوە ئاگادارىيىيە لە دۆران، بىنىنى ئۆتۆمبىللەكە شىكا، ئىدوە دەبىستى كە ئەنجامەكەي ئۆتۆمبىيلى شىكار نىشانەى ئەرەيە ھەرالىك لە ھاررىيەكتەرە دەبىستى كە ئەنجامەكەي ناخۆشىيە.

٢١-ئاودەر: ئاو دەرى لە خەودا نىشانەيە بۆ ژيانىخى خۆش.

۲۲-ئیفلیجی: نهگهر له خهودا خوّت به نیفلیجی بینی مانای وایه دوژمنیّکت دهیدوی جولانه و ایه و ایه و این و شهرت تووش بکات.

۲۳-ئاش — ئاوگىنى؛ ئاشى بى زبانى بازندىى لە خەردا سەركەرتنىكى گەررەيە بى بازرگان و پىشەسازو كرىكارو سەرمايەداران، وە بەختىكى ئاسوودەيە لە ھارسەرايەتى و خىشەرىستان و ئارەزورمەندانى ھارسەرىتى، ئەگەر ئاشەكە شكابوو يان لە كار كەرتبور يان خى نەبور ئەرە بەختەكە كەمترە للەرى ئاشەكە لە گەردا بىت.

۲۶-ئيسك؛ نهينىيەكت ھەيە بالار نەبيتەرە.

۷۵-ئهنگوستیله: پوشینی نمنگوستیله له خهردا بین کچ نیشانه یه بو جوانی و رازاوه یمی و هیواو شوکردنی به ختیارانه، وه بین هاوسهران نیشانهی به ختیارانه یه یان میندالی نبوی یان نهگهر نمنگوستیله که جوان بور دلخوش بور پینی نموه به ختیاره به مینرده کهی یان منداله کهی.. وه نمنگوستیله ی مرواری یان شیلانه نیشانهی لهسهر ترس به نمندازهی بجووکی و جوانی و زوری مرواری یه که.

۲۹-نالا: (عَلَم): نهگهر له خهردا نالایه کی بهرزت له ههوایه کی گهشاوددا بینی شهره به نینی سهرکهوتن و زال بوونه بهسهر دوژمنه کانتا، به الام نه گهر دراو بوو یان له قوریّکدا دانرابوو، نهوه ناره حه تیه کهت زوّر قورس و گرانه، نهگهر نالاکه له ناوه راستی بازنه یه کدا بوو، نهوه به زوّری ههوالی مردنی کهسیّکی گرنگ نه بیستیت، وه نالای سوور له خهودا نیشانه یه لهسهر پهتا، سهوزیش لهسهر سه فهر کردن بو کاری خیّر، سپیش نیشانه ی ناشتی یه و رهشیش نیشانه ی قاتی و ترسه، وه سهرسامی نه گهر نافره ت بینی نهوه شور نه کات.

۲۷-ئاسك؛ بینینی ناسك لبه خدودا نیشاندید لدسدر خوش بدختی، بدلام ندگدر بینیت رای ندكرد کیشاندی تیكچووند لدگدل خوشدویسته كدندا، وه بینینی به مردوویی نیشاندی ندوهید هاوری ید كت دهست پاك نی ید، ناسكه كدش بكوژبت هدر واید.

۲۸-ئوتیل : بینینی توتیل له خهودا نیشانهی ژیانیکی هیمن و روزامه ندی به نیشته بیشت و روزامه ندی به نیشته برونیش له توین از نیشانه به له سهر ژیانیکی راگویز له نیوان سهر که و تن و دوران و دوله مه ندی و هه ژاری.

٢٩-ئهشكهوت؛ ئەشكەوت لە خەردا ماناي بورنى مندالله يان حەز لىن كردنى.

 ه رال سورن به سندریدا بنه تاییبه تی نه گنه ر تنیز تیننوت بینت و تیننوویه که ت بسلم بره بسنه وه ، وه ناوی گهرم غهم و ناره حه تی یه له ده سه لاتدارانه وه.

همهژار بسور خوا دەرلەمەندى ئەكات، ئەگەر ئافرەتىنكى دامەزراور رەزامەندى بىنى، ئەرە چاكەيەكى رەزامەندە.

۳۳-ئهندازیار: نهندازیار له ته فسیردا ردمزه بن گزرانکاری نیش له باشه ره بن باشتر. ۲۴-ئهندازیار: فه نه نه گهر له ۴۲-ئهنداری و ناسووده یی، وه نه گهر له خه ردا نه نهروشت یان نه تکری نه وه نیشانه یه کی ترسناکه.

۳۵-نساوی و هستاو : خدر به ناری و هستاره و مانای رایه تق له حاله تی نه ماندایت یان دله داردی یان ده این نه نیسبه ت کیشه یه کته و د.

٣٦-ئاگر: ئاڭر له تەفسىردا لەسەر چەند شيوازيكه:

- تاگر له خهودا خيرو مژدهو دهولهمهندی و پلهر پايهيه بو کهسئ بيبيني که له ماله که يدا رووناك نهبيتهوه.
  - ئەگەر لە مالنىكى تردا بىنى ئەرە لە دەست دانى ھاررىيەكيەتى.
  - 🕏 ئەوەى ئاگرىكى شەرقدار بېينى و بەرەو رووى بېوا لە ترسناكىدا ئامىنىتتەوە.
- ئەرەى ئاگرىكى تىشكدار بېينى و كۆمەلى بە چوار دەررىدا بن، ئو بە ئەر كۆمەلە
   تورشى چاكەر بەردكەت ئەبن.
- ه نه گهر به رزژ ناگرت بینی نهوه نیشانهی جهنگ و فیتنه یه ، نه گهر زمان و بلیسه و دنگی ههبی ، نه گهر هیچ شتیکی لهوانه نهبوو نیشانه یه لهسه ر نه خوشی.
- نـهوهی لـه خـهودا ناگـریکی تـووش بـی و بیسورتینی تووشی نارِه حهتی دیت له دهسه لاتدارانهوه، ود نهگهر نهیسووتینی نهوه سامانیکی زوری دهستگیر نهین.
- شهوه ی بلیسه ی تاگیر له دهرگای ماله که ی این بینی به بی دروکه ل ته وه نیشانه ی حدجه ، وه ته گهر بلیسه که له نار ماله که دا بور ته وه نیشانه ی جورت برونه.
  - 🕸 وه خهو به تاگری بلیسهدارهوه رهمزه بن نههامهتی و دووبهره کی.

۳۷-ئه ستیرد: بینینی نه ستیره له ناسماندا چاکه و ناسووده یی و له ش ساغی یه به تاییه به تایید تایید تایید تایید به ناشکرایی دیار بی و گهشاوه بی، وه له ته نسیدا ردمزه بی زانایان و پیاو ماقولانی هزز.

٣٨-ئيش: ئبش له خدودا نيشاندي پدشيمانييد له گوناهـ.

۳۹-ئاههنگه: تاههنگ له خهردا ناره حمتی یه له ژیانتدا، به لام نهر خزشه ریستانه ی دم ناههنگه و تعبینن له مالانیکی دیاری کراودا، نهره له و ماله دا ژن ده مینن یان شور ده کهن.

 ٤٠-ئەلقەرپىر: ئەلقەرىزى دەرگا لە خەردا رەمزە بۆ ئەر ئافرەتدى نهيىنى يەكانى پىار ئەيارىزى.

٤١-ئاومرة: ناومرقى باراناو له خهودا خيرو بهره كهته.

٤٢-ئەسىپەردە كردن: ئەرەى بىنى لە خەردا مردرو ئەسپەردە ئەكات ئەرە گەشتىنكى درور ئەكات.. ئەرەى بىنى بە زىندرويى ئەسىپەردە ئەكىرى ئەرە ساسانىك بە دەست ئەھىنى.

۱-بساوك دخه و بيسنين به باوكه و وتويّش له گه ليدا به لگه یه له سه و چاوه روان كردنی ناسووده یی و به ختیاری و بینینی به مردوویی به لگه یه له سه و ژیانیکی ناخوش.

۲-بسرا : نهگدر خدوت به براکانته ره بینی لهش ساغ و دلخوش بوون، نه ره تق هدوالیکی خوش نه بینیت، نه ره هدواله که ناخوشه.

۳-پهرپيوهبردنى كاروبار: خهو به نووسين و بهريوهبردنى كاروبار به لگهيه لهسهر بروا بودن ييّت.

3-بازن- دهستهوانه: بازن و دهستهوانه بن پیاو باش نییه، به لام بن ژن و کچ باشه، نهگهر بینیان کچینك یسان خادمینك بازن له دهست نه کات نهوه تووشی کردارینکی باش نهبن، وه نهگهر خهوی بینی به بوینی بازن نهوه سهروه تینکی چاوه پروان نه کراوی دهست نه کهوینت بهم زوانه یسان همه شت کی تر، به لام نه گهر بازنی له خهودا ون کرد مانای د زیاندنمه، وه نهگهر جگه لم خوتت بینی بازن نه دوزنه وه یان له دهستی نه کهن نهوه هموالی خوش نهیستی.

۵-بیوون به وهزیر: نه گهر یه کین خوی بینی بوو بوو به وهزیر یان قازی یان داد گهر یان و تاری یان داد گهر یان و تاریخ نام و تاریخ

ليكدانهوهى خهونهكان

۲ برنج؛ خدو به خواردنی برنجهوه یان لیننانی مانای وایه خوشییه کت پی ندگات لید لایدن که سینکدوه که خوشت نهوی، به لام نه گهر فروشتت یان کریت نه وا چاوه روانی گررانیکی باشتر بکه له به ختتدا.

۷-بسم الله کردن: شهره له خهردا (بسم الله الرحمن الرحيم)ی خويند ثهره خوای
 گهرره بهره کهت ثهخانه ماله که یه وه زیادی ثه کات.

۸-بانق: له خدردا نهگدر خوتت له بانقدا بینی و خدلکت بینی پاره وهرندگرن ندوه نیشاندی ناره حدتی یه بوت به هوی گوی پی نددانتدوه، بدلام ندگدر پاره که به تو نددرا ندر گدشبینی ید کی باشت تووش ندینی.

۹-بروسکه ؛ بروسکه و نیرراو له تووه یان بق تق له خدودا مانای بیستنی هدوالیّکی گرنگه له شویّنیّکی دووروه یان تق بیر له و گرنگه له شویّنیّکی دوور له تق بیر له و نه کهیته وه.

۱۰-باغ: باغی ناشکرا له خدودا نیشاندی ژند، چونکه نار نددری و نارس ندبی و مسندالی نهبی، بادی ناناشکرا نیشاندیه لدسدر بدهدشت، چونکه عدر ب ناری ناره بدهدشت، و ه مدروها خوای گدورهش به هدمان شیّوه ناوی هیّناوه : ﴿ أَبِید أحدکم أَن تَکُون له جنه من نخیل و أعناب ﴾ ، واته: تایا ندتاندری باخیّکتان هدبیّت له دارخورماو سری.. ندو کدسدی له خدودا باخه کدی نار نددات ندوه کدس و کاری دیّن بو لای ، ندگدر بینی باغی باغی نار نددا ندوا در کدسد تایاکی له گدل ژنه کدیدا ندوای کدسیّکی تری بینی باغی نادمی نار نددا ندوا در کدسه نایاکی له گدل ژنه کدیدا ندکات.

۱۱-بیر: بیر له خودا ماله یان زانسته یان جووت بوونه یان ژیانه، خواردنه وه ناری اسی اسی بیر باشد مدله کردن له بیردا رزگار بوونه له تاران و گوناه، نه وه که خهودا بیریکی هدلکه ندر ناوی تیا بوو، نه وه نافره تیکی خانه دان ماره نه کات. نه گهر نافره ته که بینی له خودا بیری نه که نه ناو له بیر ده نه نه نه به سهر که و تن نه وه نیشینکی نوی دا، به تایبه تی نه گهر ناوی بیره که بیال بنت، به لام خه و به بیریکی بی ناوه وه نیشانه یه بو در اندن، خه و بینین به که و تنه ناو

۱۲-بسکیت: نه گهر بسر یتت خوارد یان کریت یان ههر شتینکی به نان دروست کراو، نهوه نیشانهی ناژاوه یه کی بجووکی خیزانی یه.

۱۳-بئ نهوایی: بی نهرایی ایم خهودا نیشانه بو هدژاری.

۱۹- برینی قاچ: برینی نهندامی یان چهند نهندامی له لاشهی مرزق به لگهیه السهر زیان کهوتن له مال یان ک ن و پهل، وه برینی قاچ مانای تینکچوونی گهشتینکی چاردروان کراوه.

۱۵-باینجان: بینینی بینجان له کاتی خویدا روزییه به ماندوو بوونهوه، وه برجگه له کاتی خوی چاك نییه، و خواردنیشی نیشانهی مهرایییه له قسه کردندا.

۱۹-بولبول: بولبول بیان همه ر بالنده یه کی بخرین، نه گهر لمه خمودا گویت له خویندنیه و برو، نه وه نیشانهی نه وه یه گویت له هموالی باشه وه نه بیت، یان کاریکی چاوه پوان نه کرار روو نمه د که دلخوش نه بیت پی بیجگه له قه له روش و دال ، نه وه دور پیاری خراین که به همورتی در نوه هاتوون.

۱۷-برینی ریگا: برین ریگا له خهردا ناگادارییه بوت، نهو ریگا راستهی تیایدا بوت دهرنه کهری نهوه پیریست پیایدا بروی.

۱۸-بئ هیزی؛ بن هیزی له خدودا نیشاندی سدرکدوتن و بدرزی و بلندیید.

۱۹-بازرگانی: نهگهر سه خهردا خزتت بینییه وه بوویت به بازرگان و له دو کاندا دانیشتوویت و چوارده ورت کهل و پهلی بازرگانی بود، نهوه سهرزکییه بوت له کاره که تدا، وه نهگهر کهل و پهلی بازرگانیت به دهستی خزته وه بینی وه کو کیشانه و نهو جزوه شتانه، نهوه پاریزراو نادبیت له هه ژاری.

۲۰-بهروبوومی شیرین: بینینی به رو بو ومی شیرین له خه و دا نیشانه یه له سه ر رزی حدالال و زانستی به سوود ، به روبوومی خوشه ریست نیشانه یه له سه روزی یه که به ناره حداتی به دهست نه هینری، وه خه و بینین به کوکردنه و ره به رو بو و مه و نیشانه یه له سه ر

،،، سلام به سامانیکی زور، نه گهر خهرت بینی کچیک بهرو بورمی شیرین نهخرات، ۱۰،۰ سلامی نهوه یه نارهزورمهندان پیشیرکی خواستنی نه کهن.

۲۱ بهدوهبوومی تسرش: بهدروبورمی تسرش له خدودا بینین و کرین و هدلگرتنی و حراردندی نیشانه یه بر زیاد بوونی نهخزشی بر نهخزش و زیادبوونی مالی حدرام بر لهش ساع.

۲۲-به هه شت: بینینی به هه شت نیشانه ی ناشتی یه ، وه چوونه ناوی مژده یه و خواردنی به دربورمی قسمه ی چاکه و خواردنه وه لمه کانیاوه کانی و پزشین له پزشاکه کانی هیواو خزشیی به ده ست هاتوره ک دینه دی.

۲۳-بریسفداریی: شهودی بینی له خهودا لاشهی بریندار بووه، ثهوه نیشانهی سامان و روزییه، کسه لسه جهستهود بوی دیت، ثهوهی بینی بریندار بووهو خوینی لسی نایهت ثهوه تووشی ریزو شهره فی گهوره ددبیت.

۲۱-برسیه تی: برسیه تی له خدردا نیشانه یه بر ندمانی سامان، سوور برون له سهر داراکردنی پشیری، نه لیّن نه گهر خدرت بینی که را برسیت، نه ره سامانیک وه رنه گری له که سینکه ره یان سهرچاره یه نه وه که نایناسیت، وه نه لیّن نیشانه ی نه وه یه له رووی سامان ر زانسته وه برسیته، وه نه صور برسی یه کت بینی نیشانه یه بو هدرالیّنکی خوش که له هاوری یه کته وه نه بیستی، وه نه نیّن برسیه تی له خدودا نیشانه ی به غیلی یه بو برسیه که.

۲۵-باری قورس: باری تورس له خدودا نیشاندیه بز درارستی خراپ.

۲۹-بهربهست: بینسینی بهربهست نیشانه یه بورنی ریگر له ژیانتدا، به لام له کرتایی دا سهرنه که ریت به سهری دار کرتایی دیت.

۲۷-بئ نویژی ئافره ت: نه گهر نافره ت له خهردا بینی بی نویژ بوره نیشانه یه له سهر غسم و خدف ته ته نه گهر که سینکی بینی و بیزار بوو له بی نویژی یه که نهو کوریکی نهبی.

۲۸-باغی گیانداران: نه گهر خهرت بینی له باخچهی گیاندارانیت نیشانهی نهوهی گهشتیک نه که نهرهی گهشتیک نه که نورت و گهشتیک نه که نورشت نه بینی وه حشی به ستراوه له قه فه زه کانیاندا به لگه یه بو سه رکه و تن و شدن که تو و شت نه بین .

۲۹-بروّی چاو: نه گهر خهوت بینی بروکانت ناشکران و تورکیان زوره نهوه نیشانهی به ختیباری به خوشه و بستیدا، به لام نه گهر بروکانت وه ری بوون یان بی تورك بوون نهوه نیشانهی دورانه.

۳۰-به فدیی: به ند برون له خهودا نیشانه یه بز ژیر داستی و خهفهت، به ند برون له مالیّکی نه زانراودا نیشانه یه له سهر مردن و گزر.

٣١-بهرد: بدرد له خدودا نيشانديه لدسدر دل راقى.

۳۲-بهرخ: بدرخ له گیرانهوه دا کوریکی گوی رایه له بر بارکی، نهوه ی بینی به رخیکی به خشی و ژنی سك پریشی هه بوو، نهوه مژده ی کوریکی گوی رایه لی پی نه دری، وه بوون به خاوه نی هه موو گیانداریکی بچووك له خه و دا نیشانه یه بر دنیا ته نها بر کچ نه بی، نهوه ی بینی به رخی سه ر نه بری کوریکی نه مری یان که سینکی.

۳۳-بهراژ: ئهگهر خهوت بینی به بهرازدوه نهوه چاوهروانی ههوالی خوش به، یان چاوهروان نه کراو.

۳۵-بون: بونى گولارى لى خەردا ھەمرو كاتىنك نىشانەيە بىز بەختىيارىي و ئاسرودەيى.

۳۹-بؤنی خوش: بزنی خوش له خدودا نیشانه یه لهسدر پیاهه لدان و باشه و قسه و کرده وه ی چاك، وه بزنی ناخزش به پیچه وانه وه یه نیشانه یه بز به د کرداری و راوشت نزمی له ناو خه لکیدا.

۳۷-بینی پیغهمبه رسی پیغهمبه رسی پیغهمبه ر عهمه دیگ له خهردا نیشانه ی سهردانی گوره که یه تنی ره بینه ره که پیغهمبه ری بینیوه به راستیی، چونکه شهیتان له شیوه ی پیغهمبه ردای خزی ده رناخات.

۳۸-بهرد گرتنه خه نگ بهرد گرتنه خه نک یان تیر یان فیشه ک نیشانه ی نهره یه باسیان نه کات له ناگاداری دا.

۳۹-بارمیه (السرهن): بارمیته کیرار لیه خهودا، قهرزاره یان ههقی خوا یان ههقی خدا کی به لاوهیه..

۶۰ به خینوکردنی ناژه ن شوانیی ناژه ن نه خهودا نواندنیکی رهمزییه بن پهیامی ماموستا.

۱۱-په شهم: نه گهر به دهریایه کی هیدندا نه پر قشتی نه وه خه و یکی خوشه ، به لام نه گهر ده ریایه کی شه پر لاوی بوو نه ره نیشانه ی دو رانه .

٤٢-بازار: نه گهر خهوت بيني له بازاردايت و رووخوشيت، نهوه پيشه كي دورانه.

47-بازنه به خدودا بن نافرهت نیشاندیه بن میرده کدی وه بن کچ نیشاندیه بن داواکاره کدی، وه بن کچ نیشاندیه بن داواکاره کدی، وه بن پسیاو نه گدر له نالترون بنی نیشاندی لهسدر تسووش بوونی ناره حدتی یدك لدوه ی دهستی نه کدوی، نه گدر زیو بوو ندوه نیشاندی سامانیکه له میراتیك بهشی نددری.

٤٤-بـهند کـراو: بینـینی بهند کرار نه خهردا نیشانهیه کی خوشه، چونکه خوشترین ناراتت دیته دی.

ها-بهرمالی سهوز: بهرمالی سهرزو خوش نیشانهیه بو نامانج و هیوای خوش و شیرین.

٤٦-بهی - بههی: بینسینی بهی له خهردا نیشانه یه بق تووش بوون و بهرگهگرتنی ناروحه تی و سزادان.

٤٧-بالكؤن: ته گهر له خهردا له بالكونى مالهره بوريت ماناى گهران و گهيشتن به

ليكدانهومى خهونهكان

٤٨-بهرخ، كار؛ بدرخ له خدودا نيشانديد بن ثافرهت ندوه رر بينی بدرخيّكی هديد ندوه له گدن عازه بورت ندبي ندوه يينی له گدن عازه بورت ندبي ندوه ندوه ندوه ساله خيرو روزيی رووی تي ندكات.

۹۰-بهرد: به باشی سهرنه که ورد نیشانه ی ته نگه تاوی به نه گهر به باشی سهرنه که و تی به باشی سهرنه که و تی و به سهریا نیمو ناره حملتی و به سهریا نیمو ناره حملتی و به ناره حملتی و ناره حملتی و به ناره حملتی و ناره و نا

۵۰-بیابان؛ بیابان له خهودا نیشاندی ههست کردنه به بزشایی ههست و سزز یان بی ته زشی له ژیانتدا، یان ناره حه تی له کاروباره کانتدا.

 مه ساره، وه نه نین باننده نه خهودا نیشی خهو بینه که یه ناگاداری دا، نهوهی باننده نه خهودا رهمزه بو مندال.

۳۰-بسووك: بورك له خدودا ته گدر رازینرابوریدوه ندوه دنیاید کی بدپیتد، ندوهی بینی خزی زارایدو ژند کدی ندبینی و ندیناسیدوه، وه بزی دیاری نه کرابور وه ندقززرابوریدوه بزی و تدنها بسور بسور بسه زارا، ندوه ندمری یان مرزثی نه کوژی، وه نه گدر نافره ته که دیاری کسرابور وه نساری لستی نسرابور بستی شده لسه پلدی ژن هینانداید، وه نه گدر بینی ژن ندوه ده سد لاتی دیته دهست به رادهی جوانی و نارو ریزی ندو ژند.

34 - بووکسی زور: خدو به پیشوازی چدند بووکیکی زورووو روت داندودی همموویان، مانای وایه هیوای بریاردراوی هدیه بو هدانبژاردنی بووکیکی چاك.

۱۵ - بووکی روشتانه: خدو به پیشوازی کردنی ژنی روخسار روشدوه مانای وایه پرزژهی دارا کردن و جووت بوونیکی نهگونجاو له نارادایه.

۰۹-باوهش پیاکردن: ندرهی مردرویه یان زیندرویه بارهشی پیا بکات تهمهنی دریش نهینی دریش نهیا بکات تهمهنی دریش نهیشت، وه باوهش پیاکردن له نیوان خزشه ویستاندا نیشانه ی جووت بوونه، وه له نیران که سانی تردا چاره روان کردنی به ختیکی خیرایه..

۷ - باران ؛ باران له خهودا بهزهیییه ، وه نهالیّن زانست و دانایی و چاکی گوزهرانه ، وه نهالیّن باران قورنانی پیریزه.

۱۸ - بسرر بسوون: خدر بینینت به بزربورنی که سیکه ره نیشانه ی وایه نهر که سه به م نیزیکانه نه گهریته ره نه گهر به هزی دیار نهبورنی که سیکه ره دلگران بوریت، مانای وایه په شیمانی به هزی چهند و ته یه کی روق که له کاتی توره بیدا نهیلییت، نه گهر به هزی بیزربورنی که سینکه ره به خده و رویت نه ره رزگارت نه بینت له ترسی دوژمنی که مهرج بین نه در درژمنه نه و که سه بی که خهر به رن بورنیه ره نه بینی.

۱۹۵-بهرخ - مهر، له خهردا نیشانه یه لهسهر دهستکهرت و قازانج و جووت برون و مسندال، وه نیشانه یه لهسهر نهوه ی باش و چاك، بهرخ تافردتی بهریزو جوان و خاوهنی سامان و به شهره ف، بزنیش مانای تافره تانی به دره وشتن، نهوه ی بینی به رخینکی زور به ری

ئىدكات، ئىدرە بەھىيىز ئەبىيىت، ئەگەر لە خورى ر شىرەكدى ھەلگرت ئەرە پارەى لىى يان دەسىت ئەكەرىيىت، ئەگەر بور بە خارەنى مەر ئەرە غەنىمەى دەست ئەكەرىيى. ئەگەر بە پىرە بىنى ئەرە چەند پىارىك لەر شوينىددا كۆبورنەتەرە بىر كارىك.

۱۰-بیژنگ به کارهینانی بیژنگ له خهودا رهمزه بن چوونه ناو ناوه حهتی گهورهو
 کیشه ی پهیوه ندی دار به که سی خهو بینه وه.

٦١-بیبهر؛ خدو بینین به بیبهردوه مانای وایه یاریزگاری سامانه کانت نه کهیت.

۹۲-به اسه م نه کسه ر به له مه کسه به هیراشی اسه ده ریایه کی هیمندا نه رویشت، نه ره چاوه پوانی به خته وه ری بکه به تایبه تی نه گه ر له به له مه که دا بیت، له گه ل چه ند که سینکی رو خوشدا، به لام نه گه ر به له مه که تروشی ده ریایه کی شه پر لاوی هات، نه وه ناگاداری یه له ناره حدتی یه ک که هر که ی چه ند و ته یه ک د له کاتی توره یدا پی ی قابل بوویت.

٦٣-برینی قاچ: برینی قاچ له خودا نیشانهی حالهتیکی دوروونییه به هوی کیشه یه کی زیندووی ناماده باشه وه.

۹۴-برینی قر: برینی قر له خهودا مانای نهمانی ناره حه تی یه ، وه ته لین کورت کردنه وه ی قر نیشانه یه له مانی هیز.

70-بازدان؛ خدر بدوهی باز بدسدر دیواریکی بدزردا بدهیت مانای واید بدرهنگاری ناره حدتی دهبیسته وه، بدلام نهگدر به ناسانی باز بدهیت، ندوه به ناسانی رزگارت ندبی، بدلام نهگدر دیواره که بدرز بدو ندت ندتوانی باز بدهیت بدسدری وا یان سدر کدوتیت بدسدری دا یان سدر کدوتیت بدسدری دا، ندوه ناره حدتی یدکان سدخت ندبن و خدفه تیکی گدوره تووش ده بی، بدلام نهگدر خزر لدو کاته گدشاوه بوو ندوه هدموری کوتایی دیت.

77-بن تاقهتی: بن تاقهتی له خهردا نیشانهی کیشهیه له گهل هارپییه کدا، وه بن تاقهتی کیژه کهت له خهردا نیشانهی ژن هینانی ناسویده ته.

۹۷-بهروانکه : بهروانکه له خهودا پزشاکه له کاتی به ناگا بروندا، له زستاندا باشته وه له له هاوین، بو بازرگان و پزیشک و شهندازیارو مامزستا به پنی پلهی

پیشه که یه تی، نه گهر به روانکه که ی بینی پیسه نهوه گوزدرانی به رهو خراپی نه چینت و پله و پایه یشی که م ده کات.

۷۰-بساندهر: بسه نده را سه خهودا نیشانهی هیواو ناسایش و به نین به چاك بوونی دوا روژه، یان غهیشتنی هسهوالی خوش له کهسینکهوه که له دهرهودی ولاته یان ناگاداری به گهشتیك بر دهرهود.

دلنكي باك و خزشهويستي گرنگيت يي نادون و بيرت لسي نه كهنهود..

۷۱-بانون: هیوای درویه که به دوران کوتایی دیت، له گهل نه به شدا نه گهر بالونه که مری به ناسان ده بن. مری به ناسان ده بن ناردحه تی نموه ناردحه تی یه کان کهم و ناسان ده بن.

۷۲-بسزن: نهگهر بسزنه که سپی بور له خهره که دار لهش ساغیش بور، نهره خهریّکی جاکه، ره ندگهر لهسهر کهژیکی بهرز بور یان لهسهر بهردیّکی بهرز نهره به دلنیایییهوه سازات ده ستگیر نهبی، وه ههروه ها نهگهر له باخچه یه کدا یان شوسیّکی سهوزدا بینیت،

ئه گــهر روش بــور ندوه به ختیکی باش. ، به لام پاره که که مه ، به لام نه گدر نه خوش یان لاواز بوو نهوه ناگاه اری یه .

۷۳-برمار: بزمار له خدودا ردمزیکی سیکسیید، ره نیشاندید لدسدر هیزو سامان، رد لدسدر پیاوهتی که خدلکی به هزی ندمهوه ددگدن به کاردکانیان.

٧٥-بهیه کا چوون: نه گهر تووشی دومه قالن هاتی یان دومه قالیت بینی، نهوه چهند ههوالن دوبیستی که تاییه ته به خوت یان به هاوری یه کت.

۷۷-بربهن: بربهن له خهودا نیشه به به لهسهر زمانی مروّق نهگهر تیژ بوو نهوه تیژیی زمانیه تی، وه نهگهر سارد بوو نهوه ریّخییهتی.

۷۸-بیره: خدر به ناری ردزدوه خدر یکی چاکه ، به تایبدتی نه گدر جزره کدی باش بینت ، به لام نه گدر ردزه کدی باش بینت با به لام نه گدر ردزه کده مسردوو بسوو نساوه نارات کان پووچه آن ، به لام نه گدر سدوز بینت با کدمسیش بیست یان تریبت اسه روزی کو نه کرده وه ندوه هدموویان به ختی باشن ، چونکه به ختی باشت ده سیتگیر ندین و به باشترین ناوات نه گدیست اسه نسیش و کارو خزشدویستیدا.

- ما در له خدودا به نینینك دراو جی به جی كرا ندود هدوانی خوش دهبیستی، به لام نه گدر می سه جسی نه كسرا نسود خراپه، پایمان به چاكه له خدودا تووش بوونی خیرو قازانج و دربری تهمه نه، ندودی به نینی خیرید ندود تووشی خیرو ناسایش نه بین.
  - ۸۰-بیزاری: بیزاری و نائومیدی نه خهودا نیشانهی رزگار بورن و دوروود.

۸۱-بادام: بادامی شیرین نیشاندیه لهسهر مالی حدلال و شیرینی نیمان وه بادامی سال نیشانه یه دهست سال نیشانه یه لهسهر عالم بخوات سامانیک به دهست ندهینی و چاك نهییته وه له نهخوشی، بادامی سهوزیش له كاتی خوی دا نیشانه یه لهسه ر

۸۲-بهر دورگا: بهردورگا بریتی ید له ژن، چونکه دورگا بریتی یه له میرد.
۸۲-باونشك دان: باویشك دان نشانمی نهخوشی یه.

۱- په ناگرتن به خوا :په ناگرتن به خوا له شه پتانی ره جم کرار . له خه ردا مانای وایه تنو له ته نگانه یه کی سه رسامدایت و خوای گه وره پزگارت نه کات له دوژمن یان نیره یی یع به ری که توشت ده بی.

۲- پیناس ۱۰ بن خیرایی و جوله، سوار بوونی واته بیر کردندوهی خیرا هدیه له هوش و خدیالدا، وه دابهزین له پاس واته گدیشتنه به نهنجامیکی عمواو.

۳-پییالاو؛ بهم شیوانهی خوارهوه لیک نهدریتهوه: نامیهایی نویت له پی کرد نهوه دلخیوش نامیست ر خوشه ریستیکت زور نهتگاتی، وه نهگه ر پیلاوی نویت له پی کون نهوه بور نهوه به لگهیه نامیسه ر جووت بوون، نهگه ر پهرپووت بور نهوه به لگهیه نامیس کلولی، وه کون له پیلاوی الله بیلاوی خواب له پیلاوی خواب ناگاداری به دوراندنیکی نزیک، پیلاوی نویش که له کاتی له پی کردندا نیشی هه بی نامی نامیسانه ی دوراندنیکی نزیک، پیلاوی نویش که له کاتی له پی کردندا نیشی هه بی نامیسانه ی دوراندنده، وه نهگه ر پیلاوه که نوی بور به لام تو نیشتبور به سه ریهوه، نهوه سه نه دوراندنده، وه نهگه ر پیلاوه که تا له خهودا و در کردر پیت په تی بور نه نوه نه که ر پیلاوه که تا له خهودا و در کردر پیت په تی بور نه نامی دوراندنده.

4-په نجه کان ؛ په نجه کان له خه ردا به مانای مندال و ژن و میر دو باوکان و دایکان و میلاد و پیشه سازی دیت، نه وهی بینی په نجه کانی به باشی زیادیان کردوه به لگهیه له سه رزیاد بوونی باشه ، وه کهم کردنی به لگهیه له سه و کهم کردنی ، له کار که و تنی په نجه کان به لگهیه له سه و کهم کردنی ، له کار که و تنی په نجه کان سپی و به لگهیه له سه و دی بینی په نجه کانی سپی و

ليكدانهوهى خهونهكان

پاکن ندوه نیشاندی چاکدید. وه ندگدر پیس بدون ندوه نیشاندی دوّراندن و هدوالی ناخرَشد، ندوهی بینی په نجدکانی ده گدری ندگدر ندخوّش بور دهمریّت، وه ندگدر ساغ بور ندوه زورور زیاند، وه ندوهی بینی په نجدکانی قرتارن نیشاندید لدسدر لاوازی مندالدکانی نان خرمانی یان ناسیاوانی.

۵-پاسکیل: خه و بینین به سوار بوونی پاسکیله وه به ره و به رزایی یان که سینکت به و شینوه یه بینی، شه وه به پینی به چه ند شتینکی چاك به م نزیکانه، به لام نه گهر که سینکت بینی بینی له به رزایی یه وه دانه به زی تاگاداری د زراندن به ، وه نه گهر پیشبرکی پاسکیلت بینی یان شه و که سه ی سواری بووه به خزرایی لینی نه خوری، نه وه تاگاداری ته ندروستیت به چونکه دووچاری نه خوشیه کی گهوره د بیت.

۹-پاقلهمهئی: هدموو جوّره کانی پاقله مدنی وشك له خدودا بیّز لین گراوه، چونکه
 چدوری و شیرینی تیدا نیید، وه نیشاندیه له سدر پدژاره یی کاتیی.

٧- پۆلگه: خەر بىنىن بە پۆلكەرە نىشانەيە بى سەركەرتن.

۸-پیاز؛ خدوه کانی پیازو سیو کدوهرو تور مانای درکاندنی نهینی ده گدیدنن، جنینی پیاز له خدودا نیشاندیه لدسدر مدرایی بز پیاریان،

۹-پشکنین: پشکنین له خهودا ناگادارییه له نهخوش کهوتنی هاوری یه ای خزمیک له همان کاتدا نیشانهی بهختیکی ناسووده یه.

۱۰- پهشیمان بوونهوه: پهشیمان بوونهوه (تهویه) له خهودا نیشانهی رزگاربوونه، همرودها نیشانهیه لهسمر تووش بوونی پیرزیییه کی گهوردو بهفهر.

۱۱- پوشساك: پوشساك لسه خسه ردا نیشسانه به له سهر گوزه ران و داپوشين و تايين، ههر شتيكى تيدا بوو له دريژيي و كورتي و پاكي و پيسي نهوه له تايين و گوزه راندايه.

۱۲- پۆشاکی خوری: پزشینی پزشاکی خوری له خهودا نیشانه یه لهسهر خواپهرستن و نه نه نیشانه یه بر دولهمهندی و خزش گوزهرانی.

۱۳-پوشساکی سهور: پوشسینی پوشساکی سه رز له خهودا بق زیندوو نیشانه یه له سه ر مواپه رستن و ناسایش، وه بو مردوو نیشانه یه له سه ر چاکی گوزه ران. ۱۱- پؤشاکی سپی: پؤشینی پؤشاکی سپی له خدودا نیشاندید لدسدر پاکیتی و جوانی دین و دنیا.

۱۵-پۆشاکی سوور: پزشینی پزشاکی سرور له خهردا خزشهویستی و نارهزوو شهیتانه.

17- پؤشاکی رهش: پزشینی پزشاکی رهش له خوردا پایه بهرزیی و ریزو سامانه بو کهست له کهست له ناگاداریدا خوی به پزشینی یه وه گرتبیّت، وه باش نییه بو کهست له ناگاداری دا خوی به پزشینیه وه نه گرتبیّت.

۱۷-پرد: نه گهر به سهر پردیکدا په پیته وه نه وه نیشه که ت یان خانو وه که ت نه گزری بو چاکتر، وه نه گسهر پردیکی رووخاوت بینی نه وه ناگاداری یه نه دوژمنی که نهیه وی زیانت پی بگهیه نی، به لام نه گهر رووخانی پردیکت بینی نه وه نیشانه ی دوراندنه.

١٨-پيست: پيست له خهردا نيشانهيه لهسهر داپوشيني مرزق له ژيان و مردنيدا.

۱۹- پهنیر: نهوه پهیوهندی به پهنیرهوه ههیه خواردنی و فرزشتنی و کرینی نیشاندی دریاندنه.

۲۰- پینی پهاتی: پین پهاتی بورن له خدودا ناره داتی و غدمه، ندودی بینی به پنی پهاتی ده روات ندوه قدررو ناخزشی تورش ندبی، وه ندودی بینی به تاکی ندعلدوه ندگدری ندود شدریکه کدی لین جیا ندبینته و د

۲۱- پیلاوی ون بوو: شهر پیلاوی له خهودا ون دوبیت مانای زیان و دزراندن و دله راوکی به و ون بوونی پیلاوی کهسیکی تریش خوش گردورانی نییه.

۲۲- پوشاکی سهور: پوشاکی سهور له خهودا نیشدهیه لهسهر چاکی نابین و ناسایش و هیواو به گوری و همورودها هیزی نابینه بو زیندووان و گوردران باشییه بو مردووان.

۳۳-پهت: پهت له خهودا به لگهیه، نهودی بینی پهتینکی پییه نهود دارای به لگه نه کاریک له کاریک له کاردکانی، یان بینی نهیهوی پهتی بکاتهوه یان به خوی دا بیپیچی یان به قامیشیکدا یان ته ختهیه کهود نیشانه یه له سدر گهشت، و پهتی نالوز له خهودا نیشانه یه جادرودو پهتی سپی نیشانه یه له سهر به یانی و ردشیش نیشانه یه له سهر شهور.

۱۱ پیدان: ندگدر له خدودا پاردیه کت دا به که سی نیشانه یه له سهر ناکوکی به هوی دردن خراپه رد، وه ندگهر پاردت وه رگرت ندوه نیشانه یه له سهر دوله مه ند بورنت نهگهر خیاوی ندوه بیت.

۲۵ پیاو: ندر پیاردی له خدردا ندیبینیت ندره تزی، حالی چزن بی له تدندروستی ر میرر پلدر پایده ندره بیز تزید، وه ندر پیاره ندناسراودی نایناسیت ندگدر لار بور ندره درژمیند، وه ندگدر پیر بور ندره ناسورده یی و بهختیکه که ناواتی نهخوازی، وه بینینی خدردا نیشیاندید لدسیدر دادگدری کردن، وه بینینی فدرمانپووایان ترسد، وه بینینی سدرباز مدیندتی و ناپه حدتی یه وه بینینی پیشه ساز روزی ید، بینینی نافره ت فرتندید، وه بینینی پیشه بارچاکان خواپدرستی یه.

۲۲-پلهو پایه: پلهو پایه له خهودا بز گزرانی گوزهران نیشانهیه لهسهر ژن یان
 گوزهران یان شتیکی چاك که بهرزت ئه کاتهوه.

 ۲۷ - پاویکی بن زیان له دهریادا: پیاویکی بن زیان له دهریادا گهشبینییه کی باش و سهرکهوتنیکی گهورهیه.

۲۸ **- پیاویک بخنکی له دهریادا:** بهختیاری ر سهرکهرتن ر پیشکهرتنه.

۲۹- **پاوانسه:** نهگمر نافروت خهری بینی به پاوانهوه نیشانهی شورکردنی<mark>ّکی نزیکه،</mark> نهگهر پیار خهری پیّوه بینی مانای وایه داهاتروی ژیانی به بهستراوهیی دهمیّنیّتهوه.

۳۱- پیشبرکی: پیشبرکی له خدردا بیستنی هدرالی خوشه، خو ندگدر سدرکدرتور برویت له پیشبرکییه کددا ندرا هدراله که زور خوش ددبیت.

۳۷-پلیکانه: پلیکانهی بهزر له خهودا نیشانهیه لهسهر وه لامدانهوهی نارهزووه کانت، سهرکهوتنی پلیکانه نیشانهیه لهسهر بهرز بوونهوی پلهو پایهت و بهختیاریت و نیشه کهت و خزشهویسته کهت، دابهزینت له پلیکانه له خهودا نیشانهیه لهسهر دوّراندن و دابهزینی ناسان، مهگهر پلیکانه که شکار بیّت یان له کاتی دابهزیندا بترسیت، وه بینینی کهسیّکی تر که سهرکهویّت بهسهر پلیکانه دا نهوه ههوالیّکی خوّشت پی نهگات، نه گهر نه و کهسه نه هاته خوار له پلیکانه که نهوه ههوالیّکی ناخوّشه.

۳۳-پیریسی: پیری له خدودا ویقارو ریزدو نیشاندیه لدسه ر لاواز بوون ندگه ر له ریش و سه ددا بیست، وه ثدلین نیشاندیه لدسه ر تدمه ن دریژیی، وه ثدلین نیشاندیه لدسه ر حدژاریی، شهوه ی بینی له ریشیدا پیریی پیوه دباره و تدراو سپی ندبووه، ندوه هیزو ریزه، شهوه ی خوی به پیری بینی یدوه و تافره تیکی سك پری هدبووندوه كوریکی دهبیت، ندگه و نافره تیک نافره سیرده کدی پیاویکی فاسقه، وه پیر بوونی نافره سیرده که پیاویکی فاسقه، وه پیر بوونی محووی لاشه بو دهوله مدور نافره سیرده که ناسته، وه پیر بوونی ندخوش مردنیدتی و کفن کردنیدتی، وه پیری بو ترسنوك ناسایشه.

۳۴ پیرهمینرد؛ پیرهمینرد که خدودا به پزشاکی سهوزهوه رهمزی خاوهندارییه، وه به پزشاکی خاویندارییه، وه به پزشاکی پیس و روخساری گهشهوه رهمزه بز بهختینکی باش، وه به پزشاکی پیس و شرو رووخساری ناشیرینهوه نیشانهی بز بهختی خراپ.

۳۵- پؤلیس: بینینی پولیس له خهودا نیشان.یه لهسهر بلندی و پایه بهرزی، چونکه له ییاوانی دادو یاساوهیه.

۳٦- پیکهنینی ئاسایی: نیشانه یه بر سهرکه و تن و ناسووده یی.

۳۷- پیکهنینی قاقا: پیکهنین به قاقا نیشاندیه لهسهر گریان.

۳۸-پیکهنین لهگهل هاوریدا؛ پیکهنین لهگهل هارری له خهردا نیشانهیه بن تیکچرون له ناگاداریدا.

٣٩- ييكه نين له گه ل ژندا: پيكه نين له گه ل ژن له خه و دا ماناى ته لاقدانيه تى.

۶۰- پیکهنین به بی قاقا ؛ پیکهنین به بی قاقا نیشاندیه لهسهر خوشی و ناسووده یی.

ليكدانهومى خهونهكان

۱۱- پهراسیوو: پهراسیوه کان له خهودا نافیهتانی نیاو ماله، ههور شبتی به سهر پهراسوه کاندا روز بدات، ههمان شت به سهر نافره ته کاندا روز نه دات.

٤٢- پيپچهوانه: دژ له خهردا باشی دژه که نیشان نهدات، همر شتینکی باشی تیدا بیت نموه بر ترید، وه هدر شتینکی جران و تهندروستی له تو همبینت نموه بر نموه، پیپهوانهش به پیپهوانهوهیه.

۴۳-پزیشک: نهخوش نهگهر له خهردا پزیشکی بینی نهوه نیشانهی مردنیهتی، وه نهگهر لهش ساغ زیشکی بینی نهوه نیشانهیه لهسهر هارپیهك که له ژیاندا یارمهتی نهدات، وه نهگهر نافرهتیکی بی میردی بینی نهوه شور نهکات، وه نهگهر شوری کردبوو نهدانهیه بو کاری باش.

٤٤- پزیشکی دان؛ خدرت به پزیشکی دداندوه خدویکی باش نیید، چردکه نیشاندید بنز ندخزشی، به در ندگدر بینیت درور نه کدوتدوه لینت یان تو جینگاکدی در جی ندهیالی مانای واید ناخوشترین کاروبار بدسدر چود ک

27- پیر: ناف تی پیر له خددا په ککهوتنه، وه نیشانهی دنیای به سهر چروه، سهردانی پیری نه ناسراو بو ای نهخوش له خهردا نه وه نه ترسی بحری، نه وه پیریکی نشیرینی بینی نه وه نیشانهی درور دره کی به به لام نه گهر پیره میرد باش بور له گه لتا نه وه خریکی باشه، سه تاییه تی نه گهر خور بینه که نافره ت بینینی کومه له پیریك له خوردا که له گه ل به کدا بدرین نیشا ی هارری یه کی فین بازه.

۱۷-پارهو درائ رسوا: پارهو دراوی رسوا نیشانهی سه رکهوتنه له ئیشدا.

٤٨-پهروش: مروشی له خهودا نیشانهیه لهسهر پی داگرتن، نهوهی له خهودا بینی بهروشه، نهوه سخره شدن نهوه سووره لهسهر شدن نهوه سووره لهسهر شدن.

49-پیشفووس: پیشنووس له خهردا زانسته، نهرهی له خهدا بینی پینورسینکی پییه، شهره زانستی دهستگیر نهبی، وه نیشانه به لهسهر نهر شتهی مرزقی پی یاد ده کریتهوه له سامان یان کور یان زانست یان پلهر پایه یان رهوشت، له کاتینکدا پینووسه که بنووسینت، به بنورسینت، به کاتینکدا پینووسه که بنووسینت، به به به نهره رنهنووسینت نهوه نیشانه به لهسهر ناره حمتی به کان و کیشهو دژواریی زور، وه نه نهره رهمزیکی سینکسی به بو نهره به نهره رهمزیکی سینکسی به بو عازه با نیشانه ی کاری سینکسی به وه به نووسه که پای سینکسی به نووسه که بین سینکسی به وه به نووسه رپاراستنیه تی له هه و اربی له پیشه که یدا.

۵۰ پشیله: پشیلهی نیر له خهردا دزه، وه نه لین رهمزه بو ناپاکی و رق لی بوون و زیانه، وه خمونه کانی پشیله له خوشه ویستیدا ناپاکی ژنه یان میرد، وه له جووت بووندا ناپاکی ژنه یان میرد، وه له مندالاندا ناپاکیانه.

۵۱-پشیلهی بچووك: بینسینی پشسیلهی بچووك له خهودا یاری بكات و باز بدات خمویدی ی زوّر چاكه و نیشسانهی كست و پرییه كی ناسوودهیه، به لام نه گهر پشیله كان نه خوش بوون یان مردوو بوون نهوه ناگاداری به بوّ دوّراندن.

۰۵۲ پشیلهی مین: خدو به پشیلهی مینی گدوردود مانای دوستگیر بوونی دوستگدر بوونی دوستگدر تین که دوردود مانای دوستگیر بوونی دوستکدرتین که پهرتیکی به پیسته، وه نه نه نه گدر برسی و پشتگوی خرابوو نهوه که سینك دارای یارمه تیت لین دو کات.

- ٥١ يەلكە زيرينەي سەوز: لە خەردا نىشانەي ئاسايشە.
- ٥٥ پهلکه زیرینهی زورد: له خدودا نیشاندی ندخوشییه.
- ٥٦- پەلكە زيرينەي سوور؛ لە خەردا نىشانەي خرين رشتنه.
- ۵۷-پیووش: پروش له خهردا سامانه، ره بینینی پیووش فهوتانی نهو سامانه نهرینیّت.

۵۸-پؤشاک: پزشاکی باش له خهردا نیشانه یه لهسه رگوزهرانی باش و ثایین و زیاتر داپرشین و پهیوهندی باشی ژن و میردایه تی، نه گهر کون بوو نه وه خراپه ، به لام خراپیکی ناسان، وه نه گهر نوی بیت نهوه خراپتره بر کهسینك لهبهری بکات، جلی پیاوانه نیشانه ن بنز پیاوان و جلی ژنانه ش نیشانه یه لهسه و ژنان، وه بو خه و بینه که پزشاکی نوی له کون باشتره ، وه پزشاکی تهسك ناره حه تی به سان کوبوونه وه بو ثاماده نه بووان یان جووت بوونه بیز عازه بو می پزشاکی پاشایان یان سه و کرده کان یان وه زیره کان یان نه میه کان به مرزی و بلندی یه ، وه پزشاکی پاشایان یان سه و کرده کان یان وه زیره کان یان نه میه کان به مرزی و بلندی یه ، وه پزشاکی پزشاکی سه و باز جه نگه و پزشاکی بین حه یاو شه و مه کاره و پزشاکی فرزشیار ماندو و بوون و هه و لاانه ، وه پزشاکی سپی حه یاو شه و مدودی و شاکی و شادی و سه و به و بروانامه یه و پزشاکی خوری پزشاکی هم داری یه ، مه گه و زیرو شیاو نه بیت نه وه بیشانه ی هم داری یه ...

وه پزشاکی دریّث بی کهسینک بینجگ لهبهرکهره که سهرپینچییه، وه پزشاکی کورت پاکییه بین کهسینک پی بکهویت، وه پزشینی جبه تهمهن دریّژیییه، وه پزشاکه جوان و رازاوه کان سامان و کهل و پهله یان نافره تی جوانه، نهگهر خهوت بینی پزشاکی نویّت لهبهر کرد مانای جووت بوونه یان گزران بهره و باشتر، وه پزشاکی به کزمهل نیشانهی مردنی کهسینکی نازیزه، نهگهر له خهودا نافرهتینکت بینی به پزشاکی نویّوه نهوه بیشانهی خزشهویستی یه کی نویّیه، وه نهلیّن نهگهر پزشاکه که خاویّن بیت نهوه خهوه که بیاکه، بهلام نهگهر پیشانهی دوّراندن و بیّزاری یه، وه پزشاکی باله همولی تایبهتی یان ههولی باسایی نیشانه یه لهسه و دهستکهوتنی گهوره بی به همولی تایبهتی یان ههولی هاری بان

۹۹-پیشبرکی: پیشبرکی له کاردا نهگهر بهرامبهره کهت همانخه آلاتاندو له خهودا لیت برده وه نه نه وه له ناگاداریدا سهرنه کهوی به سهریدا، به الام نهگهر نهو سهرکهوت بهسهر تسودا نهوه له کاره کههتدا سهرنه کهوی بهسهرتدا، وه پیشبرکی له کاری خوشه ویستیدا مانای نزیك بوونه وه له خوشه ویست.

• ۳- پشتی: پشتی له خدودا نه گهر نهرم و نول بوو نهوه خدویکی چاک.، به لام نه گهر ناره حدت بوو نهوه نیشاندی دوراندند.

- ۱۱- پانکه ؛ پانکه له خدودا بو هدمور کهسی نیشاندی حدسان وه یه کاتی ناره حدتی و خدم و خدف دندا، له خدودا نه گدر پانکه یه کت هد نگرت یان کریت، مانای واید تو تاقی کرد دوه یه کی خوشت تووش نه بی ، نه گدر شکار بور ندوه خرشی یه که هدر دیت با دواش بکه ویت، وه نه گهر له خدودا که سینکی تر به پانکه هدوای بو تو ده هینا ندوه جروت بووندی خیراو ناسووده له ناراداید، یان به لای که مدوه میوه ندی یه له جووت بووندا.

7۲-پاشسا: ندگدر پاشسایه کت له خدردا بینی ندره ده سه لات یان نارب نگ به ده ست نده سینی، ندگدر بینیت له گه لی دا نددرایت، ندره نیشاندی ندنجامدانی بدرژه وه ندی یه که یان پیریستی یه ک، خدرت به یه کن له پاشایاندره له باشترینی خدره چاره رواز کراره کاند.

٦٣-پاشا ژن: بینینی شاژن مانای وایه تو تووشی بهختیکی ئاسو ده دهبیت، به
 تایبهتی نهگهر نهو پوشاکی شاژنی لهبهردا بیت.

٦٤- پارێزهر: پارێزهر له خهودا نیشانهی ناره حهتییه به هزی تێکچوون لهگهڵ هاورێ یان دراوسیدا، بالام نهگهر پارێزهره کهت به خهندهوه بینی یان داواکارییه که به قازانجی تو تمواو دهبوو نهوه ناره حهتییه کان نامێنن.

70- يالايشكا: پالايشكا له خدودا رومزه بز خزمدتكارى جوان و گوي رايدل.

۳٦-پیغه میه ریخ : بینینی پیغه میه رمان محمده کی له سهر شیرازی موباره کی بینینی کی راسته اینه یه به پی فهرموودهی (نهوهی له خهودا عبینی وه کو نهوه وایه به

راستی بمبیستی، شده یتان خوی له شیرازی پیغه مبه ردا نیشان نادات) (۱۱ نه مه ش له سه راستی بمبیستی، شده یتان خوای گهوره به ده ست دیت، وه هه روه ها بینینی پیغه مبه ران — درودی خوایان له سه ربیست بینست بینه له سه رای مسور مسؤده دان، نه گهر له سه رشیوه و رووخساری گرنجاویان ببینرین. بینینی پیغه مبه ران دوو جوره، نه وه یه که پیغه مبه ری ببینی له سه رشیوازو رووخساری، نه مه شنانه یه له سه رچاکی حالی خه و بینه که و به مه گرا بوو مه گرا بوو هه گرا بوو وه گرا بوو مه گرا بوو نیشانه یه دو شده کانی، وه نه گهر بینی شیرازیان گورا بوو وه گرا بوو نه وه نه نه نه نیشانه یه له سه رخرایی حالی خه و بینه که و زور ناره حمت بوونی، پاشان خوا در روری لین نه کاته وه ی بینه که و ای بوو

7۷-پارچه دار؛ ندگی له خدودا پارچه داریخت ندسورتاند ندوه چاره روانی هخواتی خوش بید، ندگدر خدوت بینی ناگرت تیا ندکرده وه ندوه شتیکی زیان بهخش ندکدیت یان ندلیست، مدگدر دوورکدوتبیتدوه لنی و خوتت پاراستین لنی، خدو بدوه وه که تهخته ندیریسته وه بیز پارچه نیشاندی ندوه یه کهسینکی نامز سدر له مالدکدت نددا، .گدر کهسینکت بینی پارچه داری ندیری یدوه یان بیستن بدر هدواله نیشاندی ندوه ید هاوالی چاره روانکراوت بو دی له در بروه وه.

7۸-پلنگ: پلنگ نه نهر زیدندوو بیت له خدودا نهوه نیشانهی سه رکهوه یکی گهروه یه نیشانهی سه رکهوه یکی گهروه یه کاردا، وه نه هم له قه فهزدا بیت نهوه ناگاداری به برت له ترسناکی به کی سزیك که له زور کاتدا ناگات به لاشهت، به لكو به بیرو هوشت ده گات، نه گهر له نهودا پلنگی هیرشی بو ده هیدای نهوه باشه نه گهر تو را بکه یت لینی یان ناگاداری به له باره حدتی نوی نه گهر یلنگه که ده ستگیرت بکات.

۹۹-په نجههره: نهگمر خهوت بینی له په نجههره هه یر ده کهیت، نهوه هه وال له دور دوره ده بیستیت، وه نهگهر سهیری تاریکیت ده کرد یان شیزه یه کی نافزلا، نهوه

لېكدانهوهى خهونهكان الم

١٠) حديث: {من رآني في النهم فكأنه رآني حقيقة... إن الشيطان لا تتمثل بالأنبياء}.

هه واله کان ناخو شن، وه خه و به په نجه ردی شکاوه وه نیشانه ی دوّراندنه ، وه خو به که و تن له په نجه ردو و نیشانه ی ناگاداری یه له ترسناکی.

۷۰-پهیکهر: بینینی بت و پهیکهر له خهودا نیشانهی ناسایشه له ترس و سهرکهوتن بهسهر دوژمنندا، وه بینینی نیسکه پهیکهر نیشانهیه لهسهر مال و مندال و ژن و میرد، وه بینینی نیسکه پهیکهر نیشانهیه لهسهر ناودحهتییهکانی مالهوه.

۷۱- پیسی: پیسی به جلهره یان به لاشهره یان قژهره له خهردا نیشانهی خهفهته بو خارهن خهره که، ره برشاکی پیسی نیشانهی گوناهه به قهدهر رادهی پیسی یه که.

۷۲- پهر: بينيى پهري سپي ماناي وايه ههوال له درورهوه دهبيستيت.

۷۳-پریشگی ناگر: پریشکی ناگر له خدودا قسدی ناقزلاید، ندوهی پریشکه ناگریکی بینی هرش دینیته سدری ندوه قسدیدك دهبیستی که پی رازی نیید، ندگدر دورکدانی به پریشکی ناگره کدوه بینی نیشاندید لدسدر گدررهیی و ناره حدتی کاره کد.

٧٤- په تا به خودا تازاره تووشی خواکی دهبی له لایهن دادگهریکهوه له به ندیخانه داد کهریکهوه له به ندیخانه داد یان نیازی خراپه یه .

۷۵-پۆلىس؛ بىنىنى پۆلىس ئىشانەيە لەسەر تىكچوونى خىزانى، مەكەر پەيوەندىت ھەبى لەگەل يۆلىس كدا ئەرە ئەر كاتە خەرەكەي ماناي نىيە.

(📛)

۱-تهویه کردن: تمویه کردن له خمودا نیشانه یه له سمر فراوانی روزی، نمودی تمویه کرد بینجگه له نویژدا، مانای تممهن دریژیی و سمرکهوتنیه تی وه نمودی داوای تمویهی کرد له خوا له نویژدا خوا لینی خوش نمینت و روزی دددات به مال و مندالی، وه تمویه کردن له یاش نویژو روو له قبیله نموه وه لامی دوعاکهی ددوریتموه.

۲-تاوانبار کردن: تاوانبار کردنت له لایهن پیاویکهوه نیشانهی سهرکهوتنته، وه له
 لایهن نافرهتیکهوه نیشانهیه لهسهر ههوالیّنکی ناخوش.

۳-تهقیسهٔ وه: خهونی تهقینه وه ههست کردنه به تاران وه تعقینه وهی برمب به لگهیه له سهر ناکوکی نیران ژن و میرد.

۱-تارمه (بسالکون): نهگهر له خهردا خزت بینییهوه له تارمهدا وهستاریت مانای بهخت باشی و گهیشتنه به ناوات، وه مانای تیپوانینه بو پاشه روژو هیواو ناواتی گهرره.

٥-تفهنگ: فیشه ک ته تاندن به تفهنگ له خهردا نیشانه یه لهسه رکیشه ی ترسناک، ماره یه ک دریژه نه کنشنت یاشان نامیننت.

۳-تسۆو: هەر تۆرنىك كە دەكرىتە سەر زەرى ئەرە نىشانەى لە دايك بورنىكى نوىيە،
 بەلام تۆرى دەرمان ئەرە نىشانەيە بۆ زانست ر خواپەرستى.

۷-شف: تف له خدودا نیشانه به له سدر هیزی پیار، نهوه بینی تفه که و و هه سریدوه ندوه ناتوانیت ندو شنه بکات که نه به و دواندن و قسمی کهم ده بینته وه ، ندوه بینی له ده میدوه که فی نه چه و اند نه وه نیشانه به له سه ر بی مانایی له قسم کانیدا.

ليكدانهومى خهونهكان

۸-تاج: تاج له خهودا پایه بهرزی و دهسه لاته، یان لهوانه یه ژنیّکی دهوله مهند بخوازی، یان دهبیته سهروّك کار یان سهروّك خیّران، وه بق نافره تیش میّرده کهی پایه بهرزو خوّش گوزهران دهبیّت، بق کچیش شور کردنیّکی ناسورده یه.

۹- توو: خواردنی تور له خهردا نیشانهی به داست هینانی روزیییه کی زوره.

۱۰- تهسبیعات: تمسبیعاتی خوا له خدودا نیشانه یه له سدر باوه رو چاکه، وه نیشاندی رزگار بوون و دوزیندوه ی غدمه کاند.

۱۱- تیمساح: خه و بینین به تیمساحه وه مانای وایه دوژمنیکت هه یه ، وه کوشتنی تیمساح له خه ودا سه رکه و تنه به سه ر دوژمندا.

۱۲- تابووت: نموهی له خمودا بینی به دوای تابورتینکموهیه، نموه دوای سمرکرده یه کی گومی اکسوتووه، وه نموهی خزی لمناو تابورتدا بینییموه همانگیابوو، نموه سامان،کمی زیاد نمکات، وه نویژ بمسمر تابورتموه له خمودا برایمتی و هارری یمتی نوی یه.

۱٤- تاشین؛ تاشین بو نافرهت له خهودا میرده کهیهتی یان کوره کهی، وه بو سك پو له دایك بوونی کوره و بو سونی ده زگیرانه.

۱۵- تا: خدو به تاوه مانای وایه تز کهسینگ تاوانبار نه که یت یان که سینگ تاوانبارت نه کات.

۱۹- ترس: هیدنی و نارامییه.

۱۷-ته خسته: بینینی ته خته به پا کراری یان ته نکی نیشانه ی نه وه یه چه ند که سینک ناپاکیت له گه ل ده که ن و به ری نه بین دارین که سینت له گه ل ده که ن و به ری نه بین دارین که سینت وه که دور رور وایه به ته واوی، نه گه ر خه وت بینی دارین ده شکینیت نه وه خه و نکی زور باشه. ناگاداری یه بین هاوتا.. وه نه گه ر له درکانینکی دارتاشیدا برویت له خه ردا و شتینکت دروست نه کرد، نه ره خه و نکی باشه، وه

نه گهر له خهودا به ناو دارستانیکدا دورزیشتی و دره خته کان سهوزو گهشاوه بوون نهوه خهویکی باشه.

۱۸- ترسناك: خەرى ترسناك نيشانەيە لەسەر ھيمنى و ئاسايش.

19-تەقە دان لە دەرگا: نىشاندى ئاگادارىيە.

۲۰- تاوان: نهوه له خهودا خوی به تاوانباری یینییهوه نهوه کومهلیک دهبنه شوین
 کهوتهی .

۲۱-تهسبیح؛ تهسبیع له خهودا رهمنزه بن ففرهتی چاك یان گوزهرانی حه لاله بن كهستی خاوهنی تهسبیع له خهودا كهستی خاوهنی تهسبیع له خهودا به ختینکی ناسبوده یه سهر كه و توانه یه ، وه تهسبیع كردن پنی به ره كه و رززی تازه پنگه یشتروه.

۲۲-تیر: تیر له خدودا هدوالیّکه پیت نیشان ندد؛ لدو ریّگای پیایدا ندروّیت، وه تیری زور لمه خدودا مانای بوونی ناره حدتی یدکانه، ندگ ر تیرهکانت بو دواوه ندگرت ندوه ندو ناره حدتیانه نامیّنن، و ه تایری شبکار نیشاندیه دو ندمانی ناره حدتی یان واده ی نزیك بروه تدو که ناره حدتید که ندمیّنیّت.

۲۳-تير بوون: تير بوون له خدودا نيشانديه برّ موچه به داست هينان و به ليّنى ساماند.

۲۱- تیشک: بینسینی تیشک له خهودا نیشتی خوشی و کار ناسانییه، وه بق مخوشیش نیشانهی مردنه.

۲۵- تارمایی مردن: تارمایی مردن له خدود تاگادارییه له چدند کاریک که بهم روانه روو دهدات.

۲۹-تهم و میژی ئاسیایی: تمم و مژی ناسایی نه خدودا نیشاندی چاو راو کردند له دارنك یان فرمانیکدا.

۲۷-تمه و مرثی چر: تمه و مرثی چر له خهود؛ نیشانهی دووبه ره کییه و کوشتن له دروانهاندا روو دهدات.

ليكدانهومي خهونهكان

۲۸-تهم و مرژی کهم خایهن: نهر تهم و مرژهی خهریکه نهروا نیشانهیه بو سهره تای رزگار بوون.

٢٩-تاعون: تاعون له خهردا جهنگه وهك چۆن جهنگ له خهودا تاعونه.

۳۰-تهشت: نهگهر تهشتت به کانه هیسنا له خدردا مانای وایه ژنه که ت رینوماییت نه کات بر هرکاره کانی یاکیتی و پیسی.

۳۱-ته لاق: نه گهر له خهردا ته لاقت خوارد و ژنیشت هه بوو نهوه مانای نهوه یه رازی نیت به گوزه رانی نیستات.

۳۷-تاریکی: تاریکی و تاریکایی له خدودا روه رو بو سدر لی تیکچوون و مردن وه بو کرشتنی هیواو نارات و بو تیرامان، ندودی له تاریکایییدوه بدره و رووناکی روشت ندوه له هموو ناره حدی و ناخوشییدك رزگاری دهبیت. ندگدر خدوت بینی و له شوینیکی تاریکدا بوویت، ندوه نیشاندی ندودیه ناره حدتیید که بدسدر ندچی، ندگدر تیشکیکت له دووره وه بینی به تاییدتی ندگدر خوتت بینی دوای ندوه تاریکید کدت بدجی هیشت و بدره روشنایی رویشتی، وه ندگدر تاریکیت بینی و نده او بدره بدیان جیگای گرتدوه، ندوه چاوه روانی هدوالی خوش به له پشتی دوریاکاندوه.

۳۳-تری، لینکدانه وه یه خه و دا رزیبی باش و به و دو اوانه ، وه له کاتی خوی دا رزیبی دو به دو به دو به کاتی خوی دا رزیبی دو به دو به دو به کاتی خوی به دو دو به گات، نه وه یه هیشه وه تری لی کرده و سامانیکی له نافره تینکه وه ده ست نه گات، نه وه یه بینی تری کو نه کاته وه به لام لینی نه که وی یان نه یه وی بگات به نه که وی بینی تری کو نه کاته وه به لام لینی نه که وی یان نه یه وی بگات به تری یه که و ناتوانی نیشانه ی دوراندن و ناره حه تری سپی له خه و دا چاکه و له شاغی یه ، چونکه حمز ره تی نوح این تووشی نه خوشی ده رده باریکه (السل) بو و خوا پی ی راگه یاند که تری بخوا نه ویش وای کردو و له نه خوشیه که ی چاک بو و یه و ، به لام لیکدانه وه تری و دش روزی یه که کاتی یه .

۳۱-تهمهنی دریش: نهگهر له خهردا بینیت تهمهنت دریش بوره نیشانهی نهره یه له کاتیکی هارچهرخدا به کاریک هه لدهستیت و تورشی دزراندن دهبیت، به لام نه گهر

حدر، کست تایسبهت بسور بسه هاوری یه کسته وه مانسای رایه له کاریکی هاوبه شدار له گه ل هاوریکه تدا تووشی د زراندن دوبیت.

۳۵-تیسنونیتی: تیسنویتی لمه خدودا بمه مانای ناتهواوی ثایین یان رهوشت یان کاره چاکه کان یان سامان یان ره گهز دیّت، وه بینینی جزگه نیشانه یه بو باشی ثایین و رازی سورن و ریّکی و گوزهران باشی، وه ده لیّن تینویّتی نیشانهی ناره حمتی سامانه، ثه گهر بینوت بوو پاشان ثاریّکی پاکت خوارده وه یان همر خراردنه وه یه کی بمتام ثموه به خیّرایی ناره حمتی یه کمت شهروا، به لام نه گهر تینویّتی یه کمت وای لمی کردیت ثاریّکی پیس یان همر خواردنه وه یه کی تام ناخوش بخویته و ، ثموه خدویّکی باش نی یه.

۳۹-تورهیی: توردیی له خدودا نیشاندی حدسرت و بدوقومیید، ندودی له خدودا توره بوو له پیناوی خوای گدورددا ندود دهسدلات و هیزی دهزگیر ندیی.

۳۷-شهپ و شوّر: ته و توز له خهردا سامانه، چونکه له خوّله و خوّلیش سامانه، له مودی شه و شوری شده به کاریّکه وه تلاوه ته نازانی شده یا نوری شده به کاریّکه وه تلاوه ته نازانی چون رزگاری بینت لیی، نه وهی بینی دهستی یان پیشاکی نه ته کینیّت له ته پ و توز، شدوه هدوره شدوار نه بینت، وه ده شین ته مهنی دریّری ده بینت. ته پ و توز له گهل رهشه با هدوره گرمه و بروسکد و که م بارانیدا مانای وایه ناره حمتی یه ك له و شوینه دا روو نه دات.

۳۸-تهور: تهور له خهودا نیشاندی ناسایش ، هدندی جار نیشاندی قازانجه یان ناسایش، یان رومزه بز روگدرو جنسی نیریند.

۳۹-ترس؛ ترس له خدودا نیشاندی کردنی ناهدقی یدکه، مردن له تاو ترس نیشاندی مسردنه به هدژاریی، دولیّن ترس له خدودا ناسایش و خوش بدختی ید، مردن له تاو ترس نیشاند یه له سدر هدژاریی و ندداری.

۱۹- تیپی مؤسیقا: گری گرتن له ناوازی مؤسیقا له خدودا دوو جووه، نه گدر گررانی یه کان خوش برون نیشاند به بو به خته وه ربی یه کی چاوه پرانکراو، وه نه گدر گررانی یه کان غدمگین برون نیشاندی مردنی یه کیکه نه نه ندامانی خیزانه کهت.

٤١-تهشون: تهشوی له خهردا نیشانهی نافرهتی زمان دریژه، وه ده لین نهوه پیاریکی چاکه بو کهس و کاریکی لارو ویر.

٤٢- تیرو کهوان: خهرت به پیکانی ههر دهست نیشانیك نیشانهی سهر که رتنه، به لام نه گهر نیشانه که نهینکیت نهره له و کاره دا که ینی هه لدهستیت ده دو زییت.

87- توپ : خدر بیدنین به توپ دره نیشاندی ناژاره ید ، وه ده نیشاندی سدفدره له شرین نیشاندی سدفدره له شرین یک شر و شرین نیشاندی به یاری توپ دره هدینت نیشاندی ندر کاراندید که پدیره ندی به ساماندوه هدید ، ندگدر توپیکیان بو هداندایت و گرت تدره ندره به ختیکی باشد ، بدلام ندگدر ندتگر تدره و کدرته سدر زهری و درور کدرتدوه ندره گدشبینی ید که هیشتا هدر باشد ، بدلام ندو خیره ی تورشت ندبن کدمن و دوا ندره گدشبینی ید که هیشتا هدر باشد ، بدلام ندو خیره ی تورشت ندبن کدمن و دوا ندکدری.

33-تووره کهی پاره: تروره کهی پاره له ته فسیدا نیشانه یه له سه ر خاره نه که ر پارهی پی نیت نیشانه یه له ساغی یه تی نه بین نه ده بین نیشانه یه له ساغی یه تی ده بین نیشانه یه نیاد ساغی یه تی دو به نه ندازه ی زوری و زیادی پاره که له کیسه که دا له ش ساغی یه که ش زیاد نه کات و پته و نه بینت، وه نه لین تووره کهی پاره ردمزه بی نهینی خاره نه کهی تووره کهی پاره به گشتی نیشانه ی نه ده یه ده والی خیش و چاره پروان نه کراو ده بیستیت، وه نه گهر له خهره که ده واکی نان کچی باره م دورده که باره م دوردوه نه دو دورده نه دورده نه به الله نه هموالی کی خیش له دورده نه نه به نه نه همولی کی درده نه دو هه دوله که ناخیش نه بینت.

دوای الله علی سلمگی راو: بینسینی تانجی یان سهگی راو نیشانهی سهرکهوتنه دوای همولنکی زور.

۲۹-تیکه لاو بیوون (المجامعة): ئیدودی بینی له خدودا تیکه لی نافره تی ندبیت و ئدینت و ئدینات در ندیکه لاو بین و پوشاك و خشلی جوانی ندبدردا بین نیشاندی خیریکی زوره، وه ئه گهر نافره ته که پیرو پوشاك ناشیرین بوو نیشانه کهی به پیچه واندودی ندوی دیکه وه یه ،

وه تیکه لی نافره تی نه ناسراو باشه به رادهی حالی نافره ته که و رووخسارو شیرهی، نهوهی بینی تیکه لی ژنی پیاری نه بی که نه پناسی نیشانه ی نهره یه سورد یکی ده ستگیر نه بین.

24-تهراژوو: تهراژور له لیکدانهوه دا نیشانه یه لهسه ر دادپهروه ری دادگه ر، وه ریک وهستانی تهراژور مانای دادپهروه ریی دادگه ره وه مهیلانی به لای راستدا مانای مهیلانی به لای جاوه ن همقدا، وه مهیلانی به لای چهپدا نهوه مهیلانی دادگه ره به لای ناهه قیدا، وه لار وهستانی نیشانه ی زولمی دادگه ره، نهگه ر پاره ت لهسه ر لایه کی تهراژوره که بینی نه وه نیشانه یه لهسه ر قسه و تیکجورنی خهلکی.

دیست، به تایبهتی نه گهر له کرتایی تونیله که وه بیت و خزر به گهشاوه یی بینیت، نهوه دیست، نهوه دیست، به تایبه تایبه

۴۹-تاونه: نه گهر خهوت بینی یاریت به تاونه نه کردو نه تبرده و مانای وایه به ختیکی باش چاوه بروانته نه نیش و کارو خوشه ویستیدا، وه نه گهر تووره بووایت نه کاتی یاری یه که دا وه نه نه نه وه چاوه روانیی دورانیکی هیمنانه به.

۰۰-تهدهفون: عموهی له خدودا گوی له زهنگی تهده فوندوه بوو فهرمان بوو یان ری لسی گرتن یان ثاگرداری یان قسه و تن یانهمژده فهوه فهنجامه کانیش به هدایان شیّوازی بیستند که یه ، وه هدر وها هدموو دهنگه کانیش هدر بدو شیّوازه ید .

۵۱-**تسانك:** خمه بیسنین بسه تانکسهره (مدفع) دژواریی و ناره *حه تیی خبّزانی*یه، یان همواله له سمربازیک وه.

(5)

۱-جۆلائه: خدو بینین به جوّلانهوه یان جوّلانه کردن به لگهیه لهسهر دوو روزیی و رازایی، و مدّین نهوه دنیایه کی رازاد گورراوه و جیّگیر نییه لهسهر شیّوازیّك.

۲-جوّگه: نه گهر اسه خدودا جوّگهت بینی و ناوه کهی پاك بوو نهوه خدویّکی چاکه، به لام نه گهر پر بیّت له قوراد یان روشاو بیّت نهوه ناگادارییه.

۳-جیگیر بسوون: جیزکیر بوون له خهودا نیشانهیه لهسهر روزی و هیزی بازوو سوور برون لهسهر ثیش و کار.

۴-جوانی: جرانی مرزد له خدودا له پزشاك و روخساریدا نیشاندی خراپی حالی درژمند کدیدتی، وه هدمور خدریکی تایبدت به جوانییدوه باشدو چاکد، تا گدر تافره تیکی جوان و سدرنج راکیش ندوه به لینی سدر کدوتنن، وه هدر کاتی جوانیید که زیاد بکات سدر کدوتند کدش زیاد ندگات.

۵-جۇگى ؛ جۆكى لە خەردا ئەگەر بە ئەسپەكەى توند ئەرۆيشت ئەرە ئاشكرا كردنى جورت بورند (زواج).

7-جهنگ: جدنگ له خدردا تینکچرون و ناره حدتی و خدته رناکییه یان ناکزکییه یان نیشاندی به رزیشتاندی به رزیشتن سدرباز نیشاندیه له سدر ناره حدتی، وه تعقینه وهی مین نیشاندیه له سدر دوربه ره کی نیوان پیارو ژنه کهی، وه خدر بینین به رزیشتن بو جدنگ نیشاندیه بر هدوانی خزش.

۷ جووت بوونی نزیکه: خه و به جووت بوونی نزیکه وه مانای تیگه یشتن و گرجان و رودرند له زور کاروباردا.

۸ جووت بوون، ژن هیننان: جووت برون به پهرده پلهو پایه یان نرخ و ریزوو بی پهرده به شدکی نوییه، وه بهستنی پهیان له خهردا مانای عهقدو پهیانه لهگهل خوای گهروهدا، له کهر نافره تینکی ناسرارت خواست نیشانه یه بو سهرکهوتن، وه نهگهر نافره تینکی ماسرارت خواست، نهگهر کچ بوو نهوه دونیایه، نهگهر بیوهژن بوو نهوه ساله، وه نهگهر مالاره ته کهر بالارون خواست، نهگهر بوو نهوه سالیه، به پیته، وه نهگهر ناشیرین و لاواز بور نهوه سالیکی قاتی یه.

۹-جیگهو بان: جیگهر بان له خدردا نیشاندید لدسدر هدموو شتی که مرزد دلی پسی خوش شدین، بز عازه به هارسدره نه گدر دانیشی لدسدری، وه بز پیار ژنیکی گری رایدلی به وه فاید ، نه گدر شوینی جیگاکه پیس و چلکن بیت، بز نه خوش مردنیدی، لدره ی جیگاکه ی شکا یان کرایدوه له خدودا ندوه کاره کدی نه پوویتدوه و ندو چاکدی هدیدی شدروا، وه کو لابردنی لدسدر نیشد کدی یان جیابووندوه ی له ژند کدی به ته تاقدان بان مردن یان بدجی هیشتن یان گدشت، وه نه لین نه گدر جیگهوبان ناریک و پیک بور یان مدساره ندبور ندوه ناگادار ید له نه خوشی یه کی نزیک، به تام نه گدر سپی و خاوین و ریک و پیک بور یان

۱۰-جسوّ؛ بینسینی جو نه خدردا خیرو روزی و سامانه نه گدن نهش ساغیدا بو کهسی هدیبیّت یان بیخوات، وه درویّنه کردنی جنو نه کاتی خویدا سامانیّکه پنی نهگا، بجگه نه کاتی خوی باش نییه، وه چاندنی جو نه خدردا نیشانهیه نهسه و نیشی چاکهی نو ، وه کرینی جو نه خارهن عدله تووش بوونی خیریّکی گدورهیه، وه روشتن به کیدگهی مردا نیشانهی تیکوشانه.

١١-جهژنی له دایك بوون: خهو بینین به جهژنی له دایك بوونهوه باش نییه.

۱۲- جینگا: جینگا له خدردا نیشانه یه لهسدر ژن، فرارانیی جینگا نیشانه ی فررانیی هررزانیی مرزانیی فررانیی هررزاف تاریدتی، جینگای نوی نیشانه یه مرززاف تاریدتی، جینگای کونیش نیشانه یه

۱۳-جلس بوکینی: خهر به جلی بوکینی یه ره (جلی سپی دریش تارای سپی) نیشانه ی روودانی رووداویکی ناسووده یه.

۱۸-جام، کاس: نهگهر له خهردا بینیت بوری به خارهنی کاسیّکی جوان ر خاریّن یان شارت تیا نهخوارده و یان شلهیه کی به تامی خاریّن، نیشانهی نهوه یه رزیی به کی چاکی فراوانت بزیهت، به لام نهگهر کاسه که شکار بور یان پیس بور یان شلهیه کی پیسی تیدا بور نهوه نیشانه یه کی خرابه.

۱۵-جووجه نیم، جوچکه: ندگدر له خدودا جوجه ندکان زوّر بوون و ندهات و ندچوون ندوه نیشاندی ناره حدتی بچووکه ، به لام ندگدر جوچکه کان گدوره بوون و بده ر بوون ندوه به نیند به به ختینکی باش له کاروباردا به تاییدتی ندگدر جووچکه کان بخورین.

۱۹-جهانگ، شهر: نه گهر خهرت بینی شهرت نه کردو شهره کهت برده ره ندوه نیشانهی سهر کهوتنه ، به لام نه که و نیشانهی سهر کهوتنه ، به لام نه گهر له شهره که دا دزرایت مانای وایه ناره حمتیه کت تورش نهبی به پیچه وانهی نه وی نیستا پی یه وه خمریکیت.

۱۷-جیگری شهرعی (الوکیل الشرعی): چارپیکهرتنی یه کیکیان له خهره انیشانهی هموالی خرایه، وه قسم کردن له گهل یه کیکیاندا نیشانهی زیانیکی ماددی یه.

(**6**)

۱-چوونه ناو قور: خهری چرونه ناو قور نیشاندی له پاش مله قسه کردنه.

۲-چه پکه گوڵ: نه گهر چه پکێ گوڵيان دايتێ له خهودا نهوه نيشانهيه لهسهر چاکهو گهشبينی باش، وه نه گهر خوت بيني يهوه لهناو گوڵداو دڵخوٚش بوويت نهوه نيشانهيه لهسهر په يوهندى سوزيى ناره حهت، وه نه گهر گوڵت کو ده کردهوه نهوه ناواتى جوانت ههيه لهرانه په سهر کهويت.

۳-چه پله: چه پله له خهردا نیشانهی خزشی ر ئاسوردهیه.

4-چنین: نهگهر له خهودا قوماشینکت نهچنی، یان یه کینکی تر نهیچنی نهوه له کاری خوشه ویستییه که تدا به خسته وه ر نه بیت یان له کاره که تدا سه ر نه که وی نهگهر سه یری چنینت کردو سه رت پستی سورنه ما، نهوه چاوه روانی هه والینکی خوش به، وه نهگه ر چنینه که پچراو بوو یان ناشیرین بوو نه وه به ختینکی چاکه، هه رچه نده پیش هه والی خوش هه ندی ناخوشی و هم ره سروو نه دات.

۵-چان: ئـهوهی له خهودا بینی زهوییهك ههننه کهنی نهوه تووشی سامانی نهبی به رادهی ههنگهندنه که ، وه به رادهی نهو خزنهی دهری نهدات.

۱-چادر، دهوار: دهوار له خدودا سدرزکایه تی به بازرگانیش سدفدره، وه تدلین بو عاره به نیشاندی ژن هینانی کجینکی جواند، وه بو خاوهن هاوسدر حدساندوه خوشی ید.

۷-چهناگه: چهناگه له خهردا نیشانه یه بو سهروّك خیّزان و گهرره کهیان، نهرهی بینی ریشی چهناگهی دریّژ بوره زوّر بلّی دهرنهچی و قسه لهسهر شتیّك نه کات پهیوهندی بهوهوه نییه، وه نه لیّن نیشانه یه لهسهر راکردنی خاوهنه کهی و خو شاردنه وه له کوّمه ل.

۸-چهقن به خدودا نیشاندیه لدسه رژن، ندودی ختی بینی چدتنی به ددستدودیه ژن ندهینی ندگدر عازدب بینت، وه ندگدر هارسدری ببی و ژندکدی سکی پی بینت ندوه مندالدکدی سدلامدت ندبینت، ندگدر خدوت بینی چدقتری میودت به دهستدودید به کاری ناهینیت ندوه کوریکی چاك و باشت ندبی، ندگدر بدكارت ندهینا ندوه نیشاندیه لدسدر پچرانی ندو كاردی پییدوه خدریكیت، وه چدقتری ناسن لد دهستی پیاودا مانای گدراندودیدی به ژندکدیدا، وه بینینی چدقتری زور لد خدودا نیشاندی لدسدر دزبان و کیشدو تیکچوون وه نیشاندیه لدسه ر درسید، وه ندگدر چدقریدکت به کدسینکی تر تیداید، وه ندلین بر کدسینکی تر تیداید، وه ندلین چدقتر لد خدودا رهمزه بر دادودر چدقریه بر بدندکراو.

۹-چهك: هدمور جزره كانى چهك له خهردا نیشانه یه لهسهر هیزر سدر كه رتن به پی ی جزری چهك و یله كه ی.

۱۰-چسایی: چایی له خدردا نیشاندید لدسدر ناره حدتی، ندوه ی خزی بینی چایی بز خوی ناماده شدکات نیشاندی ری کخستنی پیلانیکه بو کهسیکی تبر که دژی ندم هداند گدری تدره، وه گدلای چایی له فنجاندا نیشاندید لدسدر پاره، وه رشتنی چایی له فنجاند کدتدا له کاتی خدردا نیشاندید لدسدر ناره حدتی له ژبانی هارسدریتیتدا.

۱۱-چنراو؛ خدو به کرین یان فرزشتنی چنراریّکدوه نیشاندی سدرکدوتند له کاردا، وه همدروه ها نهگدر چنراریّک بدهیت به کدسیّکی تر، نهگدر کدسیّکت بینی چنراوی لدبدر نهکرد ندوه نهکرد ندوه هدوالی خوش نهبیستی، بهلام نهگدر خدوت بینی چنراوت لدبدر نهکرد ندوه پیشنیاری جروت برونت پیشکدش نهکری، یان پیشنیاری کاریّکی نویّت پیشکدش نهکری، و سدرکدوتنیّکی گدوردی تا به دوست نههینی، وه نهگدر خدوت بینی که چنراویّکی پیست لدبدر نه کرد، نه وه چاودروانی دوّرانیّک ببه که خوّت هوّی نه و دوّرانهیت.

۱۲-چه په نموّك: چه په نزكى نافرهت له خهودا لهسهر دوم و چاوى نيشانه به لهسهر مرده دان به مندالى نير دواى بى تاقهتى، نهودى بينى چه په نزكى كيشا به مرزقيّكدا، بان كهسيّك چه په نزكيّكى پيادا كيشا نهوه له بى ناگايى ناگادارى نه كاتهوه.

۱۳-چه کوش: چه کوش له خهردا رهمزه بز سهرزك و داد گهرو نهفسهری پزليس.

۱۵-چینین: خدوت به چنینی خورییه کی رونگینهوه، یان هدر خورییه که رونگی ته دنگی ته شدیکی وزیر تاسان.

۱-حوشتر: حرشتر له خدودا نیشاندی گدشته، وه ندلیّن نیشاندی هیزه، وه دهلیّن نیشاندی نیشاندی نیشاندی نیشاندی ده دو ده نیشاندی نیشاندی نیشاندی ده دو ده نیشاندی نیشاندی ده دو بیشاندی نیشاندی کدته، حوشتری می له خدودا نیشاندید لدسدر نافرهت، ندگدر خدو بیستد که هدرزه کار بیّت، ندگدر هارسدری عدبور ندوه زهویید یان خانووه، ندوهی بینی سواری ندبی و حوشتره کدش هیشند ندوه حدج دهبیته نسییی، ندگدر هدلشاخا پیایدا ندوه ناخوشی و ندخوشی تووش ندبی، ندوهی بینی زیرانبازی حوشتری ندکات، ندوه شدر لدگدل دوژمین ندکات، ندوه یبنی خاوهنی حوشتریّکی زوره و رهویان پی ندکات یان خاوهنیدتی ندوه دهبیته سدرداری گدلیّك.

۲-حهج: حدم له خدودا رادهی تایین و راست بووندوه و خیرو ناسایشد، وه دهرچوون بق حدم له کاتی حدمدا نیشاندید لدسدر دهسدلات بق کدسیّکی لابراو، وه ناسایشد بق حدم کدران وه قازانجه بق بازرگان و چاك بووندو؛یه بق ندخرّش و داندوهی قدرزه بق قدرزار، ندوهی بینی عدمرهی کردووه، ندوه ژیانیّکی دریّن بدسدر ندبات.

۳-حهسیر: حدسیر له خدودا نیشاندی حدواندوهید له دنیادا وه راخستنی حدسیر راخستنی دنیاید، وه بچورکی روزیید، وه بچورکی حدسیر کدمی ژیان و کدمی تدمدند، وه پیچاندوی نیشاندید لدسدر روزی و تدمدن.

۴-حهسانهوه: حهسانهوه له خهودا دوای ماندوو بوون نیشانهیه له دولهمه ندی دوای هه څاری، و نیشانهیه له سهر ژنی چاك، نه گهر خهو بینه که نه خوش بوو نهوه مردنی نزیکه.

٥-حيلهى نهسي: بيستنى حيلهى تهسپ له خدودا نيشاندى تهوهيه تو هاورئيدكى نونت دهستگير ندس.

٦-حه يـزدران (داريكـه بــؤ لـيدانى تــؤپ بهكارديت): يارى به حهيزهران له خهردا نيشانهى پشت بهستنه به پياويكى دوو روو.

(\$)

۱-خوای گهوره: بینینی خوای گهوره له خهودا ده گزریّت به جیاوازی بینهره که ، نهوه ی خوای گهوره: بینینی خوای گهوره: بینینی و شکوداری به بی یارمه تی ده ریّك و له یه ك چوونیّك و لاسایی كردنه و به به نهوه به لگهیمه له سهر چاكه و مژده یه پیّی له دنیاداو سه لامه تی نایسنه كه یه تی له دنیاداو سه لامه تی نایسنه كه یه تی له دوا روژدا ، نه و شی به پیچه وانه ی نه مهوه خوای بینی ، نه وه بینینه كه ی به لگهیمه له سمر ناخوشی ژبان ، نموه ی بینی له نموخش مردووه چونكه نه و راسته مردنیش راسته ، وه نه گهر كومیوایه كه بینی هیدایه ت نه دریّ ، وه نه گهر زور لین كراویّك بینی سه رنه كه وی به سه و دوژم نه كانیدا ، وه نه و داده نری ، چونكه خوای گهوره دیاری ناكری و دیاری باكری د ویاده داده نری ، چونكه خوای گهوره دیاری ناكری و دیاری شاكری ، له شیّوه ی نه و داده نری ، چونكه خوای گهوره دیاری ناكری و بیسه و دیاره و السمیع البصی) نه و بیسه و بینه و در و هو السمیع البصی).

۲-فواردن: شهره ی له خهردا بینی شت نهخوات یان که سینکی تر شت نهخوات له گه لیدا شهره به لگهیه له سهر نارهزوری مرز قه که بر سوود ره رگرتن لینی ، ره ده لین خواردن له خوردن له گه ل که سینکی تاریزدا یان به لگهیه نه سهر تاریزدا یان به لگهیه نه سهر تاریزدا یان به لگهیه نه تاریدی نه نیزانی نه واندی که نان نهخون له گه لی دا یان زیان پیکه و تنه له نیشدا ، به تایید تی نه گه در خواردنه که سیو بوو ، نه ره جه نگینکی سویر بینت ، وه نه گه در خواردنه که سیو بوو ، نه ره جه نگینکی قورس چاره روانی نه کات ، به لام خواردنی په نیر مانای وایه ناخوشی یه کان ناسان و سووکن ، وه نه گه در خواردنت بو دانرار لیت خوارد به دلی خوت نه ره ناخوشی یه کانت که م ده بنه دردو

ليكدانهومى خهونهكان

خواردن له خدودا خوراکی گیانی یه له ناییندا وه ناره حدتی یه له دنیادا، وه خواردی سپی خیره بو که سیک که بیخوات، وه نه گهر زدرد بور ندوه نهخوشی یه، وه خوارده مه ناهه نگ مرددی ه، وه خواردنی ماته مه ینی و ته عزیه خدم و خدفدته، وه ندو خواردنه ی پاهیوندی نی یه به کاته کانه وه نه وه روزی و سوودو نوی بوونه وای پله و پایه یه بو که سی بخوات.

٣- خۇ كوشتن؛ خۆكوشتن له خەردا، بەلگەيە لەسەر بورنى ئاۋارەر ناخۆشىي توندو دل
 تەزىن.

۴-خواستن: نـهوهی لـه خهودا بینی که شتینك داوا ده کات یان نهیخوازی، نه گهر نهر شـتهی خوشهویست بور نهوه تووشی چاکهیه کی کهم خایهن نهبی، وه نه گهر ناشیرین برر لـهوه تووشی ناخوشییه کی کـهم خایهن نهبی، چونکه داوا کردن شتینکی دریژ خایهن نیه.

۵-خانوو؛ خانور له خدردا ژنی پیاره، وه هدندی جار نیشاندی لدسدر الاشدی پیاره کد، اله که مدادی جار نیشاندی لدسدر الاشدی پیاره کد، اله که مدادی بیاوه کدید، وه تدگدر لار سور شدوه لاشدیشی واید، شدوهی له خدردا بینی چووه ته سدر مالیّکی ندناس ندوه نافره تیکی پیرکاوه به قدده ر ندو مالّه، مالّی تاریکیش نافره تی ردوشت خراپد، وه ندگدر نافره بینی ندوه پیاره کدی ودهاید، وه خانوری نادیار له خدودا نیشاندی گذره.

۲-خەندە: خەندە لە خەردا نىشانەي د ڭخۆشى و ئاسوردەيىيە.

۷- خورما: خورما له خهودا بو که سی بیبینی بارانه ، وه بو که سی بیخوات روزی یه و خورمای هدلگیراو مالی هدلگیراوه.

۱۰-خوشهویستی؛ خوشهویستی له خهودا نیشانه یه لهسه رناره حاتی و خه فه ت له ناگاداریدا، بو نه خوش هه زاری و مردنه، بو بینجگه له نه خوش ناره حه تی و کهم دورامه تی یه ، و دولین نه گهر خه و تا بینی که سینکی دیاری کراو توی خرش نهوی، نهوهی نیشانه یه نهوه ید تو خهریکه به تا بیه تی نهوت خوش نهوی.

۱۱-څهنمه شيگرتن؛ خهنمه تيگرتن بن نافرهت له خهودا رازاندنهوه جوانييه ، وه بن پياو فيل و راکردنه.

۱۳-خشل: پروشین خشل زیریان نالتوون له خدودا نیشاندید لدسدر ترس، وه خشلی پیاو پدیوهنده کدیدتی، وه ده لیّن خشل نیشاندید لدسدر جووت بوون.

۱۹-خمه از: خواردنی خمه بار اسه خمه دا مانای گهیشتنه مه به سته انه فرمانیکی گمه دره دا، به تاییبه تی نه گهر خه باره که زورد بی، وه بن که سی ژنه کهی سك پر بیت نهوه کچی نه بیت، وه خه بار انه کاتی خزی دا روزی به و بیجگه انه کاتی خزیشید نه خزشی به.

۱۵-خهرته اسه: خدرته اسه خدردا بق کدسی بیخوات نیشاندی ندوه یه ژوهر خوارد ادبی یان ده کدریته ناو کیشدید کی بیسدوه.

۱۹-خونن دهرچوونی خوینی سوور له لاشدت له خدودا نیشاندی دهرچوونی ساماند له دهستت. وه ده لین لهش ساغییه بر لاشدت و زیاد بوونی روزی و گوزهرانته، وه رژانی خوینی پیس له لاشدت چاك بووندوه به نهخزشی.

۱۷- خانهی نادیار: خانووی نائاشکرا له خدودا رزژی دوایییه.

۱۸-خانهی دیبار: خانوری ناشکیا له خدودا دنیایه به قدد ندندازای حالی دنیا.

١٩- خَوْلُهُ مَيْشُ: بينيني خَوْلُه مَيْسُ له خهردا نيشانه به لهسهر كردارى خراب.

۲۰ - خشوکه کان : خشوکه کان وه کس کیسه ل و تیمساح و مارو توله مار له خهودا
 ههمووی نیشانه یه لهسه ر دووبه ره کی و دوژمنایه تی.

۲۱- خده یا لاوی: خدیا لاری له خوردا مانای نوروید که وا چهند بیر کردندوور ناخزشی و غدمت هدید نیستا جه نجالی کردوویت.

۳۲- خور؛ خوری گدشاوه له خدودا نیشاندی ندوه به به به به بنین نیزه نزیکه ، بینینی خوری هدانها ترو له خدودا نیشاندی ندوه به هاور یکدت د نیاکه بو تو ، بینینی خوری روزناکی ده را له خدودا نیشاندیه بو سدرکدوتن و ده رچوون ، بینینی خوری داپوشراو له خدودا نیشاندیه له سدر بدیگره کان ، خوری سوور له خدودا نیشاندیه له سدر جدنگ بان فیل ، بینینی خوری ناوا بور له خدودا ناگاداری به بو ندو که سدی که به د نیاکت داناوه ، خوری ناسایی له خدودا ره مزه بو یه کی له باوك و دایك یان بو دادگدر ، وه بینینی هدانیاد ، خور له ماله که تدا نیشاندی جووت بوونه نه گدر عازه ب بیت ، وه نیشاندی پله و باید به ده ست هینان و زیاد بوونه له روزیدا نه گدر هاوسدرت هدبی نه گدر نافره ت خوری بینی له ماله که تدا نیشاندی به ورند نه گدر میزده کدی بازرگان بور قازانج نه کات خوری بینی له ماله و دانیشتن له برده میزه ناسایی به کدی وه کو هدانها تنیدتی له سبایدا ، وه نیاوا بوونی خور له خور ناواوه به شیوه ناسایی به کدی وه کو هدانها تنیدتی له مانای خدوه که دا ، وه دانیشتن له برده م خوردا به ده ست ماتنی روزی و بدره که ته ، ندوهی مانای خدوه که دا ، وه دانیشتن له برده م خوردا به ده ست ماتنی روزی و بدره که ته ، ندوهی دری بینی له خورناواوه هدانه هات یان له خورهدانده و ناوا ندور ندوه نیشاندیه له سدر

چاوەروانى روودارىكى نائاسايى و ئاشكرا بوونى شتىنكى ناديار، ئەكەر نەخۆش بىت چالۇ ئەبىتتەرە.

۳۲-خراردندوه به خراردندوه لده خدودا بده هدهموو جوره کانی بده و هدهموو خواردندوه به هدهموو خواردندوه به خواردندوه به خواردندوه خواردندوه

۲۴- خیار، چاکه: خیر له خدودا نیشانه به له سدر راستگزیی له تسددا و راستگزیی له خدودا. نه گدر خیریکی چاکت کرد له خدودا ندوه بدره که دهخریته هدموو شتیکته وه.

۷۵-خوری؛ شهره ی شه خهردا خووری له به رئه کرد شهره سامان کی کوکراوه ی زوری ده ست شه که دری ، شهره ی شه خهردا بینی له سه رخووری نوستووه شهره سامانیکی گهوره ی چنگ شه که وی شه لایمن ژنه که یه وه سووتاندنی خووری له خهردا داوین پیسی و شهمانی سامانه ، خهر به کرین یان فرزشتنی خوری یه وه مدر جوری بیت یان ههر رهنگی نیشانه ی سهر که وتنه له نیشدا وه بینینی چوار پیه که به خوری یه وه نیشانه ی سهر که وتنه که پهیوه ندی به هاور نیم کته وه هه یه .

۲۸-خیاج: خاچ لیه خدودا گهشبینی باشدو نیشاندی هیواو ندمانی هدموو ناردحدتی یدکه.

۲۷-خواردن: خواردن له خواردن به مانای خواردنی مه عنه ری ته خوارد وه له نیشتماندا وه له هم و شهره فدا.

۲۸-خینکان، نوقیم بوون: خنکان له ناری پاك و دوریای نارام له خهردا مانای نوقم بوون له ناری لیل و بورنده لیه خوشی دونیادا، وه لهسته فیتندی دین و دنیا، وه نوقم بوون له ناوی لیل و شهپولاوی نیشاندیه لهسته ناره حدتیدکی رووخیند که تروشی دوبیت، نوقم بوونی نهخوش له دوریادا نیشاندید لهست مردنی.

۲۹ - خه نووز: خه نووزی گردار له خهودا نیشانه یه نه نه به خته وه و سه رکه رتن.. خه نووزی خزنه میش نیشانه ی ماته مینی و وه فایه.

۳۰-خون خدندندوه در ندگدر خدوت بینی ندخوینیتدوه یان رازیت لد خویندندوه کدت ندوه چاوه روانی هدوالدیکی خوش بکد ، وه ندگدر رازی ندبوری لدوه ی ندیخوینیتدوه ندوه هدوالدک ناخوشد. وه خویندندوه ی قورشان لد خدودا یان خویندندندوه ی کدمینکی سدربدرزی و سدربلندی ید ، ندگدر خوینده و که هدوار بیت خوا ده و ندگات ، وه ندگدر قدرزار بیت خوا قدرزه کدی بو دابین ده کات ، وه ندگدر سدربینچی کدر بیت خوالسی خوش ندیش ندیندندوه ی ندو سروره تاندی زورجار بدسدر مردوودا ده خویندیت نیشاندی مردنی ندخوشد کدید.

۳۱- خور گیران: نه گهر له خهردا بینیت خور له حاله تی گیراندایه، مانای وایه تق هاوری یه کت له دهست نهده یت.

۳۲-خواردنی میوه یه که دره ختیکی کون: مانای دهست که رتنی میراته له خزمینکی نزیکه ره.

۳۳-خشل: خدر به خشلدوه مانای به خته ، وه به خشینی خشل له خدردا مانای هدستی راسته قیند و باره زروه له جروت برون ، وه ده لین خدر به خشانه و نیشانه یه لهسهر ده رله مدندی و سامان و به ختیاری وه ندودی به ختیاریت بر بددی ندهینی له ژیاندا.

۳۵- خهوتن: خهوتن له خهودا بن ناگایییه، خهوت به نووستنهوه نیشانهی ناره حه تی به نووستنه و نیشانه ی ناره حه تی به نه ناگایییه به نه گهر که سینکت بینی خهوتبوو یان نه خوشییه وه، نه گهر که سینکت بینی خهوتبود یان نه خوش بور، ناگادارییه له ههوالی ناخوش.. خهوتن له سر سك له خهودا بن ده ستکه و تنی زهوی و مال و خزم و منداله، وه خهوتن به سهر پشتدا له خهودا بی ده سه لادا له خهودا چاکهیه، وه ههروه ها نیشانه یه نه خوشییه یان مردن.. وه راکشان له ژیر دره ختدا له خهودا نیشانه ی زیری مندال و نه ژاده.

۳۹-خوشین: خوشیی اسه خدردا نیشاندی ماتدمیید، چونکه دژیدتی، وه الدواندید نیشاندی ده رچوون الم تدنگدتاوی بیت، وه الدسدر ده والدمدندی و هدژاری.

۳۷-خواحافیزی: خوا حافیزی له خهودا جیابوونهوهیه، خوا حافیزی پیار بن ژندکهی تمه لاتی دانیه تنه در خوا حافیزی ساوری بن هاوریکهی جیابوونهوهیانه، وه خوا حافیزی نه خوا گری بن هاوریک که مردنیه تی.

۳۸-خانوو؛ نه گهر خانوره که خوش بور نهره نیشانه یه کی چاکه، وه نه گهر خانوریه کی میریسی بسور، نسه وه هه والیّن له لایه ن میریی یه وه نه نیستی، وه نه گهر خانوریه کی بچووك بور، به لام ریّك و چاك بور نهوه ناسورده یی خیرانی یه، به لام خانوری رورخار نهوه نیشانه یه له سهر دوراندنی ماددی.

٣٩-خشت: خشتی لیّکراوه له خهودا نیشانهیه لهسهر ون بوونی پیار یان نافرهت له کهسانی خانووه که.

ليكدانهومى خهونهكان

(1)

۱-دایک: بینسینی دایک له خدودا به تهندروستی کی باشهوه، به لگهیه لهسهر رئینیکی ناخوش. رئینیکی ناخوش.

۷-دارو هده خست: خده ربید نین به دارو دره ختی سه وزود خه و یکی باشه ، دره ختیش له خدودا زورجار پیاوه یان نافره ته ، نه گهر بینیت سه و نه کدری به سه و دره ختینکدا دلنیابه له وهی کده ده رفع تینکی ناسووده چاوه روانت نه کات ، نه گه و له خه و دا دره ختینکی براوت به مانای واید رووخانینکی میاددی براده و یکت نهبیستی.. به لام نه گهر بینیت خوت و خوت تووشی دو راندنینکی ماددی هبیت.. وه بینینی دره ختینکی که و روو به هیزی ره شه باوه یان گهرده لوول مانای واید ناخوشی روو نه دات به هیزی طرانه وه.

۳-دهرژی: دهرزی له خهودا رهمزه بو نافرهتیّکی سوودبه ش و چاك، وه دهزوو کردن به ده رییدوه مژدهدانه به جورت بوون، وه پیّوه کردنی شتیّکی تر به دهرزییهوه تاگادارییه، له سهر یه کیّ له خهودا جله کانی به دهرزی تهدوورییهوه به لگهیه لهسهر ساریّژ بوونی ژب انی، نهگهر جلی خه لکی پی تهدووریهوه نه ره ناموژگاریان نه کا و هیوای گونجاندنیان به نهخوازی، وه نهگهر پارچه قوماشیّکی پی پینه نه کرد توّبه ده کات له باس کردنی که سیّک له پاش مله، وه شکانی دهرزی یان ون کردنی یان دزینی به لگهیه لهسهر له ده سیّک له کاره کان. وه کوتانی دهرزی له شانی که سیّکدا به لگهیه لهسهر له ده لینی.

يكدانهوهي خهونهكان

(3)

٤-دنتهنگی: دنتهنگی مسرزفی له خهردا نیشانه یه بن ناردحه تی له روزیدا، لهرانه یا
 دنتهنگی نیشانه یی بن هه نسر که رتی خراب نه ناگاداریدا.

۵-ددان: دولین خدر بینین به دانهود باش نی به به لام ندم قسه به هیچ شیرویه لا نابی پشتی پی بیه ستری به دانه و باش نی به به به الله نابی پی بیه ستری به نابی دانیکی نویت دورهات مانای وایه هدوالی مندالیک نهبیستی که شوینیکی گهوردی نهبی له جیهاندا. و خدو بینینت به و که دانیکت له کیس نهدویت مانای وایه تو هدوالیکی ناخوش نهبیستی.

۳-دهرگا: دهرگا له خدودا نیشانه یه بز پیاری ماله ره ، وه بدر دهرگا نیشانه یه له سدر ژنه که ی ، وه دهرگای داخرار به ختیکی ژنه که ی ، وه دهرگای داخرار به ختیکی داخراو بی سورده ، وه شکانی دهرگا به زوّر ناخوّشی یاسایی یه ، وه دهرگا کراوه کان دهرگای روزی یه ، وه گورانی بیاری ماله که .. وه دهرگای مال یان که و تنی یان سورتانی یان شکانی یان دزینی ناخوشی یه بوّی.

۷-دهرواژه: دەروازای کیراوا بیزت له خوردا نیشانهیه لهسهر ندوای همنگاری نری بی ژیان نمنیّیت.. وه دەروازای داخرار له پیّشتهوا نیشانهیه بیّ سمرکموتن درای ناخرّشی.

۸-دهریا: ناری هیمنی روون له خهودا به لگهیه لهسه ر پاشایه کی به هیزی گهره بو فهرمانبه ره کمی و دزیره کهی سه کرده یه بو بازرگان که ل و پهله کهیه تی و بو قوتابی ماموستاکه یه تی، وه بو کریکاریش خاوه ن کاره کهیه تی. نهوه ی له خهودا له و ناوه ی خوارده وه به ختیار نه بی یان فیر نه بی به نه ندازه ی خواردنه وه کهی وه ژیانی دریژ نه بی به نه ندازه ی نه و شاوه ی مالی درژمنه که ی ده وله ماید نه و نه بی مالی درژمنه که ی ده وله ماید نه بین وه له ژیانیدا سه رئه که وی وه له نه خوشی یه کهی رزگاری نه بی نه گهرا نه خوشی دنیادا نه خنکی.

۹-دۆزەخ؛ بینینی دۆزەخ له خەردا نیشاندیه لەسەر ئاگاداری رە چورنه نار ئاگرەكدره چورنه نار تارانی گەررەید.

۱۰-دیوار: دیواری ساده نیشانه به بر ستهم وه بر گزرانی شوینی نیشته جی برون وه دیواری به رز نیشانه به سه رکه و تن له دوا رزژدا.

ليكدانهومى خهونهكان

۱۱-دۆلکه: دۆلکه له خهردا ئهگهر ناری پیسی تیا بینت یان تی بکهریت، ئهره خهریکی خرایه، به لام ئه گهر ئاره که یان ئهر شلهی تیایه تی یاك بور ئهرد خهریکی باشه.

۱۲-جبه: پوشینی جبه له خهودا نیشانه یه لهسه ر جووت بوونیکی چاك، نه گهر جبه که برید کرار بور نهوه ژنیکه که مندالی زوره.

۱۳-دائیشتن لهسهر سفره: دانیشتن نهسهر سفره له گهل نهندامانی خیزانه که تدا مانای برونی تینگه بشتنه له نیتوان تو نهراندا، چونکه دانیشتن لهسهر سفره سوّزهو خواردن له گهلیاندا لهسهر سفره مانای ناکوکی نیتوان تو نهرانه چونك خواردن ناکوکی یه.

۱۵-دائیشتن لهگهن کومهن: دانیشتن لهگهن کومهنی خهنک له خهردا نیشانهیه لهسهر هاوکاری و تیگهیشتن لهگهن پهیووندییه کی به هیز، وه دانیشتن لهگهنیاندا له نهومی سنیهم یان نهومی چواره یان له بدرزترین خانوودا مانای وایه پهیووندییه کهت له بهرزترین پلهدایه.

۱۵-دانهویله: ندگ در له خدردا له کیتلگدیدکدا داندویل ت بینی، یان جوچکه ندیرد ندره گدشبینی یدکی باشد.

۱۹-دژ: خدو به دزی ناسراوه مانای سهردانی میوانیکه، وه نه لین تارانبار کردنی که سینکی تره به هه له یه وه دزی نه ناسراو خریشته ی مردنه (ملك الموت).

۱۷- دوکانی بازار: دوکانی بازار له خهودا نیشانهی سامان و بازرگانییه به سامانی جوّراو جوّر.

۱۸-دوکانی بازرگانی: راستان له بهردامیدا بهبی بازرگانی نیشانهی قسهی زوره.

۱۹-دیوار: دیوار له خدودا گوزدرانی پیاود، وه لدواندید که دنیاکدی بیّت.

۳۰-درهو: دروو له خدودا بدلینه به گزران بو باشتر، وه باشتر وایه خوت دروو بکهیت له جیاتی ندودی کهسیکی تر دروو بکات.

۲۱-دەرچوون له كهشتى: دەرچرون له كهشتى لهخهردا ماناى دەرچرونه له ناخزشى.

ليكدانهومى خهونهكان

۲۲-دورچوون: دورچورنی نمهخوش لمه ماله کمه یه بنی دونگی له خدردا نیشانهی مردنیه تی و دورچورن له دورگای تهسکهوه نیشانه ی ژیانیه تی، و دورچورن له دورگای تهسکهوه نیشانه یه لهسهر رزگار بوون و ناسایش له شهرو تهنگی که تیایدایه، وه نیشانه یه لهسهر یه شیمان بورنه و نهگهر دورچورنه که بخ گهردرونی خراوان بیت.

۲۳-دوها: پاراندوه له خوای گدوره نهگدر له خدودا پاراندوه کدت لی وهربگری مانای واید خوا وه لامی درهاکی داویتهوه، وه پاراندوهی پدنهان نیشاندی کوره، وه نهگدر به هاواردوه بوو دوهاکه نیشاندیه لدسدر ناره حتی و ناخزشی.

۲۹-دهرمان: خواردنی دهرمان لیه خهودا مانای واییه سیامانیک چاوهروانته یان زانستیکت دهستگیر شهبی، وه تهگهر دهرمانه که بونیدار بوونیشانهی جورت بورنه بو همرزه کارو مینداله بو نهزوک و دهولهمه نقی به بو هدرژار، به الام ته گهر دهرمانت به کسینکی تیر شهدا، نهوه نیشانهی نهوه یه شتینکی به نرخ رن نه که یت، وه ده لین خواردنی دهرمان له خهردا نیشانه یه بو چاک بوونه وه خیرا.

۲۵-دنیا دنیا له خدودا نافرهته وه کو چون نافرهت دنیایه ، نهوهی بینی دنیای بو
 ناسان بووهو نهوهی نهیهوی به دهستی هیّناوه نهوه ههژار نهبی.

۲۹-دووکه از دروکه از دروکه از خهرو به دوکه ته ، نه گهر له مال چوویه دوریان دورکه ان دورکه از دورکه از دورکه ان دورکه ان دورکه از دورکه از

۲۷-دومه لن: درمه لن له خهردا ماله به ریژه ی ماوه ی مانهوه ی وزوریه که ی.

۲۸-دۆلاپ: دۆلاب له خهودا نیشانهی دهردی سهرییه نه ساماندا، نهگهر خالی بیت، به گهر دولابه که پر بیت له پوشاك نهوه نیشانهی سهرکهوتنه.

۲۹-دەرزى: دەرزى لـه خـهودا نيشانهى ناخۆشــىيه لهگهل هاوپى يان دراوسىدا، وه خـهوت بـهوهى كـه چــوويته دەرەوه يان ئازار درايت به هىزى دەرزىيهوه ئهوه كهسيخكى تر پهشــيمان ئهكهيتهوه، خهوهكه دابنى بهوهى كه ئاگادارىيهو ئهتوانى له تهنگ و چهلهمه دووركهويتهوه.

٣٠-دالأن: دالاني دريش له خدودا ريگاي شيانه.

۳۱-داشتن، ئاودان: ناودان دژی تینویتییه، له خهودا نیشانهیه لهسهر ناسانی دوای ناره حدتی، وه بهجی هینانی پیویستییه، وه دهولهمهندییه دوای ههژاری.

۳۲-دزی: دزی له خهودا نیشانهیه لهسهر بورنی چهند کهسیّك به چواردهورتهوه که جنگهی متمانه نین.

۳۱-دارشته : دارشته ی نالتوون له خهودا بهختیکی خرابه بز پیاو ، رهمزه بز روودانی ناره حهتی ، تیاچوونی سامانه به نهندازه ی نهو دارشتنه ، وه بز نافره ت رازانه و و جوانی یه له دنیایاندا.

۳۵-ددان کهوتن: ددان کهوتن له خدودا نیشاندید لدسدر تدمدنیکی دریژ، ندگدر بینیت همور دداندگانت کهوتن و به ددست میدلت گرتن یان خسته کونیکدو، ندوه زور ندژیت تاوه کو دداندگانت ندکهون، وه ژمارهی خیزاندکهتان زیاد ندگات، شودی بینی همور ددانه کانی کهوتن و لسی گوم بوون ندوه کهسدگانی پیش ندو نده رن، وه ون برونی یدك ددان ون بورنی هاوری یدکه یان خزمینك.

٣٦-درك: بينينى درك له خهودا نيشانه به لهسهر رووداو يكى ئاسان يان لد كوتاييدا چارهسهر نهكري.

۳۷-دره خت: دره خت له خه و دا ره مزه بن پیارو نافره ت، دره ختی چاك ره مزه بن و ته ی چاك و دره ختی خاك و بینینی دره ختیکی چاك و پیاوی چاك، وه ره مزیشه بن ده روون و ئیشی خه و بینه که، وه بینینی دره ختی و شك سه وزی گه شاوه له خه و دا نیشانه یه له سه و ژیانی کی به ختیار، وه بینینی دره ختی و شك نیشانه یه له سه و ژیانی و شك، وه که و تنه خواره وه له دره ختیکه وه نیشانه یه له سه و دو چار و دو چار برونی ناره حدتی.

۳۸-دهنگ: دونگی مسرز قله خدودا ناوبانگ و باس کردنیدتی، ندودی بینی دهنگی بدهسیزه له خدودا ندو هاواریدتی له خدلکی، ندودی بینی دهنگی لاوازه ندوه پیچدواندی ندوه یه بیستنی دهنگی زولال و خزش نیشاندیه لدسدر خیرو ددروازه، وه بیستنی دهنگی ندناسراوو ناناشکرا نیشاندیه لدسدر ناوه بیستنی دهنگی یدکین له باوان نیشاندیه لدسدر ژیان، وه بیستنی دهنگی مندالدکدت نیشاندی روودانی ناخوشی یه بوی. وه دهلین بیستنی دهنگی که خدودا قسدت لدگدلدا بکات پیویسته ناگاداری یدکی باشی بکدیت چونکه نامدی کت له خدودا قسدت لدگدلدا بکات پیویسته ناگاداری یدکی باشی بکدیت چونکه نامدی کت لدو کدسدوه بو ندهی ندوی، وه وا ندبی ندگوازی سید نامدی کت لدو کدسدوه بو ندهی ندگدر قسدکه مانایدکی ناشکرای شدهو ندوه خوشی بی ناشکرای هدبور ندوه چیت پی ناشی به گوی بکه ، بدلام ندگدر ناناشکرا بور وه دلخوش بور ندوه مانایدکی ناشرای مانای دلخوشی به بدلام ندگدر ناناشکرا بور وه دلخوش بور ندوه ناگاداری ید بو ندم و ماناید که در ناناشکرا بور وه دلخوش بو ندم و ماناید که در ناناشکرا بور وه دلخوش بو ندم و ندوه ناگاداری به بدلام ندگدر ناناشکرا بور وه دلخوش بو ندم و ندم و ندوه ناگاداری بو ندم و ندوه ناگاداری به بو ندم و ندوه ناگاداری به بو ندم و نازود ده نی در ناناشدی دلخوشی به به نام ده ناگدر دهنگد که خدم کین بور ندوه ناگاداری بو ندم و ناره ده تی در ناناشدی داده ناگاداری به بو ندم و نازود ده نی در ناناشدی داده ناگاداری به بو ندم و ندر ناناشدی داده ناگاداری به به نان به نازه ده تی در ناناشدی داده ناناشد به نان به ناناشدی داده ناناشد که ناناشدی داده ناناشد کان بو ناناشدی داده ناناشدی داده ناناشدی داده ناناشد که ناناشد که ناناشد که ناناشدی داده ناناشد که ناناشدی داده ناناشد که ناناشدی داده ناناشد که ناناش

۳۹-دهنگی شهیپور: نهگهر دهنگه که ریک و پیک بدود، وه له شیرهی ناوازیکی مؤسیقیدا بوو نهوه خهریکی خوشه و چاوه پوانی هه والی باش به ، به لام نهگهر ریک و پیک نهبوو نهوه هه واله که ناخرش ده بیت.

٤١-دهرکردن: ئهگهر نه خهردا کهسینکت دهرکرد یان هارارت لینکرد، نیشانهی تورش بورنته به کیشه و ناره مه تی زور.

٤٢-درێژيى دەست: درێژيى دەست له خەردا ماناى چاكەر چاكە كردنه.

۴۲-داردهست: نهگ ر له خهردا داردهستت به دهستهره بور نیشانهی نهره یه پشت به پیاویکی به هیز نمیه ستیت وه نهرهی دارای ده که یت وه سهر نه کهری به سهر دوژمنه که تداو سامانه که شد زیاد نه کات، نه گهر دار دهسته که شکا نهره نیشانهی ناره حه تی یه.

۱۱-دیسو: دیوی سپی له خدردا نیشاندیه لهسدر غدم، رد دیوی ردش نیشاندید لهسدر به دیری ردش نیشاندید لهسدر به خسته دری، به لام نه گدر یه کیکتان قسمتان نه کرد، نیشاندی مردنی کهسیکه له هاوری یان له کدس و کار.

53-دەرگا داخسان: ئىدوەى لىد خىدودا دەرگايىدكى ئاسىنى دائدخست ئەرە ژنيكى خانددان ئەھيىنى ئەگەر ھەرزەكار بىت، وە ئەگەر ژنى ھەبى لىسىنى جيا ئەبىتتەود.

٤٦-دابیژان: دابیژان له خهودا نیشانه به لهسهر بهدهست هینانی شکوداری و لهسهر تهواو برونی پاره، وه لهسهر جیاوازی کردنی قسهی چاك و خراپ.

٤٧-دراوی بروننو نیکل له خهودا قسمی ناشیرین ر نهراندنه، وه دراری زیو روزیی باشه و سهرکهوتنه له کاروباردا، وه دراوی کاغه ز قسمی خرایه.

دۆرائىدن: خىدرت بە دۆراندنىدر، لە كارەكەتدا يان خۆشەرىستەكەتدا يان لە ژيانتدا ماناى سەركەرتنە لەر كارانەدا.

۱۹-درق: درق له ته نسیردا مانای ناره حدتی نوی یه، نه گهر که سینکت بینی درقی لهستر نه کردی مانای واید که سی هدید ناپاکیت له گهل نه کات.

۵۰-دەوللەمسەئدى ژۆر: دەرلامسەندى زۆر لسە خسەردا مانايسەكى نىيسە ئەرە سەبى تۆ سامانىكى زۆر دارا ئەكەيت كاتى بە ئاگايت بۆيە لە خەرەكەتدا رەنگ ئەداتەرە.

۵۱-دز: دز له خدودا فریشتهی مردنه یان هاتنی سهفه رکه که یان داوا کوری، وه ده لین نه خوشی و دهرده، نه گهر دزه که روش بور نهوه به لغهمه ، نه گهر زورد بور نهوه زوردی یه ، نه گهر سورر بور نه وه خوینه ، وه ده لین نه گهر دز چروه مالی که وه نه ه سهرچاوه یه کی دیاری نه کراوه وه ده به خاوه نه کهی ، وه دز گرتن له خهودا نیشانه یه لهسه رناره حدی ماددی.

۵۲-دەست کردنه مل: دەست کردنه مل لهخهردا نیشانهی سۆزه، ئهرهی دەست بکاته ملی کهستی ئـهره تـیـنکه لاوی ئهبینت، نهرهی دهست بکاته ملی دوژمنه کهی ئهره ئاشت لهبینته ده له گهلیدا وه دوژمنایه تیان نامینی، نهرهی بینی دهست نه کاته ملی ئافره تی نهره

دهست نه کات ملی دنیا وه دهست کردنه ملی پیاو نیشانه به له سهر دهست کردنه مل و دهست گیزیی و یارمه تی دان.

۵۳-دهسته سپ: دهستهسپ له خهودا نیشانهی خوشهویستییه وه دهسته سپی جوان و خاوین و رهنگین نیشانهیه لهسه ر جووت بوون، وه دهستهسپی سهرسوپهینه ر نیشانهیه لهسه ر جیابوونه وه ده نیشانه یه دهسته در بیابوونه وه ده نیشانه یه ده نیشانه یا نیشانه یا به خوشه ویستیدا، وه ده سته سپی پیس نیشانه ی به خت خرابی یه .

۵۵-دانهر: بینینی دانه رله خهودا مانای ناوه حه تی یه نه نه امی کاری نه ده بیدا یان تاییدت به کتیب و روزنامه کان.

۵۵-دواندنی سدر کرده کان دواندنی سدر کرده کان و دواندنی پادشاو سدر کرده کانی دولندت و وهزیره کان له خدودا مانای بدرزی و شدره ف و پیاوه تی و سدر که و تنی خیراید.

۵۹-دال، هدانی د زباندند. نه گدر بدیدرزی فری مانای سدر کدوتند. باشتر واید مرزد نائاسووده، که مانای د زباندند. نه گدر بدیدرزی فری مانای سدر کدوتند. باشتر واید مرزد بد شیره یدك بیبینی که بدره رووی بیت، نه وه پشتی لهم بیت. وه بینینی بالنده یه کی گدروه که دانیشی له سدر هیلانه کهی یان له سهر دره ختی به بدرزی نیشانه یه کی چاکه که مژده ی به ختیاری پی یه له نیش و کارو خوشه و بستیدا.

۵۷-دارخورها: دارخورما له خدودا نیشاندید لدسدر پیاری چاك و پیروز وه لدسدر وشدی چاك، وه پیروز وه لدسدر وسدی چاك، وه بینینی نیشاندی ندودید سیدرند کدوی بدستدر ناره حدتید کانتدا و پیاویکی سوودمدند یارمدتیت نددات.

۵۸-دابهزین: ندودی له خدودا بینی له شاخیک ندهاته خواردوه ندوه باشه.. لدواندیه دابدزین نیشاندی ناژاره بی، ندودی بینی له شوینیکی بدرزدوه ندهاته خواردوه یا روویدک یا کوشکیک ندوه ندگهریتدوه دوخی جارانی، ندودی بینی له پلیکاندیدکی کوندوه ندهاته خواردوه ندوه نیشاندی جی به جی بوونی ناواته کدیدتی، ندگدر پلیکاندکه شکاو ندویش لهسدری بوو ندوه سدر ندکدوی بهسدر دژه کدیدا.

۰۹۹-دیساری: دیساری له خهودا شادییه، رهنیشانهی خزشه ریستی و سززه، و نیشانهی ناشت بوونه وه دوو ناکزکه، وه نهانین داخوازی ژن هیننانه، شهرهی بینی قاپیکی

پیشکهش کرا که میوهی تیدا بور، نهوه کچه کهی شرر نه کات، وه نه گهر کچی نهبور نهوه سرز له نیوانی نهم و خاوهن دیاری یه که دا دروست نهبیت.

۱۰ – دەست نویژ: ئەرەى لە خەردا بىنى دەست نریژ ئەگریت بۆ نویژ ئەرە پاریزرارە لەر درژمسنەى لىنى ئەترسا، ئەرەى بىنى لەش پىسى دەرئەكا شتیكى دەست ئەكەریتەرە كە لىنى دۆرابور، ئىدوەى بىينى دەست نویژى گرت ونویژى كرد ئەرە لە خەمینكى گەررە دەربازى ئىدېنى. ئىدوەى بىينى بىلە بىنى دەست نوییژ نویژى كرد ئەگەر بازرگان بى ئەرە بازرگان بى ئەرە بازرگان يى ئەرە بازرگانىيەكىدى بىنى سىدرمايەيە، ئەگەر پىشدساز بىن ئەرە جىنگاى نىيە، ئەگەر خارەنى دەسەلات بى ئەرە سىدربازى نىيە.

۱۲-دۆل: ئەگسەر ئىلە خسەردا بورىت و كۆتابى بە گردۆلگەى گەررە يان شاخ ئەھات ئىشانەى نەخۆشىيە بۆت يان بۆ كەستىكى ئازىزت.

۳۲-دهست: نهگهر له خهودا به دهستی راستت نیشت نهکرد مانای سهرکهرتنه، وه به دهستی چهپ مانای دۆراندنه، دهستی راست هیزر گوزهران و دهستکهوت و چاکهی خهوبیسنه، نهوهی بینی دهستی دریش بووهو بههیز بووه نهگهر سهروک بیت نهوه بهسهر درژمنهکهیدا سهرنهکهوی.

- - دەسىتى دريْژ؛ دەستى دريْژ له خەودا نيشانەيە لەسەر ھيۆزو چاكەر دريژيى ژيان.
- **الله دهستی کورت:** دهستی کورت له خهودا نیشانهیه لهسهر به غاله ت و کهمی تهمهن.
- الله دهسستى بسراو : دەسستى بسرار لىد خدودا نىشاندىد لدسدر تدلاقى ژن يان فدوتانى مارړى.
- الله دهستی پیس: دهستی پیس له خهودا نیشانهیه لهسهر گوم کردنی پاره له ناپاکیدا.

۹۳-دەريساوانى: مەلىم كىردن لىم كەشىتىيەكدا لىم خەردا بەلگەيە لەسەر جورت بورنىكى بەختيارو ژيانىكى ئاشتى و ئاسوردە.

ليكدانهوهى خهونهكان

(1)

۱-رؤیشتن به هموردا: روّشتن به هموری بی گمرددا مانای بعدی هاتنی فرمانیّکی گموردیه له زانست و دانایی، وه روّشتن به هموری لیّلدا ناگاداری و وریا کردن ردیه.

۳-رؤشتن به پنی پهتی: روشتن به پنی پهتی له خهودا مانای دوا روزیکی پر له سهرکهوتن و پر له هدنی بهختیارییه.

٤-رۆشـتن بهسهر قاچى تهختهيىيهوه؛ رۆشتن بهسهر قاچى تهختهيىيهو؛ له خهردا
 ماناى نورشتهيه پيش روودانى كار.

۵-رینمایی: رینسایی دوای گومرایی له خهودا به لگهیه لهسه و تووش بوون به خیرو چاکه ، وه رینموونی بوون و زانینی راست و ییویستی یه کان.

۳-رهنگهکان: ندگهر خهرت بینی به جلیّك یان شتیّکی رهنگین، نهگهر رهنگه که رهش بحرو نهوه نیشانهی دوّراندن و ناكوّکی و خه نه و نازارو مردنه یان ناگاداری به بو هموالّی ناخوّش.. وه ههندی جار نیشانه یه بو سهرکه و تن و به ختیاری.. وه نهگهر رهنگه که شین بور نهوه هارپیّی دلسوّزت ههیه، وه نهگهر سوور بور واته به لای سووردا دهشکایه و نموه تنو درژمنت ههیه، وه نهگهر سهرز بور نهوه سهرکه و تن و به ختیاریت له پیشهوه یه، وه نهگهر سهرز بور نهوه سهرکه و تن و به ختیاریت له پیشهوه یه، وه نهگهر سپی بور نهوه نیشانه ی جوانی یه له نایین و دنیادا، وه ده لیّن به لیّنی یاکی و ناسکی و بسی تاوانی یه، وه نهگهر زورد بور نهوه به ختیّکی ناسووده چاوه و رانت نه کات ناسکی و بسی تاوانی یه، وه نهگهر زورد بور نهوه به ختیّکی ناسووده چاوه و رانگه کان نهگه در نافره ت بیست، به لام بو پیاوان نیشانه ی نه خوّشی و لاوازی یه، وه نهگهر رهنگه کان زور بورن لهگه ل یه نارادایه و کار تیّکردن له چهند لابه نیزی به با جهاوه بو تو له نارادایه.

٧-رزگارى: ئدوى له خدودا بينى رزگاريى پى درا، ئدوه هدموو كات دل ندمين ئدبى لدوى ئاگادارىي خزى لىئ ئدكات.

۸-رایهخ ؛ رایدخ لیه ته فسیردا دنیایه بر خاره نه کهی، وه راخستنی رایه خ راخستنی دنیایه تی و دنیایه تی وه بچروکی رایه خ و ته نکی واتای که می ژیان و که می کاره، وه قه باره کهی قه باره ی روزیی و ته مه نه ، وه رابه خی نوی و فراوان دریژییی ته مه ن و گوزه ران باشی یه ، وه رایه خی کون بوو خیری تیدا نی یه ، وه داخستنی رایه خ لی نیزوان کومه لیکی ناسراودا یان لیه شوینیکی زانراودا مانای به شداری یه له روزی نه و کومه له دو جیگایه دا.

۹-ریکخستنی کاروبار: ریکخستنی کاروبار له خدودا نیشاندیه لدسدر بدرزی هدول دان و چارهنووس.

۱۰-ریوی: ریوی له خدودا پیاویکی ناپاکی فیّل بازی تدلدکه بازی رارایه نه راستی.
۱۱-رووداو: روردار له خدودا نیشاندیه لهسدر رورداو له نایبندا، رورداری بچووك گوناهی بوره کوناهی بوره بینی تروشی ناردحدتی بوره

ئەرە نىشانەى سەركەرتنىڭى مسىزگەرە بىزى، بەلام سەركەرتنىكى ھىيواش، خەر بە روردارەرە نىشانەيە لەسەر تەراربورنى نارەحەتى.

۱۲-رئین: نهگهر کهسینکت بینی رندرهودی پی بور له خهودا، نهوه ههوالی ناخوش نهبیستی، به لام نهگهر نهترنییهوه له خهودا نهوه دوراندن تووشت نهبی به هوی ههالسوکهوتی هاوری یه کی دروزنهوه.

۱۳-ریخانه: ریخانه هدمووی نه گدر له خدودا بینرا به کهندراوی نیشانه یه له له له له گریان و ناخرشی و خدفه ت، وه نه گدر به جینگیری بینرا له شوینی خوی دا، نه وه نیشانه یه له له له سهر حدوانه وه و جووت بورن، یان کور.. وه بینینی دره ختی ریخانه نیشانه یه بو سهر که و تن کاردا، نه گه رخوت بینی ریخانه کو نه که یته وه نه وه هدوالیّنکی خوش نه بیستی یان له خوشه و بیسته که تدا به خته و در نه بیت، نه مانه هدموویان له کاتیک داریخانه گه شاوه بیت و رووپاراو بیت.. به لام نه گدر چله که مردوو بیت و ریخانه که شهرانه یه نه وانه یه.

۱۸-رهشهها: رهشههای ناسان له خدودا چاودروانی ناخوشی یه دوا روزیکی نزیکدا که نه دوا روزیکی نزیکدا که نه مخامه که دی درخوش که شدین که به بین.. وه رهشه بای به هیز مانای گزرانی گرزه رانه به شیره یه کی توندو هدر کاتی رهشه با که هیمن بوویدوه گرزه رانه که شیمن نه بینته وه.

۱۵-رۆن، زهیت: بینینی رزن له خدودا رززی و مالی حدلاله.. نهوهی خزی پی چدور ئهکات چاك بووندوه یه نهوی بیخوات نهخوشیه، وه رزنی زهیتون له خدودا زانست و رززی و فهرو چاك بووندوه یه.. وه جزری تر له رزن سامانه.. وه هدندی جار رزن نیشانه یه لهسهر رووناکی دل و ههندی جار نیشانه یه لهسهر دیاری کردنی منداله کان.

۱۹-رازانهوه: رازانهوه له خدودا نیشاندیه لهسدر هدژاری و خراپی گوزدران، ندوهی بینی دنیای بر رازاوه تدوه، ندوهی داوای کردووه پینی دراوه ندوه هدژار ندبی.

۱۷-ریشوو: نه گهر له خهردا پوشاکیکت لهبهر نه کرد ریشوری پیوه بور نه گهشایهوه نهوه به به ناسورده یی له خوشه ریستدا یان به ختیاری خیزانی، وه نه گهر تو ریشووت نهدروری یوه به به رگی که سیکدا نه وه یه یهانه به ههوالی خوش.

۱۸-رووپوش، پهرده: پهرده لهسهر دهرگا یان پهنجهره یان له خهردا غهم و ترسه له ناسایشی داهاتوو... پهرده لهسهر دهرگای مال غهمه له لایهن نافره ته وه به خهربینه که.. وه پهرده لهسهر پهنجهره غهمه له لایهن کهسانیکهوه که ناچنه دلهوه.. وه پهرده لهسهر دهرگای کارگه غهمه له بسواری مووچهدا.. ره لهسهر دهرگای میزگهوت غهمه له ناییندا.. وه پهردهی نوی غهمی دریش خایهنه.. وه پهردهی نوی غهمی دریش خایهنه.. وه پهردهی دراو به دریش خایهنه نامووسی خاوهنه که دریو به دریوسی خاوهنه که یه دریو به هه وا نیشانهی ترسناکییه کی کت و پرییه.. وه خوه که دره و پهردهی به به به دوه به دره یه به به دوه به دره وی به دره یه به دوه در در کارگه که دره و توندو تیشن. وه مه که دره و توندو تیشن. وه مه که دره و توندو تیشن. وه مه که دره و توندو تیشن زمانه ، وه به داده در درگاه به خه دو انیشانه یه بو زمان نه گهر تیژ بوو ، نه وه تیشی زمانه ، وه

۲۰-روژوو: شهوهی بسینی لسه خدودا به روژووه تورشی به رزی و شهره ف نهبی، نهوهی بسینی لسه مسانگی ره مهزاندایه و به تهنها به روژووه یان له گهل خه لکیدا، نهوه پیاویکی چاك و باوه پداوه ده نه گهر غهمسبار بوو خوا ده روی لسی نه کاته وه، وه نه گهر نه خوش بوو خوای گهوره شیفای نه دات، نه گهر له گوم پایی دا بوو خوا رینموونی نه کات، نه گهر قهرزار بیت خوا قهرزه کهی دایین نه کات، نه وه ی بینی ب ده ست نه نقه ست له مانگی له ره مهزاندا روژووه کسهی نه شسکینی، نه وه به ده ست نه نقه ست پیاویک نه کوژی، وه کو چون نه گهر بینی

۲۱-رۆژنامه، روژنامه له خهودا نیشانه به لهسه رژن. نهگه روژنامه که باش و مهوالینکی دلخوشکه باش و مهوالینکی دلخوشکه باش و مهوالینکی دلخوشکه باش و موده و شهوه نیشانه به و میده و شیره می دروژنامه کی کراوه می ده و میده و مید

بهدەست ئەنقەست يياويكى كوشتورە لە خەودا ئەرە لە مانگى رەمەزاندا بە رۆژور نابيت.

لهگهر سارد بوو تهوه ساردی زمانه.

د لخوشی و سهر کهوتنه بو کهسی وهری بگریت، وه و در گرتنی روژنامه به ددستی راست نیشانهی خیرو به ددستی چه بیشانهی بهشیمانی به ...

۲۷-راو به تفهنگ: ئهگهر خهرت بینی راوت ئه کرد به تفهنگ یان گویت له دهنگی ته تمهنگ یان گویت له دهنگی ته ته بدو بسود، نه ره خهریکی دلخوشکه ره، به لام نه گهر نه ترسیایت نه ره ناگاداریی ناره حه تی یه در در بوریه وه نه وه ناره حه تی یه گهر خوت راوت نه گهر نیچیه که نه مرد نه ره ناره حه تی یه که ناسانه.. وه خهر بینینت به ره ی که یه کیکی که توی راو کرد، نه ره درژمنیکت هه یه نایناسی.

۲۳-راوی ماسی: نهگهر راوی ماسیت نه کرد، یان بینیت ماسی یه کرا، به راستیی نه وه سهر که وتنه له کاروباردا.

۲۴-روونساکی: بینسینی رووناکی له خهودا نیشانه یه لهسهر په یامنیّر یان زانست یان ریستو یان ریستو یان ریستو یان ریستو در در ایستو می دردن له روستایی دا.

۲۵-ریکا: ریکا له خهردا ری نیشانده ری ریکای ژیانه، نه گهر ریکاکه راست و فراوان و پان و سینبه ری بسود، نسوده ژیانی خهربینه که ناسووده یی و ریکاکهی راست و فراوان و پانسه.. وه نه گسه راست نسه بوی و لاری پیان بسه رزو نزمی تیدا بوو، نه وه ژیانیشی به و جزره ید.. وه ریکای نهینی له خزبایی بوون و داهینانه وه ریکای جزراو جزر سهرسورمان و له ره اسه و مینانه وه ریکای کی است قهده خه به به به گومان، وه نموه ی ریکاکهی لی قهده خه بکریت، نه وه نیشانه ی و هستانه له کاروباری ژیانیدا.

۳۹-رووتی: خدری رووتی نیشانه یه لهسه ر ناپ وحه تی، نه گه ر خه و ت بینی به رووتی له کوگایه ک دابه زیت نیشانه ی حمیا چوونی فرمانینکه نه فرمانه کانت، نه گه ر رووته که له شوینین کی دووردا بسو دوور که چاوی خه لکی، نیشانه ی نه وه یه دوژمنه که ت ده گه پی به دوای شوین پیکانتدار ناشی دوزیته وه، وه نه لین رووتی له خه ودا نیشانه ی بی زیانی یه له لایسه ن ده روون پیسه وه، نه وه ی بینی که شه سوینینکدا به ته نه ارووته ، درژمنه که ی داوای شتینکی که نه کات که ترانای نی یه به سه ری دا، نه وه ی چینی یه وه به رووتی که شه ترینی که ترانای نی یه به سه ری دا، نه وه ی چینی یه وه به رووتی که

جیّگایه کی گشتیدا نهره فرمانه کهی برّ خه لکی ناشکرا نهبیّت، نه گهر شهرمی نه کرد له خه لکی به هرّی رووتیه کهوه نیشانهی زیانه به سامانه کهی، نه گهر شهرمی له خه لکی نه نه کسرد زیباد له حه د چووه ته ناو فرمانیّکه وه، به لام بینینی مروّقی رووت نهوه نیشانهی حه یاچوون و ترسه، وه بینینی نافره تی رووت له خودا نیشانه ی ناسووده یی و خوشی یه، وه نه لیّن خهو به رووتی یه وه نیشانه یه بر ناشتی و ناسایش و دوا رزژی باش برّ خهو بینه که، چونکه فرمانه کانی بو خه لکی ناشکرا نه بی و فیّلیان لیی ناکات، وه ده لیّن به گشتی به ختیّکی خرابه بر خه و بینه که.

۷۷-رهورهوه: روررووه له خدردا نیشاندیه لدسدر بدریووبردنی گوزدرانی خاوهن خدو، وه روررووه و روررووه بو روررووه و نیشاندیه لدسدر خیرایی سدرکدوتن، ندوهی سواری روررووه بوو له خدردا، ندگدر بیدوی سدفدر بکات سدفدره کدی دوا ندکدوی ، وه وهستانی روررووه یان کومدله رورروویدك له رویشتن نیشاندید بو گورانكاری حالی خدوبیندکد.

۲۸-رائه ئاژهن: بينيني رانه ناژهن له خدودا بدنينه به سدر كدوتن.

۲۹-روویه نیشانهی جیا بوونهوه یه روویه لهوهی که خوشت نیشانهی جیا بوونهوه لهوهی که خوشت نهوی، به لام روو به ندی سپی مانای جووت بوونه.

۳۰-رق لسی بوونهوه: رق اسی بورندو، له خدردا خرشدریستی ید، ندوهی له خدردا بینی رقی له نافرهتی دهبیتهوه بینی رقی له نافرهتی دهبیتهوه لدراندید میردورکیان عازه بن.

۳۱-روشفایی: بینینی روشنایی له خدودا مانای رینمومایی و بهختیاریی گدشاودیه، و هدرودها روشنایی به لگدی دورلهمدندی و سدرفرازی و هیزود هدرودها نیشاندی زانست و کوری چاکه، ندودی روشنایی لدیدر ماله کدیدا بینی کوریکی ندین که به کرداری ندحه بینتدود.

۳۲-رووبار: خواردنهوه له ناوی رووبار نیشانهیه لهسهر ژیانیکی خوش و کامهران، نهگهر ناوه کهی روون بینت، به لام نهگهر ناوه کهی لینل بینت خواردنهوه لین نیشانهیه

لهستهر ترسیان و توقین، خو شوردن له ناوی رووبار له خهودا غهم و خهفهت لانهبات له کاتیکا ههست به ترس نهکهیت له رووباره کهدا.

۳۳-راکردن؛ راکردن له شتیک له خهودا مانای سهرکهوتن و به دوست هیننانه، وه دولیّن ههول دانت بو راکردن له ترسناکییه مانای ناره حه تی راسته قینه یه.

۳۴-رووخانی مالاً: ویران بوونی مالا نیشاندی مردنی خاوه ندکدیدتی، وه مردنیش نیشاندی رووخانی مالاً، ندوه ی بینی خانوویدك یان بینایدکی کون تیك ندوا ندوه تروشی غدم و شدر ندبی، ندوهی بینی خانوودکدی ندروخی بدسدریدا یان هدندیکی ندوه مروقیک لمدناویا ندمری، یان خاوه ندکی تروشی ناره حدتی یدکی گدوره ندبی یان رووداویکی گدوره. وه ندگدر نافره تی بنمیچی خانووه کدی بینی ندرووخا ندوه میرده کدی ندمری. رووخانی بدشیک له خانوو ناتدواری ید له ناییندا.

۳۵-رووخسار: رووخسار له خهودا نهگهر به باشیبینیت، نهوه نیشانهی چاکی حاله لم دنیادا، نهگهر به رهشی بینیت نهوه نیشانهی مژدهیه به کچ، بو کهسی ژنیکی سك پوی ههبی، نهگهر ژنهکهی سکی پو نهبیت نهوه نیشانهی تاوانبارییه، وه زوردی رووخسار نیشانهی ریسوایی نیرهیی و دوو روویییه.

۳۹-رؤشتن به شهو: خهو بینیت کاتیک که به شهودا نهرزیت مانای وایه شتیک همراسانی کردوویت و تهنگی پی هه لچنیوی.. مه گهر لهو کاته دا مانگ گهشاوه بیت، نهوه بینت.

۳۷-راستگویی: راستگویی له خهودا نیمان و نیمانیش راستگویییهو دورباز بوونه له فرت و فیل.

۳۸-رستن الله خدودا سدرکهوتنه له خوشهویستی و کاروباردا، به لام نه گهر دوزووه کنه بنه لاری و بنه نازه حده تی به ریوه نه چوو نه وه چاکه که دوای نازه حدتی به دهست دیت.

(i)

۱- ژهوی ویسران: نهو به زوری ویسرانهودی مانهای پهشیمانی و ترسناکی به وه ده لیّن رامزه بو نافره تی وشک و سهرسه خت.

- ۲-زهوی دیباری کی و به چاو ؛ زهوی یه کی دیاری کرار به چار رهمزه بن نافره ت.
- ۳-زهویی فراوانه، نهزانراو: خهر به زاری فراوانی نهزانراواوه به لگهیه له مهر دنیا.
- ۶-زهویی فراوانی سهور: خدر به زهرییه کی فراراندوه که سدرزایی تیدا بیت رهمزه بو ناین.
  - ٥-زەوى بى كەللان: خەر بە زەرىيەكى بى كەلكەرە سەرىيىچىيە لە ئايين.
- ٦-زهویی کشترکانی: نهوری له خهودا بینی زورییه کی چینراوی به پیتی ههیهو کشترکاله کهشی جوانه، نهوه ژنیکی جوان نه هینی.
- ۷-زهوییی وشک درووت: تهوهی بینی خاوهنی زهرییه کی وشك و رووتهنه نهوه ژنیّکی هدژاری نمزوك تهمیّدن.
- ۸-زهمین لهرزه: زمین لهرزه له خهودا نیشانه یه لهسهر تیکچوونی دهروونی و گرنگیی گریان.

ليكدانهومى خهونهكان

144

١٠-زيان: زيان له خهردا نيشانهيه لهسهر گوناهو ناپاكي.

۱۱-زهمرزهم: ئىدودى لى خدردا بىنى كه له ئارى زدمزهم ئەخراتدود ئەر نىشاندى چاللا بورندودىدتى لە نەخۆشى ود ددردەسەرى، بە تايبەتى خواردندودى بۆ شتىكى تايبەتى پىيى ئەگات.

۱۲-زهکات: زهکات له خهودا نیشانه یه لهسهر زیادبوونی سامان به دوو نه ونده، شهوه ی بینی زهکات شهدات، نیشانه ی گهشه سهندنی سامانه کهی و زیادبوونیه تی لهو ساله دا، شهوه ی بینی زهکات جیا نه کاته وه خوای گهوره کاره کانی ناسان نه کات، شهوه سهر فیتره (زکاة الفطری له خهودا به جی هینا نیشانه ی زور نویژی و تهسبیهات و به جی هینانی فهرزه کانیدتی نه گهر قهرزار بی، وه له و حاله دا نه خوشی تووشی نابیت، نه وه ی بینی زه کاتی مال نه دات، به وه نیشانه یه له سهر خیرو یاراستن له دوژمنان.

۱۳-زهیستوون؛ زهیسترونی رهش اسه خدودا روزی و سسامانه، زهیسترونی زهرد غدم و ناره صدتی و نه خوشسییه، وه دره خستی زهیستون پیاریخی سوودمهنده بی که س و کاری، وه نه الله نه نافره تیخی چاکه، وه گه لای زهیسوون له خهودا نیشانه یه له سهر ناشتی و ریخ پهوی نه نافره تیخی چاکه، وه گه لای زهیسوون له خهودا نیشانه یه له نه زهیسوون وه زهیسوون رابستقامة)، وه به ره که ی نشانه یه له سهر روزیی ناسان و به ره که ی و گه لاکه ی نیشانه یه له سهر روزیان و به ره که ی و گه لاکه ی نیشانه یه له سهر رزگاریوونیان له و نه خوشی یه.

۱۹-زوریی: هدمور زیاد بورنی له لاشه و بالاو زمان و ریش و دهست و قاچ پیرزور زیاد بورنیکی چاکه، وه حدمور زیاد بورنیکی له راده بهده و بیز لی کراوه تازاوه ریسوایییه.

۱۵-زینه از اینا که خدردا دزی و ناپاکییه، ندودی بینی که خدردا زینا ندکات ندود ناپاکی و دزی ندکات.

۱۹-رُهردهواله: زدرددواله له خدودا نیشانه به لهسدر بورنی دوژمنی نهیّنی که له ریسواییدا تدنگت یی هدلندچنی.

۱۷-زهعفهران: زدعفهران له خهودا نیشانه یه لهسه ر پیاهه لدان و باشه، نه گهر رهنگه کهی کاری لهسه ر لاشه نه کردبوو یان پوشاك چونکه له پیروزه کانه، نه گهر رهنگه کهی کاری خوی کردبوو شهوه نه خوشی یه بو بینه ره که.. وه هارینی وه عفه ران له خوردا نه خوشی به.

۱۸-زنجیر: نه گهر خوتت بینی بان که سینکی تر به سترابوره وه زنجید، نه وه نیشانه ی نهره یان پچرا نه وه نیشانه ی نهره یم ناره و تاوانبار کراری، نه گهر خوتت بینی زنجیه که ت کرده وه یان پچرا نه و هممو و شتی کوتایی دیت و راستیش ناشکرا نه بینت.

١٩- زهمق: خدرت به زدمقدره نیشاندی ندرهیه سامانیکت دهست ندکدری.

۲۰-زیسان: زیان لی کهوتن لهخهدا نیشانهی نهخوشییه، وه نیشانهیه لهسهر خراپی
 کاروبارو ناشکرابوونی نهینی.

۲۱-رفرف: زورف لـه خـهودا نیشانهیه لهسـهر قـاپ، دولیّن نیشانهیه لهسهر مانای
 جوان.

۲۲-ژانسا: بینینی زانایان و دانایان و فعیله سوفان له خهودا مژدهیه به به رزیی چاره نووس و پله و پایه و زانایی بن خهو بینه که ، وه بینینی پیاوچاکان چاکی یه له نایینه که یدا.

۲۳-زیسو: زیس له خدودا سیامان و روزی و بهخششه، وه دراوی زیسوی را مسزه بسو سدر که و تن و روزیی باش، وه قاپ و قاچاغی زیو نیشی چاکهیه.

۲۶-زيره: زيره له خدودا نيشانديد لدسدر روزيي حدلال.

۲۵- **رەلكاو:** خەر بە زەلكارەرە يان زەرىيە خۆرى بەربكەرى خەريكى چاكە، بەلام ئەگەر رەشەبا زۆرى ھينا ئەرە نارەحەتى لە ريدايە.

۲۳-زۆرانبازی سهگیکی زهبه لاح: ززرانبازیی سهگیکی گهرره له خهردا زیادبرونی هارری یانه.

۲۷-زنجیره: خهرت بهودوه که زنجیره یه کت پیده مانای پچرانی پهیوهندی یه کانی ننوان تور خوشه رسته که ته.

ليكدانهودى خهونهكان

(((

۱-ژووری رووناك؛ ژووری رووناك له خدودا نیشانهیه لهسدر هیوای چاك و ناواتی بهختیار كه تا نیستا بهسترابووهوه، وه نهاین نیشانهیه لهسدر مژده به زاند تی بهسوود یان كوری رهوانبیّژ بز خاوهن ژوور.

۲-**ژووری داخـرای؛ خ**ـدو بینینـت بـد ژووریّکـی داخراوهوه نیشاندید بق شو تدنگی و بیّزارییدی تووشی بوریت.

۳-<u>ژووری تاریك: خ</u>ه بینینت به ژووری تاریكهوه مانای زوری بی تاقهتییه بو نهتوانینی چارهی گرفنه کان.

3-ژوور: ژوور ک خدودا نیشاندید لدسدر ناسایش و دوا روّژی باش، ندوی خوّبی لد ژووریکدا بینییدوه، که گدر ژووره که ندزانراو بوو یان نامو ندوه بدرزترین ناوات بدخیّرایی بده دهست ندهیّنی، بد تاییدتی ندگدر ژوره که فراوان بیّت.. بدلام ندگدر ژو، ه که تدنگ بیّت که ماندوه تیایدا ناره حدت بیّت ندوا ناواته کانی به هیّواشی دیّته دی، وه ندگدر ژووره که ناسراو بیّت ندوه به پسیّی بینیده کدید، ندگدر کدسیّکی تیّدا بینی خوشی ندویست، ندوه لدو حالدوا ناگاداری یدکی گدوره یه لدوه ی که ندو خوشدو بسته ندیلیّ.

۵-ژماردن: ئهگهر خموت بسینی ئهژمیری نهوه بهختیکی باشه، ئهگهر نارهحه تیت هدیی نهوه کرتایی پی دیت، با نهو ناره حه تی کاتی بیت.

۲-ژماره پینج: زماره پینج له خهودا نیشاندی نیرهیی پی بردنه.

۷-ژماره حهوت: ژماره حهوت له خهودا نیشانهیه لهسهر کاته کان و روّژه کان و ساله کان و نیشانه ی سهر کهوتنه.

۸-ژن: نهگهر پیاویکی عازهبت بینی لهگهل ثافرهتیکدا نهروی که ژنی بور نهوه هموالی نهبیستی چاوهروان نه کراوه.

۹-ژهمی خواردن: دروست کردنی ژهمی خواردن له خهودا نیشانه به لهسهر روودانی هدوالی خوش، به لام خواردنی له خهودا نیشان یه کی خرایه.

١٠- رُههر: رُهمر له خدودا نيشانديه لدسدر زينا.

۱۱-ژیر خان: ژیرخان له خدودا مانای شد مدزارییه له هدندی هدلسو کدرت.

(**W**)

۱-**سنهرکرده:** بینسینی سندرکرده لنه خندودا دهستکهوتیّکی گهوروینه بوّ بیندر، وه چاکهیه کی گهوره چاوهروانی ته کات، ته گهر سهرکرده که رازی و به خهنده بوو بوّ تهو.

۲-سهرگهوتن بهسهر پلیگانهدا: سهرکهوتن بهسهر پلیکانددا به لگهیه لهسهر
 حاوسهرایه تیه کی به ختیارو ژیانیکی ناشتی و ناسووده.

۳-سهرها: سهرما له ودرزی بههاردا ههژارییه، وه له ودرزی هاویندا روزییه، وه ردشه بای سهارد نیشانهی ناخوشییه، وه تهواو بوونی ردشه بای نهمانی نهو ناخوشییهیه.

٤-سك: سكى مرزق له خهودا نيشانهيه لهسهر خهزيندى يارهكهى.

۵-سیو: سیّر له خهردا ههرلی پیاوه، نیشه کهی و هیوای و ههوله کانی، وه ههوله کهی شیرین و چاکه وه کو سیّو، هه لگرتن و خواردن و بوون به خاوهنی سیّر له خهودا نیشانهیه نهسته و دهستگیر بوونی تواناو نیش و هیوا به رادهی خواردن و خواستن و خاوهنداریّتی نهو سیّوه.

۳-سالنامه؛ سالنامه له خدودا نشانهیه بز گزرانی بهختمان، وه وا دهبی ماناکهی ندو بهختیارییدی چارهروانی نه کهی به دهستی نههینی، ههرچه دنده ش زوّر دریژه ناکیشی.
۷-سوپاسگوژاری؛ سوپاس کردنی خوا له خدودا نیشانهیه لهسدر چاکه زوّریی، ندوهی بینی سوپاسی خوای گدوره نه کا، ندوه رورناکی و رینمایییه له نایینه کهیدا به دهستی نههینی.

۸-سرزادان: نهگهر خهوت به سرزادانهوه بینی، نیشانه یه لهسهر تووش بوونت به ماره حه تنی از محمد ماره حه تنی ماره حه تنی داراکاری یه کانت دوای ههولدانی که می گهوره.

۹-سامان: خدوی سامان بز هدژار نیشاندیه لهسهر داپزشین، وه بز ددولهمهند لهسهر بهرز بوونهودی پلهو پایهی، وه بز نهخزش نیشانهی چاك برونهودیه، وه بز عازهب نیشانهی محووت بوونه، وه بخو بینین به سامانی ماوریکانت نیشانهی تهودیه داوای یارمهتییان لین ته کهی.. ته گهر خدوت بینی بووی به ماودنی سامانیک یان پاردیه تهوه نهوه ناخزشییه به مزیکانه چاودروانته.

۱۱-سیر: خواردنی سیر به لینراوی له خهودا نیشانهی تزبه کردنه له تاوانیک.. وه مواردنی سیری کال نیشانهی به به به نیشانهی مالیّکی پیس، وه بر نهخوش نیشانهی مرو چاك بورنهوهیه.

۱۷-سهرباز؛ بینسینی سهرباز له خدردا نیشاندی ناخرشیید.. ندرهی سهربازی بینی المدود شستیک له پاره یان خوشدریستی یان مدسدلدیدک گوم ندکات.. وه نزیک بورندودی سهرباز له خدر بیندوه نیشاندید لدسدر نزیک بورندودی ناخوشی لینیدوه، وه ردت بورنی درباز به لایدا نیشاندید لدسدر ردت بورنی ناخوشی و روشتنی به خیرایی.

۱۳-سهرتاشین: نهوهی بینی قری سهری تاشراوه یان سهری نه تاشی نیشانه یه له سهر خه فسه و نه خوشی، وه تاشینی چه ناگه نه خه و دانار یکی روزی یه یان روودانی ناره حه تی یه ، نه گهر بینیت که سینکی تر سهر نه تاشی نه وه ناگاداری یه به هه والی ناخوش.. نه وه ی دلخوش بور به سه رتاشینه جوانه که ی له خه و دا مانای وایه سامانه که ی له په رستشدا خه رج ده کات.. وه نه لین سه رتاشین نیشانه ی جوانکاری یه بو پیاو له دنیایداو یاك و خاوینی یه له ره و شتیدا.

18-سهرتاش: سهرتاش له خهودا ناگادارییه، ههرچهنده نه و ناگادارمان نه کات که سهرکهوتنیک له نارادایه که می دوا نه کهوی و دوای تیکوشان پیمان نه گات.

۱۵-سویند، سویندی راست له خهودا دهروازه و نهمانه ته.. وه سویندی درق دواکهوتن و پهشیمانی و هیواشی یه له چاوخه لکیدا.

۱۹-سویندی ته لاق: سویندی ته لاق له خهودا بو خاوهن هاوسهر نیشانه یه لهسهر رازیسی بسوون به گوزهرانی ئیستای آوه بو کهسی هاوسه ری نهبی نیشانه یه لهسه ر خراپی گوزهرانی.

۱۷-سووتان : نهگهر خهوت بینی تووشی سووتان بوویت ، نهوه سامانیکی گهوره ت بهم زوانه دهست گیر نهبی ، وه نهگهر خهوت به خانوویه کهوه بینی نهسووتا نهوه نیشانهی سهرکهوتنه له کاروباری ساماندا.

۱۸-سروشىتى پۆشساك: كىرىنى لىه خىمودا ھەۋارىيەو لەبەركردنى ئاشكرا كردنى گوزەرانەو فرۆشتنى نەمانى ھەۋارىيە.

۱۹-سرکه: ئدگدر له خدودا سرکدت ئدخوارد ئاگاداریید که تووشی ندخوشییدکی ئاسان ثدبیت له ماوهی نزیکدی دور روژدا، به مدرجی ئدوهی که خواردتدوه کهم بووبی، بدلام ئدگدر زور بووبی ئدوه ندخوشییدکه دریژه ئدکیشی، وه خدو بینین به کهسینکدوه که سرکه ئدکری یان ندیفروشی، یان خدلکی سدودای لهسدر ندکدن، نیشاندی ندوه ید تو چدند هدوالی ندبیستی که هدموویان دلخوشکدر نین.

۲۰-سهوری: سهوزهمهنی ههمووی له خهودا چاکه، ههمووی روزی و چاك بوونهوهیه.

۲۱-سهربوین؛ سهربرین له خهودا تاران و سزایه، نهوهی بینی مرزفیّکی سهربریوه نموه زولسی لسی نه کات. نهوهی بینی خزی سهربررا بوو با پهنا بهخوا بگریّت، نهوهی چهند کهسیّکی سهربراوی بینی نهوه نیشانهی بهلگهی خیره بر خهو بینه که به تهواوی نهو کارانه نه به دی.

۲۲-سهربرینی بیچوو: سهربرینی بیچوو له خهودا نیشانه به لهسهر مردنی نزیکینك. ۲۲-سهربرینی بهران: سهربرینی بهران له خهودا وینه یه که بو نهمانی دهروون.

۲۴-سهد بربینی به رخ ؛ ئه وهی بینی به رخینکی سه ربریوه ، مندالینکی ئه مری یان هی که سینکی نزیکی ئه مری.

۲۵ - سوار بوونى فرۆكه: سواربورنى فرۆكه له خەردا نیشاندى بەرز بورندو،و پایه بەرزىيد.

۲۷-سوار برونی شهمه نده فهر: سوار بوونی شهمه نده فه ر له خهودا نیشانه ی ته نگ و چه نده یان کاره ساتیکه له ژبانندا که چاره کردنی چاره روانکراوه.

۲۸-سوار بوونی ماتور سوار بوونی ماتور له خهودا مانای سهرکهوتنه له ئیش و مالدا.

۲۹-سواربوونی پاسکیل: سواربوونی پاسکیل له خهودا نیشانهیه لهسهر پهله کردنر نارهحهتی.

۳۰ سیوار بدونی گیوی دریش: سیوار بورنی گیوی دریش له خهودا نیشانهی نهمانی ناره حه تی یه.

۳۱-سواربوونی ئهسپ: سواربوونی ئهسپ له خهودا نیشانهی سهرکهوتنی خیرای چاوهروانکراوه.

۳۲-سوارېوونى بهلهم؛ سواربوونى بهلهم له خهودا ماناى سهر كهوتنه له كارو خزشهوبستىدا.

ليكدانهوهى خهونهكان

۳۳-سواربوونی کهشتی: سراربورنی کهشتی له خهوندا نیشانهی رزگار بورنه.

۳۹-سهر؛ خدر بینین به سارتدره که زور زله له نیشاندی سدرکدرتند.. نهگدر سدری کدسینکی تر گدرره بور ندوه هدرالیّکی خوشی لبوه ندیستی.

۳۵-سهما: سهما له خاردا نه گیه تی به نهودی بق که سیکی تر سهما بکات نهره به شداری نه کات له نهره به نهره به نهره به نهرای نه کات، نهره به نهرای نه کات، نهره نشانه یه له سهر دانخوشی و خوش گوزه رانی.. نه گهر نه خوش سهمای کرد نهره دانه راوکنی زیاد نه کات.. نهرهی را کینشرا بق سهما نهره رزگار بورنیه تی له ناره حه تی.

۳۹-سهردانی گوری پینه میه ریخ اسهردانی گوری پینه میه ریخ که خدودا نیشانه ی تاشینی و نیزیك بروندوه یه خوای گدوره به نیشی چاكه.. وه هدروه ما نیشانه یه له سهر ناسایش له ترس و پایه بدرزی و داوا كردنه له خواو پیاوچاكان و پایه دارانی تال و به یت.

۳۷-سهردانی بیت المقطوس: زیاروتی بیت المقدس له خدودا نیشانه یه له سهر خیرو گهران به دوای زانست و نهینی یه سهرسورهیننه روکاندا.

۳۸-سهردائی ئسال و بهیت: زیارهتی نال ر بهیت له خهودا مانای بانگ کردنی تزیه بز سهردانیان.

۳۹-سهردان؛ سهردانی خرم یان هارری له خهردا نیشانهی خوشهویستی و بهزهیی و سوزه.

۴۰ سلاوی به خیز هاتن: نهرهی له خهودا سلاری له یه کن کرد به مهبهستی به خیر هاتن نیشانهی ئاسایش و خیره.

۱۵-سالاوی نویسژ: دەرچوون له نویژ دوای تهواو بوونی به سلاودانهوه، دەرچوونه له ههموو غهمتك.

٤٧-سەبەتە: سەبەتە لە خەردا رەمزە بۆ مىردەر ئاگادارىي، ئەگەر ئەرەى تىا بىنرا دل ئەيگرت ئەرە مىردەيە، ئەگەر ئەرەى تىا بىنرا دل نەيئەگرت ئەرە ئاگادارىيە.

87-سهرگهوتنه سهرهوه: سهرکهوتنه سهرهوه له خهودا نیشانهیه بز بهرزبوونهوه بهرزایی.. سهرکهوتن سه پلیکانهدا رزگار بوونه، سهرکهوتنی شاخ پلهو پایهی بهرزه،

سهرکهوتن بهسهر درهختدا هیزر چاکهیه، سهرکهوتن بهسهر روودا جووت بوونه، نهگهر یه کی سهرکهوتنه کهی کوتهایی هات به قهد بهرزایییه که شهره شهبی به بنکهی، دابهزینیش دوران و زیان و فهوتانه، دوراندنه که به ناستی دابهزینه کهیهتی.

٤٤-سەرئیشمه: نهگهر له خهردا سهرت دهئیشا، نهره بزانه بهدبهختیت تورش نهبی لهسهر کاره کهت، وه ناره حهتیه له کاره کهتدا.

ده اسابوون: سابوون له خهودا نیشانهی سامانه، وه شوردن به سابوون چاك برونهویه له نهخوشی و تاوان و غهم رهواندنهوهیه.

27-سندوق: سندوق له خدودا نیشاندیه لدسدر خانوو ژن و درکان و عدمبار، وه سندوقی قفل دراو نیشاندیه لدسدر سندوقی قفل دراو نیشاندیه لدسدر کومه له سندوقی کی قفل دراو نیشاندیه لدسدر کومه له سندوقدایه یان هاته دورووه لی کومه له پیاری و لدسیدر دادگیریش، ندوی بینرا له سندوقدایه یان هاته دورووه لی یان چاکه یان خرایه نیشاندیه لدسدر جدوهدری رووداوه که له چاکه یان خرایه.

8۷-سیبه و سیبه ر له خه و دا بریتی یه له حه سانه ره سوو دو جینگای سیبه ر نه گه ر له هاریندا بور، وه دانه نری به غه م و به دبه ختی نه گه ر له زستاندا بور، وه نیشانه یه له سه ردسه لاتنداز چونکه سیبه ری خرایه له زهویندا، نه رهی بینی به ره سیبه ریک نه چور بق حه سانه ره له ثرین ده سگیر نه بی وه سیبه ری نه بی و روزیی ده سگیر نه بی وه سیبه ری نافره تی شور نه کرد بور نه گه ر به ره و سیبه ر رویشت له ره نافره تی شور نه کرد بور نه گه ر به ره و سیبه ر روزیشت له دره نه کاره نی یله و یا یه یه د.

۱۸-سهرزهنشت؛ نهگهر سهرزهنشت کرای له لایهن هاوری یه کهوه نیشانهی گهرانهوهیه بر نسم نه کرد نهوه نیشینك به دراوهیه.
له کات که یه شیمانی به دراوهیه.

٤٩-سەرگەوتن: سەركەرتور لە خەردا ژێركەرتورد، ژێركەرتورش سەركەرتورد.
 ٥٠-سەرگوت كردن: لە لێكدانەرەدا نیشانەپە لەسەر خێرو ئېشى چاكە.

۵۱-سهگ: سهگی راو یان تانجی له خهودا نیشانهی سه رکهوتنه دوای ههولیّنکی گهوره.

۵۳-سارده ۱ هنان ی ناسورده یی استرده مهنی یه کانه وه نیشان ی ناسورده یی یه اسه و ده یی یه استرده یی یه استرده یک استرد یک استرده یک استرد یک استرده یک استرد یک استرد

٥٤-سهربازگه: نه گهر له خهودا له سهربازگه بوریت نهوه نیشاندی کُوّرانکارییه، وه بینینی سهربازگه به لیّنه به سهرکهوتن.

۰۵-سامان: نهگهر له خهودا سامانیکت دهستگیر بور خهویکی بشهو یان پاره به کهسیک نهده یت و خوشت دلشادی، خهر به ون بوونی سامانه وه نیشانه ی دورانه و نهوه ی تسزی خوش نهوی راستگو نییه، یان هاوریکه ت دهست پاك نییه، وه خه و به قهرز كردنی پاره و باش نییه به تاییه تی نهگهر قهرزاری بیت، یان نه ته وی پاره ی لی قهرز بکه یت.

٥٦-سەرزەنتىت كىردن؛ خەرت بە غەيبەت كردنى كەستكەرە نىشانەيەكى باشە بۆ ھەرالىتكى داھاتىر، بەلام ئەگەر كەستكى تر غەيبەتى تۆى ئەكرد ئەر؛ ئاگادارىيە لە نارەمەتى ئاسان.

۱-شیر؛ شیر له خهودا دهسه لاته، نه گهر بینیت نه ره تووشی گهشه و سه رکه و تن له بیت له نیشه کانتدا یان شتیکی نوی همیه له خوشه ریستی یه که تدا، نه گهر نه و شیرهی بینیوته له ته ته ندروستی یه کی باشدا بوو، ره نه گهر شیره که مردوو بوو یان نه خوش بوو له ره به لگهی دو راندنه، وه خه و بینین به سوار بوونی شیره وه به لگهیه بو سوار بوونی نیرینه وه ناره مه تیری دو نیرینه وه ناره مه تیری نیرینه وه به لام خه و به به یوه ندی هاوری یه کی نوی یه به الله خه و به شیری نیرینه وه به لام خه و به به یوه ندی هاوری یه کی نوی یه به و ده نین سولتانیکی زالمی ده سه لاتداره، وه ده لین دو را منیکی ده سه لاتداره، نه وه ده نین به نه نه بینی ده نه ده به نه ده و نه وه نه وه نه وه نه وه شیره که بینی له شیره که ی بینی ده نه نوش ده نه نوش نه که و یت یان به ند نه بینت، وه نه وه که و دانایی شیر را نه کات نه وه رزگاری نه بینت له وی که ترسی و تووشی زانایی و دانایی شیر را نه کات نه وه رزگاری نه بینت له وی دوشی زانایی و دانایی

۲-شه پۆل: خهر بینین به دەریایه کی شهپولاری یه ره نیشانه ی ناره حه تی یه له فرشه ریستیدا یان له قه راخیدا شهپوله کان مردنگارت بن.

۳-شهل: خدو بینینت به پیاویکی شداده بدلگهی ندودیه فیلت لی ندکات، وه لدگ در خزت له خدودا شدل بوویت یان ندخزشی یدکت هدید له قاچتا ندوه نیشاندی فیل کردنه لینت، ندوه له حالات یکی دژواردایت و ندت دوی رزگارت بینت، ندگدر بینیت با هینکی تدخته هدید بدلگدی جدنجالی ید کی نوی یه بوت، وه ندگدر بینیت یان گویت لی بور له یدکی قاچی تدخته ی هدید یان شدله ندوه ناگاداری یه بو هدوالی ناخوش.

ليكدانهوهى خهونهكان

۴-شایه تومان: نهردی له خهردا بینی دانیشتوره له نویژدایه شایه تومان دولی، نهره خوای گهرره ناخوشی نهسه ر لانه بات و پیریستی یه کانی دهسته به کات.

۵-شادومانی: شادومانی مرزق له خدودا نیشاندی مژددو رزگار بووند، وه ندگدر خدو بیند که له ناره حدتیدا بیت ندوه خوا رزگاری ندکات.

۳-شایه تی دان: شایه تی دان به راستیی و بی درو له خددا به لگهی به وه فایی یه ،
 شاردنه وهی شایه تی له خدودا به لگهی ته ماح و دل پیسی و حدر به تاوان کردند.

۷-شاخ: بینینی شاخی بهرز له خهودا نیشانه یه لهسه و هیوای بلندو کو ته بیته وه له دهروونی خهر بینه که دا، وه هه لبه زین به شاخدا نیشانه یه لهسه ر ته ر چاوه پروانی یه ی خهو بیسته که به رامبه ر به سه رکه و تن نه یکات، نه گهر له خه دا که سینکی ترت بینی به شاخدا هه لنه به زی نه وه هه اللی خوش نه بیستی، وه نه گهر له خه و دا شاخی به رزی مهیت بینی مانای وایه چوارده و رت هیمن و به ختیاره، شاخی زهرد نیشانه یه له سه ر نه وه ی که گوزه ران ناسایی یه، وه شاخی سه خت مانای وایه گوزه ران سه خت و ناره حه ته و ناره حه ته.

۸-شینتی: شیتی له خدودا نیشاندی به ختیاری یه کی دریژی هیمناندید، وه پدل کوتانی خدوبین نیشاندید لدست ناریکی خوی.

۹-شوره: نه گهر خوتت بینی به شورا دوررت گیرابور نهره تاوانیکت له لایدن کهسانی تروه نارایسته نه کری، نه گهر کهسانی ترت بینی له ناو شورادا نهره نزیکین پاکیه کهت نیشان نهدار به را تاوانهی داریانه ته پالت.

۱۰-شووشه: بینینی شورشه له خدودا نهگدر ساغ بور نیشاندی دورچوون و گوزدران
 باشییه وه بینینی شکاوه کدی نیشاندی دوّراندند.

۱۱-شووشهای زور: شورشه کان له خدردا نه گدر خارین بوون و پی بوون له شلهی روون نه مهای روون نه هاهی روون نه وه خدود که خوشه و ناگاداری به بو دهستکه رت، به لام نه گدر شورشه کان شکا بوون، نهوه نیشانهی دوژمنه، نه گدر خدوت بینی به شووشه ی دورماندوه، نهوه له باره ی ندخوشی کهوه یان نه خوشه و شتیک نه بیستی.

۱۲-شایی: خهر به شایی یه ره نه هوّل یان شویّنیّکی گهوره له نیّوان خه لکیّکی زوّری بانگ کیراودا وه زاوات له پالدا بیی یان بووك نیشانه یه لهسه ر چاوه پوانی رووداویّکت کومه لایه تی و یه یوه ندی یه کی سه رکه رتووانه.

۱۳-شهکر: شهکر له خهردا نیشانهی فیّل و ساخته کاری یه ، ددلیّن خواردنی شه کر یان بینیینی یان بوون به خاودنی له خهردا نیشانهی دلخوّشی و چاك بوونه و به نه نهخوشی و نهمانی غیم و خهفت و گهیشتن به ناوانه ، شه کری رووه کی نیشانه ی دلها کی یه له گوفتارو کرداردا.

۱۵-شهقام: بینینی شهقام له خهودا نیشانهی گواستنهوه ته له خانوریه کهوه به خانوریه کهوه به خانوریه کهوه به خانوریه کی تسر، وه رزشتنت به شهقامدا نیشانه یه لهسهر ریبازی ژیانت، رزشتنت به شهقامی فراوان و ریکدا مانای نهوه یه له ژیانتدا ریك و راست و به ختهوه ری، ره رزشتنت به شهقامی کی ته سکدا مانای بوونی ماوه یه که له ته نگهتاری و دله راوکی و ناره حمتی.

۱۵-شهیتان: بینینی شهیتان له خهودا ناگادارییه له ترسناکی یان کی بهرکی که ریک که سهرنه که ویت به سهریدا.

١٦-شه ترهنج: شه ترهنج له خهودا نيشانه به لهسهر هوشى گونجاور ساغ.

۱۷-شیرینی، شیئولاته: خواردنی شیکولاته رازی بورن و قایل بوونه، خواردنهوهی شیرینی نیشانه یه بو سامانیکی چاوهروانکراو.

۱۸-شیووتی ناگادارکیردنهوه: شیووتی ناگادارکیردنهوه لیه خیهودا نیشانهی ناگادارکردنهوهیه له ناخزشی یان ناروحهتییه که نزیکه روودانی.

۱۹-شدایی: شایهتی له خهردا نهگهر به مؤسیقار نارازدره بور، نهره لهر شرینهدا که شایییه کی تیدا نه کری که سیک نهمری، نهرهی بینی خزی بو شایی ناماده نه کات نه گهر ژنه که دیاری کرا نهره دنیایه و پیشوازی لین نه کا، نه گهر دیاری نه کرابور نهره نیشانه یه له سهر مردن.

۲۰ شین و زار: شین و زار له خدودا خوشی و ناسروددیییه، وه بو خوشه و یستان جووت بورنه بهم زووانه، وه بو که سانی تر ناسروددیی و به ختیارییه.

۲۱-شۆردن: شزرین له خهردا نیشانهیه لهسهر پاکیهتی، نه گهر له زستانداو به ناوی سارد بوو نیشانهیه لهسهر غهم و نهخزشی.

۲۲-شـۆردنی دەست: شـۆرینی دەست له خەردا مانای حەسانەرەیە له ناردحەتی، وه
 ئەلین بەلگەیە لەسەر بیزاریی له شتیك، به تایبەتی ئەگەر شۆرینەكە به سابوون بوو.

۲۳-شورینی پوشاك و هه نخستنی: شورینی پوشاك له خهودا مانای نارهزووه له رزگار بلوون لله هه نه نه كرابیت، وه ناماده یی بو نه مانی هو كاره كانی ناكوكی و د نه راوكی، وه هه نخستنی جلی شورراو مانای را گهیاندنه له نه مانی گرمانی خراپ و به هه نه تیگهیشتن و نه مانی پروپاگهنده مه به ست داره كان.

۲۶-شانازیی: شانازیی له خهودا نیشانه یه بر مال و ناسانی روزیی و دهست.

۲۵-شهبقه: شهبقهی نوی نیشانهی به خت باشی و سهرکهوتنه، وه شهبقهی کون نیشانهی نهمانی خوشه و به به خت خراپییه، نهگهر له خهردا شهبقه کهت گوم کردبور وه به سهری رووتی نهگهرایت نه وه به م نزیکانه ژن نهمینیت یان ههوالی ژن هینان نهبیستیت، وه نهگهر شهبقه یه کی پیس یان ناشیرینت له سهردا بوو نه وه نیشانهی ناره حهتی یه له کاردا یان له خوشه و یستیدا، به لام نه گهر شهبقه که خارین و گونجار بینت بوت نه وه چاوه روانی خوشی بکه، نهگهر که سینکی ترت بینی شهبقه ی له سهر نه کرد، نه وه چاوه روانی خوش به نهگهر سهرت سورما به شهبقه که یان هه والی ناخوش نهگهر سورنه ما به شهبقه که یان هه والی ناخوش نهگهر سورنه ما به شهبقه که یان هه والی ناخوش نهگهر سورنه ما به شهبقه که یان هه والی ناخوش نهگهر سورنه ما به شهبقه که

۲۹-شهمهندهفه ر: شهمهنده فه را به خهودا رهمزه بن خیرایی و بزواندن و گوران، وه سوار بووه که دا، وه خن سوار بووه که دا، وه خن بینینه وه له شهمهنده فه ددا مانای تووشی بوونی رووداویکه.

۲۷-شكانى قاج: شكانى قاچ له خهودا ئاگادارىيەكى خراپه.

۲۸- شیلم: شیلم له خهودا سو کهسی بیبینی یان بیخوات یان کوی بکاتهوه یان بیکری یان لیزی بنیت روزیی به کی گهوره یه .

۲۹-شار: ئەگەر لىم خەودا لە شارىكى نامى خىنت بىنىيەوە ئەوە گۆرانكارىيەكى كەروەيە.

۳۰-شانق شانق له خدودا نیشاندی ماتدمی به هنی گوم بوونی هاوری ید کدوه به تایبه تی ندگدر خوّت له سدر شانق که بیت و به خیرهاتنی دانیشتوان بکه یت.

۳۱ - شیلان: خدوه کانی شیلان نیشانه یه لهسدر به ختیاری و به خت باشی و زوّری سامان.

۳۲-شانه: شانه لمه لمیخدانهوه دا نیشانیه لهسه ر شادی، وه داهینان به شانه نیشانه ی کاری خیره، نهوه ی قری به شانه داهینی نهوه غهمه کهی نامینی و حالی باش نهبی و نازاری لائه چی و سوودی پی نه گات.

۳۳-شهبپووور، فیقهنه: ندگدر له خدودا نیقدت بینی یان گریت له دانگدکهیدوه برو، یان به کارت ندهینا ندمانه هدمووی مانای دوراندنه، و دالین ناگاداریی و وریا کردندوا ناماده بروند.

۳۹-شکسستی، دۆران: ئـهوهی بـینی له خهر ا شکستی هیّناوهو ئهترسار دوژمنی پیا نه گهشتهوه، ئـهوه تووشی غهمییّکی نارهحه نه ئهبیّت لـه ژیانیدا، ئـهوهی بینی له دوژمنه کهی هه لهات نهوه سهرنه کهوی بهسهریدا.

۳۵-شهمشه کویره: شهمشهمه کویره ای خهودا زور خرایه، چونکه نههامهتی به دراوهیه.

۳۹-شهراکه ت: خدوی شهریك و شهراکه ت نشانه یه له سهر د لخوشی و قازانج وه بق می و می از دولامه ندی یه نه گهر شهریکی که سیک بیت له وه دولامه ندتر نه بیت، وه شهریکی پیاویکی ناسراو ریک و پیکی و ریزی شهریکانه.

٣٧-شله ؛ شله له خهودا هيرشي دوژمنه.

۳۸-شیره خوریس: خواردنی شیر له خدودا نیشاندیه لدسدر پیریستیت به هدندی دارمان، نهگدر له خدودا شیرت ندمژی مانای وایه تو نهچیته ناو وتویژیکی زوردوه به رادای ندو مژینه.

(**3**)

۱-عمهورهتی مروّق: دەركهوتنی عهوروتی مروّق نیشاندی ئدووید تاوانی ئدكات كه حدیای ندچی پیی.

(3)

۱-غهم؛ خدف دت له خدودا نیشاندی به ختیاری د، وه ندگدر کدسینکی ترت بدر شیره یه بینی یان پوشاکی ردشی پوشی بور ندوه هدرالیّک نه دروردوه پی ندگات، ندوهی بینی هارریّکانی له تدنگی دان ر غدمی خوارد ، ندوه تورشی غدم و ناوه ده ندیت. وه درلیّن غدم له خدودا نیشاندی عدشقد ، ندوهی بینی غدمباره ندوه به غدمباری و ددندتدوه به عدشقد و ندتلیّتدوه .

۱- فرمان: ندوهی له خدودا بینی فرمان به چاکه ندکات ندوه نیشاندی ریّکدوتند، وه نروهی بینی فرمان به خراید ندکات ندوه نیشاندی دوویدره کی ید.

۲-فهریکه خورها: فهریکه خررما له خهودا روزییه یان نیرراویکی چاکه، نهوهی له خهودا بینی فهریکه خورما نهخوات نهوه سوود له مالیّکی حه لال وهرنه گری، وه فهریکه خررمای شیدار مالیّکی نابهردهوامه، وه ده لیّن خیریّکی تهواوه.

۳-فروْشتن؛ فروّشتن له خدودا بدرزی و دهسه لاته نه گدر نافره تین یان پیاویک بیکرن و هدژار بن، به لام فروّشتن به دهوله مه ندان ندوه خدویکی خراید.

۴-فرین به ههردوو بال: فرین به ههردووبال مانای راکردنه له کاره ترسناکه کان که
 دیه دی.

۵-فیل : نه گهر کهسیکت بینی له خهردا فیلت لی نه کات نیشانهی نهوهیه له ناگاداریدا سهرنه کهوی به سهریدا.

٦-فرمیسك: فرمیسك له خدردا ددروازدو سامانه نهگهر به گریانه وه بیت، وه به بی گریان تانه یه له خدربینه که و قسمی خرابیش به روویدا نه کری.

۷-فرمیسک رژان: فرمیسک رژان له خهودا نیشانه به لهسه رخواپی له گوزه رانداو نیشانه به ناییسندا، نهوه بینی چاوه کانی فرمیسکی ده رشت باوکی نهخوش نه کهوی.. ندودی به چاوی خویده فرمیسکی نهبینی نهوه لهسه رحمة نییه به رامبه ربه منداله کانی.

ليكدانهومي خهونهكان

۸-فرین: فرین لمه خهردا بهرزبوونهوی ناربانگ و پلهیه.. ده نین سهفهره.. وه ده نین راکسردنه.. نه گمه ر نافسره تی حموی بینی له مالی خزیانه وه بیز مالی پیاویک تهفریت که نهینه ناسی، نهوه شووی پی ده کات.

۹-فىرۆگه: لىه خەردا ئەگەر فىرۆكەكە لەسەر زەرى بىرو يان لە ھەرادا بور ئەرە ئىشانەى سەركەرتنە بىز خەر بىللەك، بەلاك ئەگەر كەرتىه خوارەرە ئەرە ئىشانەى ئاگادارىيە لە دۆرانىڭكى نزىك.

۱۰-فیل نخه وی فیل نیشانه یه له سه ر به خت خراپی.. نه گهر خوت بینی فیلاویت مانای وایه چهند که سی سوود له تیکوشانه تایبه تی یه کانت و ورده گرن.

۱۱-فرن؛ خدوت به چیّشت لیّناندوه نیشاندی گوّراند، وه ندگدر فرندکه زوّر گدرم بوو ندوه بدختدکدت ناسوردهدار دهبیّت، با فرندکدش سارد بیّت بدلاّم توّ رازی بیت، ندوه بدختیّکی باش ندبیّت.

۱۲-فریشته: فریشته له خهودا له زوّر حالهٔ تدا رهمزه بوّ دایك، وه بهختیکی باشه به تایبهتی بو خوشهریستان.. وه فریشته کان گیانه چاکمهنده کانن که ری نیشانی خهو بین خوشه ده و فریشته کان گیانه چاکمهنده کانن که ری نیشانی خهو بینه که شده ده و فریانه وی بو ریگای هه لدیر بینه که شده و ه ناگاداری بکهن له و را و داره و انه که تیایدایه تی (واته له ریگه که دا).

۱۳-فنق: فنق له خدودا مالیّکه له هدولدان و ماندوو بووندا، ندودی تویّکلّی وشکی وهکی ودی فنق هدیی نیشاندید لدسدر ماتدمین و هدرا.

۱-قساپ، دهفس: هدموو قاپیکی ناو له خدودا نیشاندی کدل و پدلد، وه ندودی پینی بوتسری قساپ به سسامان وه سندوق و گونیدو فیشد کدان، ندوه نیشد بدید لهسدر دل، وه هدوقاپی ک، بشسکی نیشاندی ندهامدتی و مردند.. وه ندودی ندوزری یان ندفریندی له قساپ که دزدکه یان رفیندوه که نابینری ندوه فدوتاوه که ناگدریتدوه.. به ندو خدودی دزه که یان رفیندوه ک تیادا بناسریت ندوه فدوتاوه که ندگدری هدید بگدریند شدود.

۲-قسهرد الفی خسه لک شدی الله خدودا قدره بالغی ید کی گدورد ناخدان بینوا شدوه بدند.
 به ختینکی باش و روودارد یکی کومه لایدتی ید.. وه تدلین شدوه ردمزه بن اماگاری بوون.

۳-قماز: خدو به قمازی سپییدوه مانای خوّشی و سدروهت و سا مانه ، خدو به قازی راشدوه نیشاند به بو تاگاداریی له تاژاوهی خیّزانی.

٤-قه لا بسورج: بینینی قه لای به رز نیشانه ی تیروانینه بز پاشه رزژیکی به ختیار.. هوونه سهر «الاکه سهرکه و تنینکی مسرکه و ه دابه زین له قه لا نیشانه ی د زراندنه.. وه که رتن له سه رقه لا نیشانه ی رقی خوار باوك و دایکه.

۵-قهسایه: قهساب له خهردا پیاریکی دوژمینه نهگهر جلهکانی پیس بور، وه مهقویه کی به دهسته وه نیشانهی به دهسته وه بلود. به لام نهگهر قهسابه که جلهکانی پاك وون نهوه نیشانهی به سهن دریژییه له دونیادا.. وه قهسابی ناسراو نهگهر حالی له خهره کهدا باش بوو نهوه سشانه یه لهستر دوا روژی باش بوی.

٦-قهزوان: قهزوانی سهوز سوودیکه له بیاویکی نهناسراوی تونده (شدید).

۷-قـــؤخ: بینینی قرّخ بینجگ له کاتی خوّی نهخوّشییه کی تونده، وه له کاتی خوّی دا نه گهیبوو، ثهوه نه گهر گهیبوو، خوّش بوو یان نه گهیبوو، ثهوه نیشانه یه لهسه ر ترسان له ناره حاتی.

۸-قهرز: قدرز له خدودا ژیر داستی و سدرشوریید.. ندوای بینی کدوا قدرز ندداتدوا، یان حدقینك ندداتدود، ندوه سبلهی راحم به جی دینی یان هدراری تیر ندگات یان كاری خدلکی ناسان ندگات.

۹-قساپ: قساپ اسه خهودا نافره ته یان گوزهرانی ماله، نه گهر باش بوو له خهودا یان نسرخی زیادی کردبوو نیشانه یه لاسمر باشی حالی ژن یان گوزهران.. وه فرزشتنی قاپ له خهودا بینینی نیشانه یه لهسه رندرایی و ناسایش.

۱۱- قسفراغ دمریا: ندگدر له خدودا له قدراغ دوریادا بوویت مانای ندوه به حدزت له مولات و حدساندودید.

۱۲-قــژ: قــژی ســدر له خدردا مانای نهوه به دوای کاروباری دوا ریزاتا نه گهرییت، نهوه یه نه خدودا بینی قری سهری دریژ بووه، نه وه تهمه نی دریژ نه بی و ریزو سامانی زیاه نه کات به تاییه تی نه گهر قری قات قات و داهینراوبیت و خاوه نه کهی دلخوش بیت پیی، نه گهر خدوت بینی قرت به داندهیناو قرت خاوین و دریژ بوو نه وه نیشانه ی به ختیاری به وه نه گهر که سیخی تر قری خاوین بوو نه وه چاوه پوانی هه والی خوش به ... وه رینی قری سهر له خه و دا نیشانه ی سهرکه و تنه ده قری سپی نیشانه ی سهرکه و تنه ... وه قری سپی نیشانه ی سهرکه و تنه ... وه قری سپی نیشانه ی سهرکه و تنه ... وه قری الله خه و دا نیشانه ی سهرکه و تنه ... وه قری سپی نیشانه ی سهرکه و تنه ... وه قری سپی نیشانه ی سهرکه و تنه ... وه قری الله خوردا نیشانه یه نیشانه یه نیشانه یا که خوردا نیشانه یه نیشانه یه نیشانه یا که خوردا نیشانه یا که خوردا نیشانه یه نیشانه یا که خوردا نیشانه یا که خورد نیشانه یا که خو

راش نیشانهی پهشیمانییه.. وه قری ناریک نیشانهی ناکزکییه.. وه قری نهرم نیشانهی هیمنی گوزهرانه.

١٣-قوقهى كه له شير: قرقعى كه له شير له خدودا نيشانعى هدوال بيستنه بز تز.

۱۶-قساپ و قاچساغ: قباپ و قاچاغ له خهودا ردمزه بن خنشهویست. نه گهر قاپینکی جوانب بینی نبه وه خنشهویسته کهت جوانبه، به تایبه تی نه گهر خواردنی شیرینی تیدا پیشکه شکانی قاپ مردنه بن نه خنش.

۱۵-قماپی پر: قماپی پر اسه خواردن یمان میوه یان نان نیشانهی دهستکهوتیّکی گهورهیه و خیریّکی فراوانه

17-قاپی خالی: قاپی خالی نیشاندی جه نجالییه.

۱۷-قهلمه رهش: قهلمه رهش لمه خمودا رهمزه بو پیاویکی خراپه کار.. ئهگهر له خموه کمه تدا قهلمه رهش: قهلمه رهش لمه خموه کمور ئهفری، ثموهی پیهوه خمریکی دموه کمه تدا قهلمه رهشیکه بو لای تو فری ثموه نه نهامه کمه باش ثمینت، به لام ثماه که ده خموه کمه دا قمله رهشم که بو لای تو فری ثموه تووشی ناوه حمایی ده بینیت ثموه حماوری یم کمی دو رووت حمایه ده گهر گویت له ده نگی بور ثموه چاوه روانی حموالی ناخوش به.

۱۸-قوماش: نهگهر خهوت بینی قوماشیك لهبهر نهكهیت ناوه مهتی دهورت نهداو كهستی فیلت لسی نه كات، به لام نهگهر نهو قوماشه گزررا بو پوشاك نهوه نهو فیله ده گزریت بو كت ر پری په كی خوش.

۱۹-قه فه ن اسروده یه بالنده له خدودا نیشاندی به ختیکی تاسروده یه به جووت بورندا. وه به به تالی نیشاندی ناره حدتی یه .. وه بینینی گیانداران له قدفه زدا نیشاندی سدر که رتند.

۲۰-قه فه فری مریشک: قدف دری مریشک نیشاندی حاله، ثدگدر بینیت قدفدزیکی مریشکت کرپواد مریشکی تی چووه نیشاندی ثدوه یه مالیّک ندکریت یان له گهل ژنه که تدا ده گوازیته وه بر مالیّکی نوی.

۲۱-قفلی شکاو: خدر به قفلی شکاروره مانای دزییه کی چاروروانکراره.

۲۲-قاوه خواردنهوه: خواردنهوهی قاوه له خهودا مانای ماندوو بوون و سهرقالییه. ۲۲-قاوه تیکردنی: تیکردنی قاوه له خهودا مانای دله راوکییه.

۷۴-قفل: قفل له خهردا نیشانهی ژنه، وه کلیلیش میرده.. نهردی قفلیّکی به کلیل کرداری کرداری کرداری به گلیل عباره بین ژن نه هیّنین.. نه گهر ژنبی هیّنابی نه وه نیشانهی کرداری سیّکسبییه.. وه بیری ههیمه کردنه وهی قفل نیشانه بیّت لهسهر سیهرکه و تن به سهر امرامیم و کردنه وه کردنه وه له دنیاداو فراوانی روّزی بیّت.. ههموو داخستنی غمه و ههموو کردنه و یه ده روازه یه ..

۲۵-قضل داخستن: ئهوری له خهودا بینی قفلینك دائهخات نهور نیشانهی خواستنی ئافروتیکه.

۲۹-قیرین : قیرین له لیکدانهوه دا سامانیکی خیانه تکارییه.. وه له که دار بوونی پوشاك به قیرین ناته واوی یه له مووچه دا ، وه رژاندنی به مروقیکد اتان نبار کردنیه تی.

۲۷-قوت بخانه: رزشتن بو قوت ابخانه له خدودا نیشاندید له سدر ناره زوو بو زیاد بوونی زانست، به لام خدو به ناره حدتی خویدندنده له قوت ابخانه دا نیشاندید له سدر ناره حدتی یه بدرده وامد کان، وه ندگدر خوت واندت ندوتدوه نیشاندی به ختی کی چاکد، به لام ندگدر واندت ندوتدوه همندی کت بیر چوو ندوه نیشاندی ناره حدتی ید، وه ناگاداری ید که تو شیاوی کاریکی نوی نیت که حدز ده کدیت پی هدستی، له بدرندوه پیویسته باشتر هدول بده یت تا سدرکدوتو بیت تیایدا.

۲۸-قهیسی؛ خواردنی قهیسی له خهردا نیشانهی نهخرشییه، به لام قهیسی سهورز چاك بوونهودیه، وه زورد خهرج كردنی ماله له نهخرشیدا.. وه لینكردنهووی قهیسی له دروخت ژن هینانه.

۲۹-قورئائی پیرۆز؛ خهر به هدلگرتنی قورئانی پیرۆزەرە مانای داواکردنی نیازی خورد کار دوای یارمهتی کردنه له پهروهردگار.

۳۰-قـور: نه گهر قورت بینی مانای دهسکهوتی ماددییه، وه چوونه ناو قورهوه پیس بسوون پینی مانای وایه کهستی نهیهوی خنوی بهاریته ناو شهرهفتهوه یان تو نهبی به

قوربانی هه نیم که سینکی تسر که به بی رهوای ههی، نه گهر ویستت رزگارت بکات له قوره که، نهوه نیشانهی ناره حه تی داهاتوو و ناگاداری یه.

۳۱-قاچ؛ نهگهر خهوت بینی قاچت له حالیّکی باشدایه، نهوه نیشانه په کی باشه، به ناوه می باشه، به ناوه به ناوه بینیت، یان به نیّشهوه، نهوه چاره پوانی ناوه حمتی بکه.. وه نهگهر بینیت قاچت نهشورد به تایبهتی له رووباردا یان له ده ریادا نهوه نیشانهی سهر که و تنه.

۳۲-قساپ؛ قساپ یان شووشه له خهردا نیشانهی نافرهته یان کچ یان کور، وه به پنی راده ی جوانسی و دروست نهبن.. وه شکانی قاپ مسردنی یه کسینکه لهوانسه ی بساس کسران نهگهر نهخوش بن، وه نهگهر نا نهوه ناره حمدتی و ناخوشییه.

(4)

۱- .ونسر: له خهردا رومزه بر کویری له ناستی ههقدا.. با ههق ناشکراش بیت نهو ناییدنی و ناییدنی و ناییدنی و تاکیات و کرداریشی پسی ناکات، وه چیژ وورناگری له راستیی و گهروه ی و زانست.. وه کویدری له خهردا مانای خو کویر کردن و وازهینان و گیلی و دوورکه تنهوهیه له شتی گرنگ.

۲-کهری: کهری و کهر له خهودا مانای وایه کهره له ناستی همقدا، بی بهرییه لسی و گوی له خهودا فهساده له لسی و گوی له خهودا فهساده له ناییندار همرهشدیه له ژبان، لهوانه یه نیشانهی نهمانی حمسانه و بیت.

۳- هرویشك: خدوی نافرهتی شروکدر به کدرویشکدوه مانای مندال بورند.

4- سج؛ خدر به کچانی جوان و زوردوه به لگهیم لهسدر به ختیاریی.. به لام نه گهر کچه کان له ش و لاریان لاواز بوو به لگهیه لهسهر ناخوّشی، بینیدی کچ له خدودا نیشانهی نهودیه نیا پیشوازیت لی نه کات.

۵- الله ک: بینینی کاله کی سهوز له خهودا لهش ساغییه و.. خواردنی کاله کی گهیوو له خهودا پینینی غهم و له خهودا چاك بوونه و به بینینی غهم و نه خوشید.

۳-کولله: کولله له خدودا نیشانهیه لهسهر سهربازو چه کدارو دونگه دونگی تعرانهی پول پول شهپول تعدون.

٧-كورهله: خواردنى كوزهله له خدودا باش نييه.

ليكدانهوهى خهونهكان

۹-کهری رهش: سواربورنی کهری رهش له خهودا نیشانهی لهسهر خیرو سهربلندی و ناسوودهیی.

١٠- كهرى وه حشى: كەرى وەحشى له خەردا نيشاندى تيكچرند له گەل ھاورى يەكدا.

۱۱-کوتر: کوتر نهگهر فری بو لات یان نیشت به توره یان نهتیشکی خوردا دیار بوو، نهره خردا دیار بوو، نهره خریکی زور پیروزه، مژدهیه به بهختیاری و خیرو خوش گوردرانی، نهگهر فری و لیت درورکه رتهوه، نهوه بیر له کهسیک نهکهیتهوه که دروره لیتهوه، به نهگهر کوتره که مردبوو یان یاز به بی هوده نهتویست بیگری نهوه نیشانهی دورانه، نهگهر کوترت له خهودا بینی به زیدندرویی نهوه چاوهری شادی به له خوشهویستیدا، نهگه به مردوویی بینیت نهوه دوراندنی تیدایه.

۱۲-کۆتری سپی: کۆتری سپی ئهگهر له خهودا چیلکهی ههانهگرت نیشانهی ناشتی ید.

١٣- کاوړ: کاوړی بچووك ئه گهر قه لهور ياري زان بور ندوه خريکي چاکه.

۱۹- سوژهکه: خدوت به لهبه رکردنی پزشاکی کوژه که وه م کاتیکدا که دلخوشی پینی، بیشاندی به ختیبی باش نزیکه، وه نه گهر دلخوش نهیت نهوه له گهل نهوهشدا به ختیت باشد، هدر چهنده ناخوشی و ههندی دوراندنی له گه نه ایه، نه گهر خوتت بینی کوژه که نه ژمیری، نه وه مانای ناسورده بی یه کی باشد.

۱۵-که له شیر: که له شیر له خهودا نیشانه یه له سهر پیاوی شکودارو ده نگ دوور، وه خهر بینی به کرینی که له شیری رومی یه و یان بیخوی خهویکی خوشه، وههدوه ها نه گهر ریندوو بین و له ته ندروستی یه کی باشدا بیت، به لام نه گهر مردبیت و پهری له سهر بیت لهره چاو دروانی دوران به.

۱۹-کرم: بینینی کرم له خوردا نیشانه یه بو دوژمنی ناتاشکرا که تعیانه ری فیل بکدن.

لیکداندوهی خمونهکان ا

۱۷-کهره: کهری له خهودا سامان و روزی چاکه، نهودی بینی کهره نهخوات له جوری کی چاکه نیونه باش و چاك بوونهوه له جوریکی چاك نیشانه به لهسهر دهستکهوت و سوودو تهندروستی باش و چاك بوونهوه له نهخوشی، به لام نهگهر کهره که چاك نهبوو نهوه نیشانه به لهسهر دوراندن، نهگهر خهوت بینی کهره نه کری یان نه یفروشی نهوه ناگاداریی دهستکهوتیکی ماددی کهمه.

۱۸-کاتژمیری خر: کاتژمیری دهست یان گیرفان نیشاندیه لهسهر گوزهرانی نیستا بو خهوبین، نهگهر کاتژمیره که جوان و ریک و بی ههانه بوو نهوه گوزهرانی خهو بین باشه، وه نهگهر ناریک بوو نهوه گوزهرانی خهو بین تیکچور نهبیت.

۱۹- کاتژمیری له کار کهوتوو: کاتژمیری له کار کهوتوو له خهودا مانای مردنه یان وستانی گوزهران له زوریهی حالدا.

۲۰ – کاتژمینری دیبوار: بینینی کاتژمیزی دیوار له خهودا نیشانهی ههوالی ناخوشه،
 ئهگهر گویت لی بوو زهنگی لی ثهدا نهوه نیشانهی ترسناکییه.

۲۱ – کهوتن: کهوتن له شوینیکی بهرزاوه له خهردا مانای گزرانی حال و نههامهتی ناواته، وه کهوتن له قوریکداو پیس بوونت نیشانهی نهوهیه کهسی دژی تو قسه نهکات، نهگهر کهسیخکت لهو حالهدا بینی نهوه چاوهروانی ههوالی ناخوش بکه.

۲۲-کونجی: کونجی له خهودا مالیّکی تهواوه له زیاد بووندا بو کهسی بیبی یان
 بیخوا.

۲۳-کۆپان: کۆپان لىه خەودا ئەگەر بە بەرزە ولاخەوە نەبوو جيابوويەوە نيشانەيە لەسەر ئافرەتىكى جوانى دەولەمەندى ناسك، وە نىشانەيە لەسەر پلەو پايەيەكى بەرز، وە ئەگەر لەسەر بەرزە ولاخ بوو ئەوە خۆشى نافرەتە، وە ئەلىن ئەوەى سوارى كۆپان بىت سەرئەكەرىت لە كارەكانىدا.

۲۴-کهوتنه خوارهوه له بهلهکونهوه: کهرتنه خرارهوه له بهله کونهوه له خهردا مانای ترساندنه له دوراندن.

۲۵-کهچهل نهگهر کهسیکی سهر رووتاوه بینی یان کهچهل له خهودا نهوه ناگاداری به بوت له کهسانی نهیانهوی زیانت پی بگهیهنی.. نهگهر نافرهتیکی سهر

رورتاوه یان کهچهانت بینی نهوه ناگادارییه بن دووبهره کییه که روو نهدات.. وه نهگهر خزتت بینی سهرت رووتاوه بووهو نهوه بهم نزیکانه هموالیّکی ناخوّش نهبیستی.

۲۹-گلاو: کلار له خهردا بانگ کردنه بن ناههنگ.. یا مال ر سامانیکه دیت بن خهر بینه که.

۲۷-کرنگار: نه گهر کریکاریکت بینی له سهر کاره کهی نیشانه یه له سهر به ختت، نهوه سامانیکت ده ست نه کهوی یان کاریکی نوی که به ره و به ختیکی ناسووده نه تبات.. نه گهر کریکاره که ت دوای کاتی نیشه کهی بینی نیشانه ی دیاری یه.

۲۸-کار، ئیش: نهگهر خهوت بینی به توانای کی زوره و نیش نه کهی، یان نهترسای لیشه کهت له کاتی خوی دا ته داو نه بی نیشانه ی به تینکی ناسووده یه.

۲۹-کردنهوهی قوفله کان: کلیل له خدودا سدربه رزی و دهسه لاته، وه نه لین دهستکه و تنه کلیل دهستکه و تنه کلیل ده ستکه و تنه کلیل به کلیل نیشانه یه بر سه رکه و تن و سامان و وه فا.

۳۰-کردنهوهی شوینه داخراوهکان؛ کردنهوهی غوینه داخراوه کان له خهودا نیشاندیه لهسهر ناسان بوونی ناره حمتی و روزیی به دهست هیان.

۳۱-کساری خسیّر: کساری خسیّر اسه خهودا نیشا عی گویترایدائی خوای گهورهید، نهوهی کاریّکی خیّر بکات نهوه سامان و روّزی یه کی باش به دهست نه هیّنیّ.

۳۲-گراس: کراس له خدودا نیشانه یه بر نابین. ندودی دریژ بیت لدیدریدا یان کورت سان خارین یان پیس، ندود له نابیسنی خدوبین کدداید، وه نیشاندشه بر حالی پیاور گرزدرانی.. ندگدر پیاو لدیدری کرد ندوه نافره تی شوری پی ندکات و بر نافره تیش پیاویک لدخوازیست.. وه کراس ندگدر پیاویک لدیدری کردو درا ندوه واز لد ژندکدی ندهینی و لدگدر کدسی بینی کراسی زوری هدید نیشاندی گوزدرانی باشیدتی.

۳۳-کوشک: نهگهر له خهودا چوویته کوشکینکهوه، نهوه گهورهیی و دهسه لاتت به داست هینناوه به تایبه تی نهگهر چوویته لاشکینکهوه هی خوت به نهرو له خهوه که دا نهوه قازاج و خیرت به داست هیناوه.

ليكدانهومى خمونهكان

۳۵-کوشتن کوشتنی میرز شیان ناژال له خهود مانای سهرکهوتنی خیرار و ژدای خوشه.

٣٦-گولهکه: خەربىنىن بە كولەكەرە نىشانەيە لەسار سك بورنى ژن.

۳۷-کورکه: کورکه له خهودا بو کهستی بیبیتی یان بیخوات به لینراوی چاك بورنهوهیه بو نهخوش و زانسته بو قوتایی و رینماییی، بو گومرا، نهودی به پینهگهیوی بیخوات نهوه لهگهن کهسینکدا تیك نهچیت.

۳۸-کتیب؛ کتیبی زانستی له خهودا نیشانهی گهشتی نهو کهسهیه به پلهیه کی زانستی گهوره که هیزی نهداتی، وه کتیبی خراب نیشانهی نهمانی شهره فه.. وه کتیبی دراو یان پیس ناگاداری به له کهسانی که به دهوری خهوبینه کهوه ن و کارتیکردنی خراپیان ههیه بسری.. وه کتیب به دهستی مسنداله وه مژده یه.. وه به دهستی نافره تیشه وه درور که و تنه ده کاری گرنگدا.. وه کتیبی قه دکراو نیشانهی مردنه.

۳۹-گورسی: کورسی له لینکدانهوددا بهرزییه.. دانیشتن لهسه ر کورسی له خهودا نیشانهی سه رکهوتن و پایه بهرزییه، نهگه ر دانیشتووه ک ژنی ههبی، وه نهگه ر عازه بین نهوه نافرهتی نهخوازی به نهندازهی بهرزی و جوانی کورسییه که.

۱۰- که مانچه : خدر بدوروه که که مانچه ژانیت یان گری کی لی نه گری به لینه به به به ختیکی ناسووده ی نزیك و خوشی یه کی خیزانیی به هزی دراوسیوه یان هاوری.

٤١- كىنك ئى ئىد خەردا رەمزە بۆ تەنگەتارى بۆ ئەر كەسەى ئەيخوات، وە رەمزى سەفەرە بۆ كەسى بىكات.. وە دەئىن خەرىكى چاكە بۆ لار ئە كاتى خۆشەرىستىدا.

۲۱-که هرم: که له رم له خه ردا بو که سن بیخوا نه خوشی یه .. وه بو که سن بیکری یان بیبینی غیم و ناره حه تی یه ، وه ده لین خه و به که له رمه وه مانای نه وه یه تو داوای شتیک نه که یت هه ستی ین ناکه یت ته نها به یه رته وازه یی و ساردی نه بینت.

- ۱۳ - کل: نه گهر له خهردا کلت کرد به کل نیشانهی نهره یه له گهل دور نافره تدا کو ده بیسته وه.. وه نه گهر به بی کل کلت کرد نیشانهی نهره یه نه کهریته نار فرمانیکی پیچهانه وه ، وه نه گهر که سینکت بینی کلی توی نه کرد نه وه شتیک له سامانه کهی نه و نه سیتینی.. کچی عازه ب نه گهر کلی کرد له خردا نه وه شور نه کات وه ههروه ها بیوه ژنیش.. وه نافره تی شور کردووش نه گهر له خردا کلی کرد نیشانه ی ناسووده ی دروونیه تی.

٤٦-کهوهر: خواردنی کهوور له خهودا نیشانهی نورستنه.. وه خواردنی به لیننراویی نیشانهی تهویه، وه دولین خواردنی کهوور له خهودا نیاشنهی تهوهیه که تر دهگهیت به نه ناواته کانت له ریگای تیکوشان و نارامگرتن نهسه ر ناوه حمتی یه کان.

٤٧-كَلْيْسا: بينينى كَلْيْسا له خدودا نيشاندى سدركدرتنه يان بدريهاتنى ئاوات.

دایت، یان زهرده واله یخیه و دایت، یان نهرده واله یدك پینیدوه دایت، یان به كه سینكی ترهود بدا، نهود ناگاداری به هاوری یه كه سینكی ترهود بدا، نهود ناگاداری به له هاوری یه كی بی ودفا.

ليكدانهوهى خهونهكان

٥٠-كارگه: ئهگهر له خهردا له كارگهيهكد: نيشت نهكرد مانای رايه تق كارهكهی خوّت نهگوری.

۵۱-کیپلگه: نه گهر کیپلگه که له خهوا سهوز بور نهوه نیشانه یه کی چاکه، وه نه گهر به خیرایی گهوره دهبوو نه وه ههوالی خوشی چاره روز نه نه کراو بهم نزیکانه پیت نه گات.. وه خهوت به روشتنه وه نه کیپلگه یه کدا که سهوز بیت مانای وایه تو تی نه کوشی له کاری خیرو سامان و به سووددا.. سهوزیی له کیپلگه اندا نیشانه ی به ختیاری و چاره پوانیی دهستکه وت و خیرو هاتنه دی ناواته.. وه بینینی کیپلگه ی سهوز نیشانه یه لهسه رکاری خهون بین، چونکه کارکه ر چینه ری چاکه و خراپ یه.. نه گهر کیپلگه که گهشاوه و سهوزو به برز بوو، نهوه نیشه که یه تی.. نه گهر وشك و زورد بوو ههروه ها نهویش نیشه که یه تی... نه وی و خاره ن هارسه و مناله و بو عازه به هاوسه ره و بخاره ن بسینی زهوی یه که نوونسی به رهمه مه که یادی و بسینی زهوی یاد بوونسی به رهمه مه که یادی و بسی فه رمانسره وا فسراوان بوونسی خاره ن بسینی و باد و نه روانسی به رهمه مه که یادی و بسی فه رمانسره وا فسراوان بوونسی

فهرمانی وایی یه که یه تی. نه وه ی بینی به کیلگه یه کی سه وزدا نه روا نه وه هه ول نه دا له نیشی چاکه و خیردا.. وه سووتانی کیلگه له خه ودا برسیه تی و قات و قری یه ، نه گه ر کیلگه که سووتابو و به ناویدا نه رویشتی نه وه نیفانه یه کی چاکه.

۵۲-کورسی: خدوت به دانیشتندوه لهسدر کورسی یه کی حه اوه زوّر چاکه بوّ بدروه دندی یه کانی ناپه حه ای ناپه حه تی یه که وتندوه له سه ر کورسی مانای ناپه حه تی یه که تووشت شدیی به هوای کاره که تسدوه، وه بینینی که سیّکی تر به حه ساوه یی له سه ر کورسی یه کهی مانای بیستنی هه والی خوشه.. به لام نه گهر له سه ر کورسی یه که که وته خوار نه وه هدواله که ناخوشه.

۵۳-که شدنی؛ که شتی له خه و دا له ناویکی هیمندا بن یان له قه راغ ناو دا به لینده به به ختیاری له خوشه ویستیدا.. به لام نه گه ر له ده ریایه کی شه پولاویدا رو یان ره شه باوی نه ره به ختیاریی یه که دوانه که وی. نه گه ر که سینکی ترت بینی سواری که شتی یه که نه بی که که ل و په له کهی هه لگرتبی نه ره به لیند به سه رکه و تن له کاره که تدا.. سرار بوونی که شتی ره میزی رزگاربوونه بو که سی له غه مدا بیت یان ته نگه تاوی یان نه خوشی یان ناره حه تی یان ناره حه تی یان ناره حه تی یان قاتی و داب و د

۵۹-کانرا: همهمور کانرایه کی زدوی ودك ناستن و پیزلار میس و برزنیزر نالترون و گزگردو زیور جوری تر له خدودا سامان و ددستکدوت و زانستی هدلگ ود.. ندودی بینی له خدودا کاندزایه کی ددستکدوت یان زیاتر ندود مژده یه بوی به زوری سامان و قازانج ندگدر جوتیار بین یان بازرگان یان خاودن پیشه، وه زانست به ددست ندهینی ندگدر قوتابی بینت، وه سدرکدوتن به ددست ندهینی بدسدر دوژمندا ندگدر تیکوشدر بینت، وه سدرکدوتنه بو بینجگد لدماند.

۵۵-کیور: نهوه بینینه که نیشانهی خدوده بینی کومه لی کسوری هدبوو ثدوه بینینه که نیشانهی خدفه ته ، خدفه ته ، ثهوهی بینی کوریّکی بچووکی بود ثدو زیادی به له دنیادا دهستگیری ثدین ، ثدوه بینی کوریّکی گدوردی بود ثدوه هیّزو توانایه .

٥٦-كاغهزى دەرەچى: دەرەچى له خەردا (يانسىب) بەختىكى خراپە.

۵۷-کشتبان (په نجه پاریز له کاتی درووماندا): له خدردا نیشاندی گزرانی بهخته بخ باشتر، نه گهر خدوت بینی گرمت کردو نه گهرایت به درایدا، نهوه له و حاله ته دا نه به ناره حدتی به درنگارت نه بینسته و و خرشی یه کهت دوا نه که وی، به لام هممو و شتی کرتایی دیت به خیرو خرشی.

۵۸-کهنیشگ عیدراو: کهنیشگ لیه خیهودا بیز کهسی بیی به خاوهنی دنیایه، وه رزگاربوونه بر ناره حه تمهندان و ناره حهتی به بر پلهو پایه داران.

۱-گومــرا له رئیــاز: گومرایی له رئیاز له خهودا به لگهیه لهسهر دانهواندن بق ناهه ق و رئیموونی نه کردنی ریکای راست یان پهل کوتان له ریکاو له پیویستی.

۲-گورج و گولی: گورج و گولی مرزد له خدودا نیشاندیه لدسدر خاری جولان، وه ندگدر جولاوه که ندخوش بور ندوه نیشاندی مردنیدتی.

۳-گریان: گریان له خهودا ته که ربه بی هاوارو شهپزر بیت نیشانهی خوش و ناسووده بی هاوارو شهپزر بیت نیشانهی خوش و ناسووده بی به و نه گهر به جهیزك ر هاواره و به و نهوه نیشانه به له سه جووت بوون نه نهر گریانه که له که سینکه و و بیت خوش بویت.

3-گؤماو: ئهگهر خزتت بینی له پان گزماریک ناره کهی پاک بور نهره بهختت چاکهر، به پیچهوانهی شهره ره نهگهر ناره که ی پاک نهبور نهره هارری یه که له گهانیه دانیابه به خیستاری چاوه روانتان شه کات، خهر بینینت به سواری که شتی یه ره گزماری که خدر نکی چاکه، به لام نه گهر که شتی یه کت بینی ژیر نار که رت نهره ناخزشی یه.

۵-گهیشتن به نساوات: نهگهر له خدردا گهیشتیت به ناراتت نهوه ناگاداییه که پیریسته ناگاداری خزت بیت له داهاتوریه کی نزیکدا.

۳-گوێ؛ گوێ؛ گوێ له خهودا به لکهیه لهسهر کورو مال و پلهر پایه، وه لهوانهیه به لکه بی لهسهر زانست و هوش و نایین و کهس وکار، نه گهر یه کی له خهویدا بینی گوێی کهم نه بیستی یان نه خوشه به لگهیه لهسه و گومرایی.. برینی گوێ یان ون کردنی به لکهیه لهسه و خراپه کاری.. وه گوێی جوان و زیاده نیشانهی زیاد بوونی زانسته بو پیاوان، وه

ليكدانهومى خهونهكان

نیشانهی زیاد بوونی خشل و رووکهش کراوهکانه بن نافرهتان.. نهگهر یدکی بینی پهنجهی نهخانه گوی یه کانییهوه به لگهیه لهسهر مردنی.. و گوی سهرکرده جاسووسهکهیهتی.. وه نهگهر یه کی بینی گوی به جوانی نهبیستی نیشانهی تیگهیشتن و زانبن و تهندروستی و ناییسنییهتی، نه گهر یه کی بسینی یه کوی ههیه، نه ره بهم زورانه نهمری.. وه نهگهر یه کی بینی که ره نه ره له باوه ره که یدا سه ری لی شینواوه.

٧-گويگرة، گويگرتن له خهودا نيشانه به لهسهر نهيني ناشكرا بوين.

۸-گدا: گا له خهودا نیشانه یه لهسهر سهروّك خیّل یان مال یان شار یان لادی، یان كار.. ئهوهی بینی خاوهنی گایه كی زوّره ثهوه گهوره یی یه دهست ته هیّنی ته گهر بو تهوه بشی.

٩-گهوههر: خدو به گدرردوه خدویکی جوانه سدرهتایدکی چاکه له ژباندا..

۱۰-گیزهر: نه گهر گیزهریکت بینی به دهسته وه له خه ودا نه وه خوشی به دوای ناخوشی. و خواردنی گیزهر: نه گهر نیشانه به له سهر تسوش بوونست به قازانجین که دوای ناوه حمتی و نه شکه نجه ده سنت نه که ویت.

۱۱-گهرما: نهگهر له خهردا گهرمات بور کاتیش زستان بور ندوه روزییه، وه له هاویندا همژاری یه، وه کو چون سهرمان له زستاندا همژارییه و له هاویندا روزییه.

۱۲-گــژو گــیای ســهوز: گــژو گیای سهوز له خهودا نیشانهیه لهسار سامانی دونیاو رۆزییدکهی.

۱۳-گوریس، گرریسی ناسایی له خهردا نیشانهی په یمان و راستیی و جاله، بینینی پهتی هه لواسراو له خهردا نیشانه یه بر مردن.

۱۵-گهرهان نهگهر خدوت بینی به ناریکی پاك خوت نهشویت نهوه نیشانهی ئاسورده یته له نیم نهوه نیشانهی بن ناسورده یته له نیم ناخوش. بیستنی هه والی ناخوش.

۱۵-گوژانیك: گوژانیك له خهردا نیشبانهیه لهسهر پیاوی خراپ یان لهسهر قسهی خراب.

ليكدا دووى خدونهكان

71-گورگ: گورگ له خودا پیاویکی ستهمکاری خراپهکاره.. و: بینینی گورگ نیشانهی نهوهیه دوژمنیکت ههیه که به راوکردنی سهرده کهری له نیشیکدا که به لاتهوه گرنگه.. وه کوشتنی گورگ سهرکهوتنه بهسهر دوژمندا.. نهگهر بینیت که گورگی هیرشت بی نههینی و سهرنه کهوی به سهرتا نهره ناگادارییه له کاریکی ترسناك، وه نهگهر گورگیکت بینی له قهفهزیکدا بهسترابووهوه به زنجیهوه نهوه دوژمنیکت ههیهو ناتوانی زیانت یی بگهیهنی.

۱۷-گهشت: سدفهرو گوینزانه وه شوینیکه وه بو شوینیکی تر له خهودا نیشانه یه له سدو گواستنه وه له حالیّکه وه بو حالیّکی تر به گویره حالی دوو شریینه که ، نه گهر خهوت بسینی سه فهر نه کهی یان سه فهرکه ری ناگاداری یه بو گورانی گوردرانت و به ختت ، وه نه گهر دلخوش بوویت له سه فهره که دا ، نه وه گورانه که زیانت پی نه گهیایی ... گهشت له خهودا نه گهر خوش بوو نه وه سوودو قازانچه ، وه نه گهر ناخوش بوو نه وه نه ناب به تی یه .

۱۸-گهشت اسو دهرهوه: سه فهریک بن دهرهوهی ولات له خدودا نیشاندیه له سه در سه فهریکی ناسبوده له گهر هاوری اندا، نه گهر گویت لی بوو یان سهت نه کرد به زمانی بیگانه له خدوه که دا نسوه به لینده به سهر که وتن نه گهر در رکه و تیته وه له ولاته که ت.

۱۹-گونیه: گونیه له خهودا نیشانه یه لهسه ر پاراستنی نهینی و دورکه و تنی شتیك
 تیایدا نیشانه یه لهسه ر ناشكرا بوونی نهینی یه که ، هه روه ها مه شكه یش.

۲۰-گرژ: دهم و چاو گرژ له خهودا نیشاندی له دایك بوونی كچینكی نوی یه.

۲۱-گالیسکه، عهرهبانه: ندگهر خدوت بینی سواری عدرهبانه ندسپ بوویت، مانیای وایه مالیّکی کهمت داست ندکهوی، ندگهر لهگهل نافرهتیّکدا سرار بووی مانای ناگاداری به له سواری به کی نزیك.

۲۲-گالیسکهی و مرگه پاو: نه گهر له خهردا به سواری گالیسکه یه که برویت و رویت و رویت، یان رورداوی کی به و جوّره رووی دا نهوه گیانداریک نه مری که خرّشت نهوی. ۲۳-گهرده لول: گهرده لول له خهردا نیشانهی ناره حمتی و دوّراندنه. ۲۴-گهستنی سهگ: گهستنی سهگ له خهردا مانای رایه درژمنیک که در به تزیه به دراتهودیه.

۲۵-گوشین و گوشراو: گرشین ر گرشراوی قامیش و پرتدقال و تری و روّن و جوّری تر له خدودا زوّر چاکه، بوّ هدرّار دورلهمه ندی یه بو نه خوش چاك بوونه و بو به ند کراو به رزبوونه و بوّ قوتابی راوان کردنی به رزبوونه و بوّ قوتابی راوان کردنی راسته که یه تی.

۲۹-گۆرانى، گۆرانى لە خەردا قسەى ناشىرىن ر نارەحەتىيە، ئەگەر دەنگەكە خۆش بىرو ئىدە ئىدە نىشانەيە لەسەر بازرگىيەكى بەسورد، وە ئەگەر دەنگەكە خۆش نەبور، ئەرە بازرگانىيەكى زەرەردارە، گۆرانى بىئىڭ لىە خەردا پياويكى دانار زانايە.. وە گۆرانى لە خەردا نىشانەيە لەسەر روردانى دارالى راست ر چاك بورنەرە لە دەردو نەخۆشى.. ئەگەر ئىدە خەردا گۆرانىيىت ئەرت، يان ئەسىنكى تر گۆرانى ئەرت خەرىكى چاكە، ئەگەر شاد بىت بىد گۆرانىيەكە، بەلام ئەگەر دەنگەكە ناقۆلا بىت يان رازى نەبى لە گۆرانىيەكە نىشانەى بورىنى ھاررىيەكى ستەم كارە يان خۆشەرىستىكى ناپاك.

۲۷-گهردانه: گدردانه له تاتوون بیت یان له زیو یان له کوژهکه (خرز) یان له هدر خشلیّکی تر له خدودا نیشانه ی جرت بوونیّکی به ختیارو وهرگرتنی نه مانه ته.

۲۸-گۆپ؛ هدمور خدوه کانی گزر نیشانه یه له سه ر ناره حدتی به مردن یان جیابوونه وه ، وه گزری مندالان نیشانه ی له دایت بوونی مندالیّکه که به بچروکی نهمریّت، وه بینینی گزریّکی کراوه نیشانه ی ماته می یه ، وه بینینی گزریّکی نه کراوه نیشانه ی نه دویه هاوری یه کت له ده ست نه ده یت که به مردن ته وار نابیّت.. وه نه گهر گزره که رووپوش کرابوو بو گول و سه وزایی جران دلنیابه که ناره حدتیه کانت به سه ر نه چن و نه بی به خوشی یه کی به ربلاو، وه نه گهر خوتت بینی به دره و گزریّك نه وه به شیّك له و سامانه ی هدته له ده ده ستی نه دویت، نه گهر خوتت بینی له سه ر گزریّك وه ستاویت نه وه هدرزیک سه رشانت نه گریّت.. وه نه گهر بینیت که سیّک نیژوا له گوریّک دا به بی نه وه ی

مردبیّت نهوه سهرته کهویت به سهر زیانیّکی داهاتوودا، نهوی له خهویدا گوریّك هه لکهنی نهوه ژنیّکی به خیل نه خوازی.

۲۹-گوههاز: گومهز له خدردا نافرهته، ندوهی گومهزیك ببینی یان بیكری ندوه ژن ندهینیی، ندوهی گومهزی بروخینی و ژنیكی ندخوشی هدیی ندوه ژندكدی ندمری، ندگدر ژندكدشی ندخوش ندییت ندوه تدلاتی نددات.

۳۰-گهنم: خدر به گدنمهوه یان جن خدریکی چاکه، وه تهگدر به کینگدیه کی گهنم و جندا تهچوریت شدوه چاوه روانی هموانی یکی زوّر خنوش به.. تهوه زوّر باشتره تهگدر له خدوتدا گهنم و جنرت کن تهکردهوه.

۳۱-گه نجیسنه: دوستکهوتنی گهنجینه (کنز) له خدودا مانای ژن هینانه بو عازوب و مانای شد بو بودنی ژنه بو میرد، وه ناسانی به بو که سینکی ناوه حمت، وه دورچوونه بو توتابی، وه گهرانت به دوای گهنجینهی شاراوه دا، به تایبه تی نه گهر زووی هه لبکه نی مانای وایه که سینکت خوش ویستووه و متمانه ت پی هه بووه و شایانی نه و خوشه ویستی و مستمانه یه نی به و خدوت به ووه که نالتوونیکت دوزیبیته وه له هه و شیره یه کدا بیت خدویکی چاکه با گهنجینه که ش داپوشرابیت، گهنجینه و قاسمی ناسنین له خدودا نیشانه یه له سه در دنی پیاری به هیز وه له سه در شیروازی ده روونی.

۳۲-گۆگردى گردار: گۆگردى گرړار له خدودا سدر كدوتنى شدرهند.

٣٣-گۆگردى ئەگرراو: گۆگردى نەگررار لە خەردا نارەحەتىيە لە خۆشەرىستىدا.

۳۴-گوشت: گوشت له خهردا مانای سامانه نه گهر لینرابین، وه بینینی گوشتی نه کولار ههمووی نیش و نهخوشید، وه کرینی له قهساب ناره حهتید، گوشتی ناسك له خهردا نیشانهی مردن و غهیبهت کردنه. وه گوشتی مانگا نیشانهیه لهسه و نهخوشی. وه گوشتی حوشتر سامانیکه له دوژمنیکی به هیزوده، وه نه گهر به کولاوی یان برژاوی خواردت نهوه روزی و سامانه له لایهن نافره تیکهوه، وه نه گهر پینه گهیشتبوو نهوه غهیبه ته بو نافره و و زلم لیکردنی.. وه گوشتی مه و نه گهر له خهردا به نه کولاوی خورا نهوه چاکهید، وه نه گهر به کولاوی خورا

خورا نهوه نیاشهی زیادی به له مال و گوزهراندا.. له خهردا گهر گزشتت نهخواردو سوودت لین دهبینی و قه آنه و دهبوویت پنی نهوه چاکه به کی زوّر له نیشه که تدا له به رده متایه، به بین چاوه روانی سامانیک به دهست دینیت، به الام نه گهر الاواز تر نه بوویت نهوه ناگاداری به به زیانیکی ماددی، وه نه گهر گزشتت نه فرزشت یان نه تکری نه وه به ختیکی چاکه.

۳۵-گرهو کردن: هممرو جنوره گرهویک لم خهودا مانای تاگادارییه له بردنهوهو دوراندن له کاتی به تاگاییدا.

۳۹-گسک: گسک دانی مال به گسک له خدودا نیشاندی مردنی نهخزشیّکه، تهگهر نهخوّشی تیدا نهبوو نهوه له کیس دانی پارهیه.. وه گسکدانی زوری و کِوْکردنهوهی زبله کمی یان خوّل کدی مانای تووش بوونی خیّریّکی گهورهیه لییهوه.

۳۷-گهرم که هرهوه: ههدوالی خیزایه، نهگهر له کار کهرتوو بوو یان شکابوو، نهوه ههدواله که خیرایه، نهگهر ناگریّکی ههداله که خیرایه، بهلام نهگهر ناگریّکی ریّک و پیّکی گرد ری تیدابوو نهوه نیشانهی دوارِزژیّکی بهختیارو سهرکهوتووانهیه.

۳۸-گَلْوْپِ: خهو به گلوپی شهوق داره وه نیشانه به کی چاکه.. وه نیشانه ی نومینده بن رزگاربوون له ناپه حهتی، وه نهگه ر هاوری به کی نویت هه بینت شهوه دلپاك نه بینت به رامیه رت و ناکی مانای دوراندنه.

۳۹-گاسن: قاسن له خهودا سهرکهوتنه له خوشهویستی و ساماندا، به تایبهتی نهگهر گاسنه که رووو تو بوو.

-۱- گون، کرکردنه وه گون له خه و دا خیره ، چونکه هیواو روانینه ، به تایبه تی گه ر گونه کان جواز بن و باخچه که یان کینگه که رازاوه بیت ، به انم نه گه ر گونه کان مردووبن یان سیس بن نه وه نیشانه ی ناوه حه تی یه ، نه وه یبنی له سه ر سه ری چه پکینه گون هه یه نه وه نه نه به خاره ن هاوسه رو خزش گوزه ران نه بی له دنیادا ، نه وه ی گون بینجگه له کاتی خوی دا ببینی نه ره تووشی غهم ده بین وه گونی هه مه ره نگ نیشانه یه له سه ر دنیاو تامی شیرینی ، وه گون بی نافره ت مژده دانه به سك بوون.

۱۵-گونس سروشتی: گونی سروشتی له خدودا نیشاندی خوشدویستی و بدختی باشد، شده ی بینی گون لین ده کاتدوه تورشی خوشدویستی دهبیّت، ندودی له بیستانی گونیّکی سیبی لین کردهوه ندوه ماچی نافرهتیّکی ترسناك ندکات، ندگدر گونیّکی سووری لین کردهوه ندوه ماچی نافرهتیّکی دهنگ سازو گانتدجار ندکات، ندوهی بونی گونیّکی زوردی کرد ندوه ماچی نافرهتیّکی ندخوش ندکات.. وه گونی زور ماچی زوره، وه گونیّك هیشتا ندکرابیّتدوه نیشاندی کور بووند بو کدسیّ ژنیّکی سك یری هدییّت.

٤٢-گوٽي دهستکرد: خدو به گوٽي دهستکردهوه نيشاندي رارايي و دوو دٽييه.

۴۳-گونی پرته قال: نهگهر گونی پرته قالت له خهردا بینی نه وه له بارهی جروت بورنه ده وه مه وال نه بیستی، نهگهر گونی پرته قالت کونه کرده وه نه وه جورت بورنه که ت دوانا که وی، وه نه گهر هارسه رت هه بوو نه وه به ختیکی ناسووده تووش نه بینت.

34-گهوهه دی شهوچرا (یاقوت): یاقرت له خدردا شادی و ناخوشی ید، ندوهی بینی یاقوتی یاقوتی که ده ستدایه شدوه جوانکاری یه کی قدشه نگی ده بینت، شدوهی بینی یاقوتی هد نگرت، ندوه چاوه روانی کور نه کات، به لام کچی ندبین، وه نه گهر نه یویست ژن بهیننی ندوه نافره تینکی جوانی چاك ندهینی، ندوهی نقیمی گدررهی دهستگیر بی ندوه پارهی دهست نه کدوی.

ده کا ده کونیژه: گزنیژهی سهور نیشانهی نهوهیه پیاوی سوودت پی نه گهیهنی، وه گزنیژهی وشک نیشانهیه لهسهر سامانیکی نوی چاك.

٤٦- گویزان: گویزان له خدودا ردمزه بز زمانی پیس که زیان به خدلکی نه گدیدنی.
٤٧- گهست: گهست له خدودا سوردر خزمه تکاره، چونکه لادانی خوله، وه هممور ندرانه سامانن و ینویستی ینی نییه.

(J)

۱- لال و لالیی له خهودا مانای وایه ناتوانی راستیی بلی به پی یهم ثایهته: ﴿ صعم عمی فهم لا یرجعون ﴾.

۲-لوژن: لوتی کهوانه یی له خهودا رهمزه بر فرو فیل.. لووتی دریژ به لگهیه بر زیاد بوزی که سانی خیزانه که.. وه لووتی کورت به لگهیه لهسه ر تیکچوون و تاژاوه.. وه لووتی ریك ر جوان به لگهی به ختیکی باش و رزگار بوونه.

٣- المورت پران: المورت پران له خهودا قازانجه و خيره بن كهسى له خهوه كهيدا ببينى الورتى الهيزي.

٦-لوونکه: لووتکه له خهودا پیاویکه به تهندازهی حالی تهو لووتکهیه، وه سهرکهوتن بهسهر لووتکهدا بهرزبوونهوهیه.

٧-لم: لم له خدودا سامانه.

۸-له خوا ترسان: له خواترسان له خهودا نزیك بوونهوه و خوش ویستنه بو خه لكى.

(114)

۹-**۷و، گهنج (نیرینه):** بینسینی لاو له خهودا نیشانه یه بو بهخت و رازی بوون و سهرکهوتن بهسه و دوژمناندا، وه مهیسه و بینویستی یه کان.

۱۰- **لاوی گو**ر: لاری کور له خهردا نه گهر نه ناسرابور نهره درژمنی پیاره، نه گهر سپی بور شهره درژمنینکی ده رله مه نده.. نه گهر قرش شهره درژمنینکی ده رله مه نده.. نه گهر قرش زهردو چاری شین بور شهره دورژمنینکی گیره، نه گهر به هینز بور شهره سه ختی درژمنایه تیمتی.. نه گهر لاره که ناسراو بور نهره به پنی شیره یه تی.. نه گهر به هینز بور نهره نیزه که یه ناگاداریدا، نه رهی بینی درای لاوی که و ته نهره نهره زال نهره نهره نهره درژمنه که یدا.. نه گهر لاری درای که و ته نهره درژمنه که یدا.. نه گهر لاری درای که و ته نهره درژمنه که یدا.. نه گهر لاری درای که و ته نهره درژمنه که ی زال نه بن به سه ریدا.

۱۱- ۲وژ کیچ: الاوی کیچ اسه خدودا دوژمنه بق نافرهت به هدر شیّوه یدك بیبینی، وه کچی الاوی نه ناسراوو رازاوه هدرالی شادیه، وه الاوی جوان خیّروناسووده یی ید.. وه چاکترین نافرهت اسه خدودا نه ناسراوه.. وه کچی گهنجی هدرزه کار خیّریّکی داوا کراووثومیّدیّکی چاوه پوانکراوه، وه کچی گدنجی الاواز غدم و هدژاریی ید.. وه گدنجی رووت زیاند اسه بازرگانیدا.. ندوه ی بینی کچیّك ندخوازی ندوه ندبی به خاوهنی تایین و سامان.

۱۲- **لاو**ازیس: نهگهر له خهودا بی هیزر لاواز بوویت نهوه له ناگاداریدا به هیزیت، نهوه ی له خود به ناگاداریدا به هیزیت، نهوه ی هیزه نهوه له ژیانیدا به هیز دهبیت.

۱۳-لیالان: لیندان لیه خدودا خیرو چاکهید، که لیندراو له لیندهردوه دهستی ته کهوی، ته گلهری، ته گلهری، ته گلهر لیندانه که به دهست بوو یان دار، وه ته گلهر به قهمچی بوو تهوه قسهیه کی خراپهو وه ته گلهر بیه دار بوو تهوه پیسه، ته گلهر خوین له لیندانه کهوه رژایه سهر زاوی تهوه زیانه به مال و سامان.

۱٤- ایننان به ناگر ؛ ندگ در شتین کت لینا به ناگر له خدوداو پینگدیی ندوه به خیرایی به ناواتت ندگدیت. به ناواتت ندگدیت.

۱۵-لینبوردن: ندوهی له خدودا بینی له خدلک ندبوری ندوه حدقیکی بدسدرهوهید، ندگدر کدسیکی تر لدم خش بور تدمدنی دریژ ندبی و سدربدرزی به دوست ندهینی.

١٦- لابردن؛ لابردن له خهودا نيشانهي رووداني ته لاقه.

۱۷- الفاو: نه گهر الفاریکی گهرره ت بینی نهوه بهره نگاری مه ترسیه کی بان ناره حد تی یه نه نه گهر ناوه که ناره حد تی یه نه که ر ناوه که خارین بور نهوه ناره حد تی یه کان ناسان نه بی به الام نه گهر ناوه که پیس بور ، یان پر له قورار بور نهوه ناره حد تیه کان دریژه نه کیشن وه خه و بینینت به وه ره که به سهر ناره که دا ده رزیت نه وه سه رئه که ویت به سهر کوسپ و ناره حد تیه کانتدا.

۱۸-لۆگىه: بىنىينى لۆكىد لىد خىدودا رەمزە بۆ سامان، ئەگدر خارەنى لۆكد بورىت، مانىاى وايىد ئاسىودەيىيەك بەرپوەيىد بىۆت.. ئەگدر لۆكىدت شى ئەكىردەرە، ئىدوە ياككردندودى گوناھەكانتە.

۱۹-لۆکهی رستراو: خدو به فرزشتنی یه وه یان کرینی یان دروست کردنی پزشاکیک اسی خدویکی باشد، وه دیاریه کی پاوه پوان نه کراوت بر دیت. وه نه گهر لوکه که نیشی پی نه کرا یان له رستندا نا په حدت بود، نه وه دیاییه که بر ماوه یه دوا نه که ویت.

۷۰-لیفه: لینفه له خدودا نافروت و پیار خزیی پی دانه پوشی، ندووی بینی له شدویکدا لینفه یه کی هه نگرتووو و پینی نهخدوی نافروتی نهخوازی یان نه حه سینته وو ناسایش نمهیی، وه نه نین نه گهر لیفه فراوان و خاوین و سپی بینت مانای وایه ترسه کانت هیچ بنچینه کیان نییه، به لام لیفهی دراوو پیس مانای نهوه یه ترسه کانت بنچینه یان هه یه.

۲۱-لؤمه کردن: ئهوهی بینی پیاری یان نافرهتی لزمه نه کات نهوه لزمه کراره، به لزمه دهربازی نهبی.

۲۲-۲۲بردنی ئەندامین ئەگەر خەوت بینی بە لابردنی يەكىك لە چوار پەلت، ئەرە ۋندكەت ئەمرى.

۲۳- **لاوازیسی:** لاوازیسی لمه خمودا نیشانهی همهژاریی و لاوازیی حال و تیکچوونی قدهره، پاشان ته گهر لاوازه که داد گهرین نیشانهی و شکه سالییه و بهرزبوونه وهی نرخه، وه ده لین لاوازیی نه خزشی یه و ده شلین برسیتی یه.

۲۹-لادی: لادی لیه خیمودا نافروسیتی پیری دوست پاکه سامانه کهت نهپاریزی، و. نهلیزی نیووی لیه خیمویدا چوو بو بو دییه کهی خوی نهوه کاره کانی به دوست نه هیتنی.. نیموهی لیه خیمویدا لیه شیارهوه نه چیوو بیو لادی نیموه رزگیاری نیمی لیه ناپه حمتی و نهجه سیتهود.

۲۵-لیمؤ: لهرانه به مانای لومه بیت. لیمو نه گهر زوردبی و لینی بخوری نیشانه یه له سهر نه خوری نیشانه یه له سهر نه خوری به نه نه نه نه نه نه خوری سامانه ، سه رزه کهی باشتره له زورده کهی.. نه وهی قاشی لیموی دا بیه که سی نه وه لومه ی نه کات ، وه دره ختی لیمو پیاوی سوودمه نده بو خه لکی وه دولین نافره تیکی خیرداره ، به لام ده روونی را را و لاره.

۲۹-لفاو: لغاو له خهودا نیشانه به لهسه ربی تارانی و خواپه رستیی و دووریی له خراپه کاری، وه نیشانه به به بی نهم خراپه کاری، وه نیشانه به لهسه رباشی جسی به جی کردن و میزی سامان به بی نهم فه رمودده ی پیغه مبه ربی (التقی ملجم).

۲-مانگا: بینینی مانگا له خدودا نیشاندیه لدسدر پیاوانی تایینی و چاك وه نیشاندید لدسدر سالیّکی به پیت نیشاندید لدسدر سالیّکی به پیت و بدره کدت و لدسدر ژنیّکی ریّك و مانگای لاواز نیشاندید بر سالیّکی وشك و قاتی یان تافره تیّکی ماندوو کدر.

ليكدانهومى خهونهكان

۳-مراوی: مراوی له خهردا خهریکی چاکه به تایبهتی نهگهر رهنگی سپی بینت، وه نهگهر مراوییدکه نهفیری نهوه نیشانهی ههوالیّنکی خوش به شتیّك، وه نهگهر مهلهی نهکسرد له ناویّکی رووندا نهوه نیشانهی سهرکهوتنی نیش و کاره یان جووت بوونیّکی ده لهمهندانه.

۴-میز: میز له خهودا نیشانهیه لهسهر خهرج کردنی مال له شویّنی خوّیدا، وه میز
 کردن له خهودا به زوّری نیشانهیه لهسهر زوّر بوونی روّزی.

۵-ماندوو بوون: خدو به ماندوو بووندوه نیشاندی سدرکدوتند له نیشداو نهگدر یه کیر یه کند کرد تر ماندوو بوو ندوه هدوالی خوّشت پی نهگات.

۳-مار: مسار لسه خدوا رامسزی زانین و چاك بورندوویسه ، یان فینلی نافسره تان و دوربدره كییسه ، وه نیشانه یه له سهر درژمن و له سهر ژن و له سهر ثافره ت و له سهر ژیان.. شهره ی بینی شهر له گهل ماردا نه كات نه وه زال ده بی به سهر دوژمنی كدا.. وه نه وه ی بینی سدر كه و ت به سهر مساردا ، سهر نه كه وی به سهر درژمندا ، وه نه گه و ماره كه سهر كه و ت به سهریدا دوژمن سهر نه كه وی به سهریدا .. نه وه ی بینی مسار پینوه یدا نه وه له لایه ن دوژمنه كه ی ناخ شی نه بینی نه ماریك نه ترساو یارمه تی نه نه دوژمنه كه ی ، به لام نه گه وی باری دو انه وه ترسی لی نه نیشی .. ماری زور نیشانه یه له سهر ناپاكی و دوژمنایه تی له لایه ن خزمان و ها و سه رو مندال و له سه و خلوسی نیزه پی به و .

۷-میزگتوتی گهوره: میزگدرتی گهیره اسه خدردا نیشانهی طفاکه ربی یه بن کهسی برواته ناری، نه گدر زولم اسی کرار بیت.. نه گدر خدر بین له میحرابی مزگدرتدا وهستابور واته له قیبله کدیدا نیشاندی ریزی و ژنی خاندداند.

۸-مهرهکه با نووسین به مهره که ب له خهودا نیشانه یه لهسه ر بیستنی ههوالی خوش له سهر چاوه پوان نه کنراوه وه وه ده ست کهوتنی مهره که ب نیشانه یه لهسه ر ناخوشی که تاییدته به هاوری یه کت، وه مه ره که بی سوور نیشانه ی ههوالیّنکی چاکه.

٩-مێروو: مێرور له خهردا نيشانه په لهسهر خهلکانی ناهزشيار.

۱۱- مهی: مهی له خهردا روزییه.. نهوهی بینی له خهردا مهی نهخوا نهوه روزییه کی فراوانی دهستگی نهبی وه بینینی مهی بو کهسی که بیهوی جورت بیت یان شهریك بیت چاکه.. وه خواردنی مهی بو پاشا کهوتنیه تی له تهختی پاشایه تی.

۱۲-مریشك: خدر به مریشكدره لدگدل جوچكدكانیدا ناگادارییه له زیان ره مریشكی زور له خدردا نیشاندیه بن مندال.

۱۳- سیش: میشی زور له خدودا مانای وایه که دوژمنت هدید، وه ندو تدنها میشدی بع دورتا نه گیزینی نیشاندیه لهست نهوهی هاوریکدت جیگای ندوه نییه پشتی بی بیدستی.

۱۸-ملوانکه به کاریّکی نویّوه، تهگهر ملوانکه به به کاریّکی نویّوه، تهگهر ملوانکه یه که در داره، تهگهر ملوانکه که ملوانکه یه کی جوان و گران بور نهوه نیشه نویّکه ناسان و قازانج داره، نهگهر ملوانکه که ناسایی وکوّن بور نهوه نیشه نویّکه ساده یه.. وه ملوانکه بو نافرهت نیشانهی نهوه یه بهستراوه ته و ته دورتیکی باشه وه.

۱۵ مل: خیدر به ملدره به ختیکی باشدرسه رکه رفته له کاردا، له کاتیکدا خدره که ده که دودکه میلاد کنید.

۱۹- میوژ استور است همه و جوری سپی بی یان روش یان سوور له خوددا روزی یه کی به سووده و چاکه یه کی گهور: یه دوستت نه کهوی، بیبینی یان بیکری یان بیخوی.

۱۷-مهله کسردن: خدرت به مدله کردندره به شیّره یدکی باش و به هیّزو له تاریّکی رووندا خدویّکی خوّشدو نیشاندی سدرکدوتنیّکی گدوره یه خوّشدویستیی و ژیان و کاردا مادام سدرت له دهره بوی ناوه کدوه بیّت، بدلام تدگدر به ناوه حدتی مدلدت تدکرد یان ناوه کمه قسوری تسیابوو یان مسیّروو یان تعتویست سدرت بوّ سدر ثاوه که بدرز بکدیتدوه، ندماند هدمووی تاگاداری یه دوران و دلّه راوکیّ.

۱۸-ماسی: ماسی زیندووی زوری تازه له خدودا نیشاندی روزی نوی و با لگدی قازانجکی باش و سدرکدوتنیکی گدوره ید.. وه ماسی زیندوو که ژماره ید کی دیاری کراوبن له خدودا ردمزه بو نافره ت.. وه ماسی مردوو له خدودا نیشاندی جدنگه به تایبدتی ندگدر له کاتیکدا لینی بنییت بان بیخویت.. وه راوکردنی ماسی له ده ریاداو له خدودا نی آندیه بو سدرکدوتن له کارو ژیاندا.. وه هدولدان بو گرتنی ماسی به بی هووده له خدودا نیشاندی دوراندند له زور کاتدا جیا ده بیتدوه لدو کدسدی که خوشت ده وی.

۱۹-موم، موم له خدر اخیرو پایه بدرزی به ، وه نیشانه یه له سدر مژده ی خوش نه گدر گره که ی باش بوو .. وه بق خازه ب هاوسدره و بو جووت بور ده سه لاته و بو نه زان رینم بی به و بو هدژار ده و له مه ندی یه ، مه لام نه گهر گری باش نه بور نه ره نیشانه ی ساردی گوردر نه ، وه نه لین رینمایی یه بو ریگای راست.

۲۰ - مؤمدان: بینینی مؤمدان له خدودا نیشاندی هارسدره بو عازه ب و نیشاندی
 منالی جوانه بو خاوهن هارسدر.

۲۱-میوان : میوان له خهودا روزییه کی خیرایه ، وه ده لین دوه.. دهشلین کوره.

۲۲-مندال: خدو بینی به منالدوه به پی ندو حالدتاندید که منالدکدی تیادا ده رئه کدی ندو حالدتاندید که منالدکدی تیادا ده رئه کدوی له خدوه کددا بینینی مندالی به ختیار نیشاندی جووت بوونیکی ناسویده ید و بینینی مندالی ندخوش نیشاندی ناخوشی و کیشدید.. وه مندالی خوشد یست نیشاندی بو رازی بوون و به ختیاریی له دوا روزدا.. وه ده لین بینینی مندال که هاوار

بکات یان ناسروده ندبیت ر پشتگری خرابیت نهره ناگادارییه له دوّراندن.. به لام نه گهر به ختیارو دلخیوّش و دهم به خهنده بیوو، نهوه نیشانهی بوونی چهند هاوری یه کی خوّشه ویسته به تاییدتی نه گهر مناله که ههردوو قاچی بو خهوبینه که دریّش کردبوو.. وه ده لیّن نه گهر منالت بینی له خهودا مانای وایه تو پیویستیت به کهسی ههیه که سوّزی زوّرت ههیه بیری.. وه مندالی شیره خور نیشانه یه لهسهر درژمن. ژنی شور کردوو نه گهر خهوی بینی به مندالی گهره، مانای وایه سکی نه بی و به م نزیکانه مندالی نه بی، وه نه گهر خهو بینه که نافره تیکی شور ته کردوو بوو نه وه میده یه شوو کردن.

۲۳-مندائی ناشیرین یان شیواو: مندائی ناشیرین یان شیوار لهخوردا مانای
 ناکزکییه له نار مالدن

۲۴-مندالی جوان: مندالی جوان له خدودا مانای ناسووده یی یه کی چاوه پرانکراوه بق خدو بینه که.

۲۵ - مندالیک ئازاری بدهیت: نهر مندالهی له خهردا نازاری نهدهیت نیشانهیه لهسهر
 زورداریی، یان تارانبار کردنی تورشت نهبیت.

۲۲-مازوو: خدوی مازور رهمزه بز سامانی تازه پیکهیشتوو.

۲۷-میوه: میوه له خدردا جروت بورنه بن کهسی دهستی کهری یان بیخوا.. وه ده لیّن. میوه ناوداره کان ریّزییه کی کاتییه، وه وشکه کان ریّزییه کی زیّری بدرد؛ وامه، بن هدژاران دولهمه ندی و بن دولهمه ند زیاد بورنی سامانه.

۲۸-مشك؛ مشكى گدوره نیشانه یه لهسده روزیسی، نهوه ی مشكینكی بینی یاری ئدهای مشكینكی بینی یاری ئدهات لد مالانیا روزییدكه ی زیاد نهبی، نهوه ی له خدودا مشكی دهركرد له مالادكه ی شدوه روزی و بدره كدی كدم نهبینته وه، وه بیستنی ده نگی مشك نیشانه ی پیلانه دژی خدوبینه كه كده تووشی ناوه حدتی و زیانی نه كا.. وه مشك لهسدر نوین نافره تیكی داوین پیس و فیلبازه، نه لین نه گدر مشكت بینی نیشانه ی بوونی دوژمنینكه كه نهیدی زیانت پی برسی، چونكه نهوه پی بگه یه نه پرسی، چونكه نهوه

دوژمنه ناتوانی زیانت پی بگهیهنی.. وه دهلین خهر به مشکهوه مانای نار زراندن و بهدرهوشتییه.

۲۹-ماچ: ئەگەر ژنەكەت ماچ كرد لە خەردا، نىشانەى ئەرەبە بەم نزىكانە لىخى جيا ئەبىستەرەر ژنىڭكى تىر ماچ كرد لە خەردا،ئەرە پەيودندىت لەگەل مىنردەكەيا بەھىنز دەبىنىت.. رە ئەگەر يەكىنكىت مىاچ كىرد ئەرە ئاگادار بە لە ئاگادارىدا فىلەت لىخى ئەكات.

۳۰-ماچى دوژمن: ئدگەر دوژمنيكت له خەودا ماچ كرد نیشانهى روودانى ناپوحەتى و كیشهیه له لایهن ئەرەو، بن تق.

۳۱-ماچی خوشهود ست: نه گهر که سینکت له خهردا ماچ کرد که خوشت نه ریست یان ناسیاوت بور نیشانهی په یووندی و سوزه له نیوانتاندا.

۳۲-ماچ: ئەگىدر يەكى ماچى كردى لە خەردا ئەرە بەختىنكى چاكە بۆت.. وە ئەگەر دوژمىن ماچى كردى ئىردى ئىدى كىردى ئىدود ئاگادارب لىلە ھارپىي فىللباز، ئەگەر يەكى ماچى كردى ئىشانەي لەسەر ئەردى سوردت لىلى رەرئەگرى.

۳۳-مه یمون: خدر به مدیمورندوه باش نیید، بینینی مدیمورن نیشاندی ناپاکیید له هاوری یدتی و هدلسو ندوتدا، وه هدروه ها تیکچوونه له گهل کدسیکدا له عادات بددهر.. مدیموون هاوری یدکی ناپاکه به تایبیدتی نه گهر مدیموونه کدت بینی نه خوش بور یان دلخوش ندوو ده نه خوش ندوو ده نه گهر بینیت دلخوش بور وه نه خوش ندوو نه وه چاوه روانی زیانیکی ئاسان بکه.

که به فه رو به ره که ت نه بی و ه نه گه ر هه ژار بیت خوا ده و له مه ندت نه کات ، وه خواردنی ماستی مه پ له خه ردا خیر و دلشادی و حه سانه ره یه ، وه ماسته کانی مه پ به گشتی سامان و روزی به به نه ندازه ی نه و خواردنه ، به لام نه گه ر ماستیکی شلت بینی له قاپه که یدا ، نه وه نیشانه ی زیان و در پاندنه .. وه شیری و شک مالی یکی کومه له بو که سی ده ستی بکه و یت .

۳۵-مسرواری: مرواری له خدودا زانست و ژن و منداله. تدوهی بینی مرواری تدفروشی شدوه زانستینکی گدورهی پی تدبه خشری و لدناو خدلکدا بدرز تدبینتدوه، وه له خدودا بی عازه ب جورت بووت بوو مندال بووندو بی بازرگان قازانجدو بی قوتابی زانستدو بی هدژار ده ولدمدندی یدو بی ندخوش چاك بووندوه ید.

۳۹-مال: خدو به به بورند مالی خزتدوه نیشاندید روودانی چدند کاریکی مژده هیسندره، وه ندگدر خانوره که خزش بور نیشاندی ندره یه بهختیکی باش له چاوه پر انتاید، به لام ندگدر ریك و پیك ند بور ندوه نیشاندی ندخ شیید کی نزیکه، وه بینینی چدند پیاوی که خانور دروست بکدن نیشاندی سدر که و تند. وه بینینی مالی که ناگری تی بدر بوربی مانیای بیستنی چدند هدوالینکی خیراید.. وه مالی رووناك نافره تیکی چاك و گوی راید له یان بدرگری کدره.. وه خانووی تاریك نیشاندی نافره تیکی ره و شت نزم و خور خراپد.. وه خانووی کراوه نافره تی به پریزه، وه خانووی داخرار نافره تیکی به خیل و ماندووه.. وه خانووی رووخار نیشاندید کی خراید.

۳۷-مردن: مسردن له خدودا نیشاندی ژیانیکی دریژو کامدرانیید.. وه ندایین مانای چاك بووندوهید.. وه لدواندید نیشاندی تزیدو گدراندوه بیت بز لای خوا، چونکه مردن گدراندوه بیت بز لای خوا، چونکه مردن گدراندوهید بی لای خوا، وه کو چون خدوه کانی مردن نیشاندی پاید بدرزی و شدره فه له دنیادا.. شدوهی بسینی خوی مردوزه وه گریان و هاوار بددی تدکا وه لدسدر شانی پیاوان هداگیراوه لم تابووتدا، نیشاندی ژیانیکی دریژو تاسوودهید، وه بدرزبووندوهی پلدر پایدو سامی بو دوژمنانییدتی تدگدر ندیخدند ناو گوره کدوه.. بدلام تدگدر گور کرا دنیا زال دوست بدست در دو دو دراکدوتوانی لمد دهست لاتیا به رادهی دوا کدوتوره کانیدتی لمه

تابورته کسهیدا.. وه نسه وه بینی خزی مردووه هیچ شیره یه کی گریان و هاوار به دی ناکات نیشانه ی رووخانی به شیخکه لسه خانووه کسه ی به نه گسه رکچیک خه وی به مردنه وه بینی نیشانه ی خوشه ویسستی یه که حیا بوونه وه ی به دواوه یه .. به لام خه وه بی سه رو به ره کان (غامض) له سه ر مردن نه وه نیشانه ی هه والی خوشه .. هه مو و خه وی به مردنه وه پیریسته باش ناگاداری بین ، چونکه ناگاداری یه .. نه گه ر خه وت بینی خوت مردوویت یان گویت لسی بسوو یه کسیک و تی کسه تو مردوویت ، نسه وه نیشانه ی جووت بوونیکی نزیکه یان نه خوشسی یه کی نیزیکه ناده نه خوشسی یه کی نیزیکه بین نه خوشسی یه کی نیزیکه بین نه خوشسی یه کی نیزیکه بین مرد بوو ، نه وه نیشانه ی نه خوشسی یه بین نه که سه رنه که و تنبه تی ..

۳۸-مردوو: بینینی مرزقی مردوو له خهردا نیشاندی سدرهتایدکی چاکه له ژیاندا وه نیشاندی خرشهویستییدکه بر ندو کهسدو حدز کردن به گدراندوهی.. وه شیّوازی مردوو له خهودا نیشاندی گوزهرانیدتی له رزژی دوایید ، ندگدر شیّوازی باش بوو ندوه قیامدتی باشید، وه ندگیدر شیّوازی باش بوو نده قیامدتی و باشید، وه قسیدکانی و باشید بی خراب بسوو نده وه قیامدتیشی خبرابد، وه قسیدکانی و نامرزژگارییدکانی و تهمییّکانی بیر تو له خهودا راست و رهواند به واتا راستدکدی خرّی تهفسیر نه کریّ، چونکه ندو له خاندی دادگدرید، به قسه ناکات به راستیی ندبیّت، به لام ندگدر شتیّکی لی وهرگرتیت ندوه باشدو تهفسیری در سته، وه نهگدر شتیّکی لی وهرگرتیت ندوه بینینی مردوو به خرقم بوویی ندوه نیشاندید لهسدر خراپی گوزهران.

۳۹-میه رات: مه رات له خه ردا نیشانه ی پرزشی سه رکه و توره له کاردا، نه گه ر خه رت بینی له میه رات خانه شینکت کری نه ره له هه مور بواره کانیدا سه رکه و تور نه بیت، مه گه ر له خه ردا له کاتی کریندا بیزار بوربیت، نه ره ش مانای ناگاداری یه له کاره که تدا... ۱۶-مؤسیقا: نه گه ر له خه ردا گویت له مؤسیقایه کی خوشه ره بور، مانای وایه هه رانی کی خوش نه بیستی له هار ری یه کی نادیره و ه نه گه ر مؤسیقاکه غه مگین بور یان ناساز بور نه ره به م نزیکانه غه م داننه گری.

٤٢-ممهیدانی جمهنگ: ممهیدانی جمهنگ لمه خدردا مانای تلاندوهیه به کیشهیه کی عاطفی یدوه.

۴۳- موز: موز له خدودا بن کهسی بیبینی یان بیخوا خیرو روزی وسامانه ، وه بو پییاری ثابینی خوشه ویستی یه . وه ثم گدر دره ختی موز له ماله که تدا یان کیلگه یه کت یان باخچه یه کت گدره بور نه وه نیشانه ی له دایك بوونی کرریکی نوی یه بو تو.

۵۵-مینرگ: مینرگی سیدرز ومینرگی زوّر له رووهك ر سدوزیی نیشاندیه لدسدر دنیاو جوانی یدکدی.

٤٦-ملوځي (جوّره رووهکیکه)؛ خراردني له خهودا ساناي هاتنهدي ناواته کانه.

8۷-میپرووله: ندگدر له خدرتدا میپروولهت بینی ندوه نیشاندی ندوهید که تو خدریکی کباری بی سوودیت له ژیانتدا.. ندگدر لدسدر جینگاکدت بینیت ندوه نیشاندید لدستدر زورینی مندالت.. وه دهرچوونی میپروولد لند مالت نیشاندی کدمی ژمارهی خزمانتد.

دایك بورنی كور یان سهرزك له كاردا یان قازانج له بازرگانیدا، نهوهی كهسوكاری بینی

کزبرونه تسه ره ده جه نه کات، نه وه مانگی یه ك شه ره ی بینی سرور بود، نه ره نافره ته و مسندالله که ی پیش کامل برونی له بار نه چی. نه وه مانگی یه ك شه وه ی به ته نها بینی و خه لکی سه یریان نه کسرد، به لام نه یان نه بینی نه وه نیشانه یه له سه ر ناره حمتی گه رود.. نه وه ی له سه ره تای هه لهاتنی یه وه بینی له ناوه ختی خزیدا نه وه چا که یه و شادی تیدایه و هاتنی نادیار یکه یان له دایك بوونی مندالید . وه هه لهاتنی مانگی یه ك شه وه سه رکه و تنه به سه راستیی به لین و سامان ده ستگی بوونه .. وه بینینی مانگی یه ك شه وه سه رکه و تنه به سه روژ مندا.

٥٥-مووبه ق (ژووری چیشت لینان)؛ ندگدر له خدودا خزتت له مربدقدا بینی یدوه نیشاندی ندوه یه چدند هارپی و خزمین سدردانت ندکدن، وه ندگدر مووبدقد که خارین و گدشاوه بور ندوه سدرداند که به خیشی بدسدر ندچی، بدلام ندگدر مووبدقد که به پیسی و ناریخی بینرا ندوه وتوییژی روو نددا که ندو سدرداند ندشیوینی.. ندگدر خوت له خدودا مووبدقت پاك ندكرده وه نیشاندی زال بوونته بدسدر کوسپه کانی نیستاندا، وه ده گدیت بدیدختیکی ناسووده، وه ندگدر له خدودا ناگر بدربووید مووبدقد که ندوه نیشاندی مردنی خزمدتکاره کدید یان خزمین ک.

۵۱-مهراسیم - رئیسیوان-: ندگ در مدراسیم به شیره یدکی چاك و پیشکه و تووانه به ریوه ندچسود، ندوه تو له خوشه ویستیه که تدا به ختیاریت، به تایبه تی ندگه و لافیته له پیشه وه بوو موسیقاش به خروشه وه لین نددرا، بدلام ندگه و ناسد و که و تووانه بوو ندوه له خوشه ویستیه که تدا دوراندن روو نددات.

۵۲-مندال بوون: نهوه له خدودا بینی ژنه کهی کوریّکی بور سکیشی نهبور نهوه گهنیندی دهستگیر نهبی نهبی به نه گهر که نهبی ده نه گهر بینی کوریّکی بور نهوه کچی نهبی وه نه گهر بینی کچیّکی بور نهوه کوری نهبی، وه کچ له ته نسیدا ده رووه و کوریش خه نه نه د.

۵۳-مینخ: مینخ له خدودا رومزی سیکسییه. ندوهی مینخی داکوتی له دیواریکا یان له زوریدا، ندگدر عازه بی جورت ندین، ندگدر ژنی هدبی ژندکدی سکی ندبی، ندگدر مینخینکی به دیواری مالینکدا داکوتا نیشاندی خزشدویستی به بز ژندکدی.

۱-نینوک: خهو بینین به نینوکهوه باشه، نهگهر نینوکهکانت بینی دریش بوون، نهوه به الگهیه له خوتت بینی دریش بوو نهوه به لگهیه له خوتت بینی دریش بوو نهوه چاوهروانی ههوالیکی خوش به.

۲-نان، نانی سپی له خهودا نیشانه یه لهسهر روزیی چاك و ژیانی خوش.. وه نانی رهش نیشانه یه لهسهر به به دیگر به رهش نیشانه یه لهسهر به به ژیاندار نانی شیرین بهرزبوونه وهی نرخه، نه گهر به همه نگوین یان شه كر كرابوو، وه باشترین نان نانی برژاوه له گهنم كه نیشانه ی زانسته بو داواكه ری زانست. به لام نه گهر له جو بور نه وه نیشانه یه لهسهر ته نگی وگرانی.. وه نانی گهرم دووبه ره كی یمو روزی یه كه شكی تیدایه.. نه وهی بنی نان نه خوا به بی درو نه و نانی پیس نیشانه یه لهسهر تای توند.. ر كولیره ی پان روزی فراوان و تهمه نی دریژه.

۳-نامهی ناسایی: نامهی ناسایی نیرراوو هاتوو نیشانهیه لهسهر ههوالی باش.. وه نامهی تومارکراو ههوالی به به نامهی تومارکراو ههوالی به به نامهی تومارکراو ههوالی به به نامهی تومارکراو ههوالی به نامهی تومارکراو ههوالی به نامهی تومارکراو ههوالی به نامهی تومارکراو ههوالی به نامهی تومارکراو هموالی به نامهی تومارکراو هموالی به نامهی تومارکراو هموالی به نامهی تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو هموالی با تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو تومارکراو هموالی با نامهی تومارکراو تومارکراو

٤-نامهای خوشهویستان: نامه ثال و گور کردنی خوشهویستان له خهودا نیشانهیه
 لهسهر دلپاکی بهرامبهر یه کتر.

۵- نامه ی کراوه: بینینی وتار له نامه ی کراوه دار له خهودا ناگاداری یه بزت، که که سین متمانه ت یی یه تی نهینی یه کت ناشکرا نه کا.

ليكدانهوهى خهونهكان

۳-نامیه: نامیه لیه خدردا نیشیانه به نهسته پلیه ریاییه بیق کهسی تهینیری یان نهیهنی به کهسینی به کهسینی به کهسینی تردوه پی به گات، نهوه نیشانهی بهختینی تردوه پی ته گات، نهوه نیشانهی بهختینی ناسووده کاریکی به پیزد.

۷-نامهبهر: نامهبهر له خهردا نه گهر ررو خوّش بور نهوه ههوالی خوّش نهبیستی له هاوری یه کی نادیارهوه، نه گهر نا ههوالی ناخرش نهبیستی، وه نه گهر نامهبهره که نهناسی، به لاّم نه گهر بیناسی نه وه نیشانه یه له سهر هاولدان له خیّردا.

۸-ناکۆکى: ناکۆکى ونهگونجان له نېوان خۆشەرىستاندا نیشانەيە لەسەر دزينى جووت بوون، بەلام لە نېوان هاورى ياندا نىش مەيە لەسەر پەيوەندى نېوانيان.

۹-نویدژ: نویدژ له خدردا پهیودندییه مه خواو به خداکهدود درعای چاکه بو خاودن خدودکه، وه ندایین جینگری و سهرزکایهتی و مهیام و نهماندت دانهدوید.. وه نویژی فهرز له خدردا نیشانهیه لهسهر وه فای پهیان و کار بر بینکار.. نهوهی بینی نویژی نیوه پر نهکات، شهره پیویستییه کی نهدوزیتهوه، وه شهرا، کردنی نویژه کمی نیشانهی تعواو کردنی نهو شتهیه که نهیه وی به ویژی عهسر نیشانهی لهسهر به دیهاتنی کاروبار دوای ناره حمتی و ناخوشی و نیشانهی سهرکهوتنه، وه نویتری نیواره نیشانهیه لهسهر کار نه نجام دان.. وه نویتری شیوان نیشانهیه لهسهر داپوشین ر تعواوی کار.. وه نویتری بهیانی نیشانهیه بو ده روازهیه کی سهرکهوتن و پیویستی نه نجام دان.. وه نویتری جهرژ نیشانهیه لهسهر گهرانهوهی نهو شتانهی که نزیك و پیویستی نه نجام دان.. وه نویتری جهرژ نیشانهیه لهسهر گهرانهوهی نهو شتانهی که تیا چوون، نه گهر جهرژنی رهمه زان بوو نه ره نه ناره حمتی ده رته چی بو فراوانی روزی یه کهی وه نویتری خواب.

۱۰- نینوکی ئاسایی: نینوکی تاسایی له خهردا نیشانهی زهفهر بردنه به دوژمنان.
۱۱- نیسنوکی به هیز: نیسنوکی به هیز نه خهردا نیشانه یه له سهر به هیزیی سامان و حه که.

۱۲-نینوکی دریز: نینوکی دریژ له خمودا نیشانهی فراوانی روزی و زیادبوونی هیزو سامانه.

۱۳-نهبزوان: نهتوانینی جورله کردن نه خهودا مانای نهتوانینه له داست پیکردنی پرزژهیه کی گرنگدا.

۱۹-ناشتن: گدر له خدوندا شتیکت ناشت ندوه ژن ندهینی ندگدر عازه بیت، وه مندالیت شدین ندگدر عازه بیت، وه مندالیت شدین ندگدر هاوسدردار بیت.. ناشتن بر فدرمانردوا نیشی چاکدیدر بر بازرگان قازانجدو گدشدو زیادبوونی سامانه کدیدتی، وه بنر زانبا سدرکدونن و زیادبوونی زانسته کدیدتی.

۱۵-نوقیم بوونی مردوو: نهگهر مردرویه کت له خهودا بینی له دهریایه کدا یان له شاویّکدا خنکا نیشانه ی خراپی حالیه تی، وه دهرچوونی له دهریا به بی نووقم بوون نیشانه یه لهسه ر باشی حالی.

۱۹-نووسین: نورسین اسه خدودا نیشاندی هدوالی خوشه، ندگهر ناشکراو روون و خاوین بور وه خوت دانشاد بوریت پینی.. زانیانی دهروونزانی تدفسیری نورسین بدوه ددکدن که بدلگهید لدسدر ناردزووکاری سیکسی.

۱۷-نساکوکی: ئهدوهی بینی له خهدیدا ناکزکی مرزقینك نهکات نهده غهمینکی ناره حمت تورشی نهبینت.

۱۸-نه څوشی: نه خوشی له لینکدانه و دا ساغی و به هیزیی لاشه یه ، به لام ایشانه یه له سه و ناکزکی و گومان و دروو روریی.. وه ده رچوونی نه خوش له ماله که یدا به بین ده نگی له خه ویدا نیشانه ی مردنیه تی.. وه ده رچوونی به قسه کردنه وه نیشانه ی ژیانیه تی.. نه وه ی له ناره حه تیدا بی و بینی نه خوشه نه وه رزگاری نه بی له ناره حه تید که ی به به لام نه گهر بینی له کاتی نه خوشی یه که یدا مرد نیشانه ی نه وه یه چاوه روانی ناسووده بی به کاتی نه خوشی یه که یدا مرد نیشانه ی نه وه یه چاوه روانی ناسووده بی نه کات و هم نه گهر خه و تان له نه خوشی که تورشی سوریژه بوو بوو نه و هموالی خوش نه بیست که تورشی سوریژه بوو بوو نه و هموالی خوش نه بیستی.

۱۹-نووسینگهی کاردا به ناسروده بی دانیشتنه وه نورسینگهی کاردا به ناسروده بی نیشانهی سدرکه و تنه به نام نه گهر له ده ره و بوریت نیشانهی دورانه.

٢٠-ئه خوشخانه: خهو به نه خوشخانه و ماناي ترسانه له نه خوشي.

۲۷-نیزگر: نه گهر لهسهر سهرت تاجه گولینه یه کت له نیزگر بینی له خهردا نه گهر عازه بیت نیشانه یه لهسهر عازه بیت نیشانه یه لهسهر جیابوونه وی ژن و میرد.

٢٣-ئه څشه : بينيني نه خشه له خهودا نيشانه په له سهر گهشتي خيراو سهفهري دريژ.

۱-هماوری: وتویژ له گهل هاوریدا له خهودا نیشانه یه لهسه ر ناحالی بوون له گهلیدا بو چهند ساتی، وه ناروحه تی هاوری له خهودا به ختیکی باشه.

۲-ههرهشه: ندگهر خدیت بینی هدرهشدت له یدکی کرد ناگادارییه بوت له بن بورنی مسال یان پهیوهندی.. به لام نه گهر که سینك هدرهشدی لی کردی ندوه ناگادار یه بوت که درژمنیکت هدیه پیزیسته ناگاداری بیت.

۳-ههرهمهکان: بینبینی نه هرامه کان لبه خدودا به نگهیه له سهر ههوالی کون، وه به تگهیه له سهر ههوالی کون، وه به تگهیه له سهر ته مهنی دریور گرنگی دان به زانست و هونهر.

٤-هـهوره بروسکه: بینینی هدوره بروسکه له خدودا نیشاندیه لهسدر تیکچوونیشی خیرا یان گواستندوه یان دابران، وه ثدلین نیشاندیه لهسدر ترسان بق سدفدرکدرو تدراخ جینگیر بوو.

۳-هه لوژه: نهروی بینی هالوژوی گهیوو به تام نه خوا ، یان کوی نه کردووه له دره ختاك نهوه ناسووده یی یه له خهوه که داو سه رکه و تنیکی گهوره یه بوی له مه به ست و کاره کانیدا...

ليكدانهومى خهونهكان

ود ئه گــهر نه گــه يرو بــوو يان سيس بوو يان تامى ناخوش بوو ياز. دديويست پێى بگات، به لام بێ هورده بور ئهمانه ههمروى نيشانهى دۆراندنه.

۸-ههینی: شدوهی بسینی لبه رزژی هدیسنیدایه شدوه خنوای پدروهردگار ئیشه جیا جیاکانی کو تدکاتدوه له ناره حدتی یدوه تاسانی تدکات.

۹-هـه نجیره توو: هدنجیه توو له خدودا نیشانه یه لهسه ر سامان و زوریی قازانج بن کهستی تووشی نهبی، وه بن کهستی بیخوا یان ههندیکی بخوا نهوه تووشی رززی یه کی چاك نهبی.. وه دره ختی همهنی و ترو پیاویکی به سوودی چاك و خزگرو دهولهمهند.

۱۰-همهوال: مهوالی خبوش له خهودا چاره روانکردنی رووداویکی خود، وه ههوالی ناخوش نیشانه یه له له در این ناره حدتی.

١١- هيلى ئاسدين: هيلى ئاسنين له خدودا نيشاندى گدشتيكى درورو دريژه.

۱۲-هـهرزائی: هـهرزانی لـه خَهودا نیشانهیه لهسهر دوورکهوتنهو، بن کهسی له ناره حه تیدا بیّت، و بن لابردنی غهمه کانی بن کهسی که غهمی هه بیّت.

١٣-هاورێ: بينيني هاررێ له خدودا نيشانديه لدسدر هاتنه دي ثارات.

 ۱۵-هدنگویر مدیکوس له خدودا ززری به کی باشده بیان میرات بان سامانه له شدراکه تیك، نیه ای بینی هدنگوین نه خوا، نه گهر نه خوش بی چاك نه بیندوه، وه نه گهر له شدراکه تیك، نیه ای بینی هدنگوینی له شامانیکی ززری پسی نه به خشسری شدوهی بینی هدنگوین دارخواردنی له به درده داید نینانه یه له سدر شاره زایی شکویانه، نه وهی بینی هدنگوین دارخواردنی خدلك نددات نه وه قورنان نه خوینی به ناوازیکی خوشه وه یان خدلکی گری له گورانیه خوشه کانی نه گرن.

۱۹-هاوارکودن؛ خدو به هاوارکردندوه نیشانه یه لهسه ر بهختیاری و رزگار بوون له ناره حه تی ید کند نیستا جه نجالی کردوویت، نه گهر که سینکی ترت بینی هاواری نه کرد شدوه نیشانه یه لاسه ر بهختینکی باش، به تاییه تی نه و که سه هاوریت بینت، به لام نه گهر دوژمنت بینت، نه وه نیشانه یه له سه ر ناره حه تی.

۱۷-ههناسه تهنگی: نهگهر خهوت به ههناسه تهنگییهوه بینی نیسانهیه لهسهر ماتی و بیزاریی له ههندی کاروباری ژیانتدا.

۱۸-ههراو هوریا: ههدراد هرریا له خدردا نیشانه یه لهسه ر بینینی دروبه ره کی یان کاریکی گرنگ که زوربه ی جوری خه لك تیایدا كو ده بیته وه.. وه نه لین چروروان كردنی رووداریکی خوش ، وه نه گهر گویت له دهنگه دهنگیکی سهیره وه به بر مانای وایه بینکه که تو گویانی به سهردا دیت، نه گهر گویت له دهنگه دهنگیکی به رزود بوو مانای وایه کاریکی نوی نه گریته دهست.

۱۹-ههنگوین: مهنگوین له خهودا مالیّکه دهستگیر نهبی بو کهسی بیسوا.. وه بهخت باشییه له کاردا بو کهسی بیبینی یان بیکری، وه بو پیارانی نایینی شیرینی نایینه، وه بو پیارانی دنیا سامانیّکه به بی ماندرو بورن.

۲۰-ههویسر: بینین هدریر له خدودا نیشاندی کاری ناسان و چاوه روانی و دلخوشیید،
 سامانیکه دهستت نه کدوی.. ندوه هدریری له ماله کدیدا بینی ندوه قازانجنگ نه کات له بازرگانی دکه یدا، نه گدر ترشا بور ندوه له بازرگانی د کدیدا ند دوری، نه گدر خزی بینی یدوه

ههویسر نهشسیّلین نهوه سه فه رکه ری به رهو لای نهم دیّت، وه نهو هه ویره ی هماننایه ت نهوه خرایی یه نه نه نهوه خرایی یه له ساماندا.

۲۱ - هـ ه لاتن: نه گهر یه کن بینی لهدهستی دوژمنن رائه کا نهوه بن زیان نهبی نهو دوژمنن رائه کا نهوه بن زیان نهبی نهو دوژمنه، وه نه گهر زانایه ک راکردنی بینی نهوه دهبی به داد گهر.. نه گهر یه کی بینی رائه کات وه ناشترسی نهوه باش نییه.

۲۲-ههژاریی: همهژاریی له خهودا دەولهمهندییه، نهوهی خزی بینییهوه هدژاره، داوه خزراکییّکی زوّر به دهست داهیّنی. شهوهی خوّی بینی پاره به هدژاریّك نهدات داوه سامانیّکی دهست نه کهوی به بی ماندوو بوون، وه دهلیّن خهو بینینت بهوهوه که هدژاریت، نیشانهی نهوهیه بهختیّکی با نیت لهبهردهستایهو به دهستی نههیّنی، نهگهر کهسانی بینی هدژاریوون نیشانهی وایه ههوالی خوّش نهبیستی. وه نهگهر بینیت یارمهتی که لک نهده مدژاره یان کهسیّکی تر یامهرتی تو نهدات چونکه هدژاریت نهمه باشترین جوری خهوه چونکه بهختیّکی باشت بو بهدهست نههیّنی.

۷۳-هههش - مانگ- ؛ بینینی ههیش له خهردا نیشانهی ته ندروستی و به ختیاری به ، وه بینینی له ماله که تدا نیشانهی جووت بوونته له گهل نافره تیکی جوانی پایه به رزدا.. وه نهگهر کچی مانگ بو خوشه ویستان روز نهگهر کچی مانگ بو خوشه ویستان روز چاکه .. وه نهگهر مانگت بینی له نیو ههوره کاندا نه دره وشایه ره نیشانهی نه دوه یه ناره حه تی یه کانت به سهرنه چن.

۲۶-هۆل: هـوّل له خهردا نیشاندی حدساندوهیدر ندمانی هدژاریید، نیشاندی تافرهتی چاکه تدمـه تدگـدر وا ندبیّت ماناکدی به پیچهواندوه دهبیّت..

۲۵-همهرمی، نهگهر ههرمی آمه خهردا گهیور بیّت نهوه خهویکی باشه.. وه خهرت بهوه و که همرمی کسی به درهخته و کسی دره و نه تق به درهخته و کسی دره کسی در کسی در

۲۷-هـهنگ: هدنگ له خدودا نیشاندیه بن کدسی شتی پاك بخوار کاری چاکه بکات، و بینینی هدنگ له خدودا به لیننه به سدر کدوتن دوای هدولیّکی زیر.

۲۸-هه نخستنی جلی شوراو: هه نخستنی جلی شوراو له خهودا، نیشانه ی ناشکرا کردنه له مانی گومانی خراب و ناحالی بوون و نهمانی بووهتان و درو.

۲۹-همهوا: بینینی هه وا له خه و دا تواناو هیزه، نه گه و خه و بینه که خاوی تاوات و خو
 به زل زان بیّت، شه وه خه وه کمه ی به تالیه، نه وه ی بینی له هه وا دا نه وه گه و ره یی و سامانی حه لالی ده ستگیر نه بی ، نه گه و شیاوی نه وه بی ، نه گه و نا نه وه سه فه و نه کا.

۳۰-هستریا: هستریاو نموونه کانی نیشانهی غدم و خدفه ته.

۳۱-هیرشی خه نکی: نه گهر کهستی له خهردا هیرشی بر هینایت به ده مانچه یان تف منگ یان چه قر یان دار یان ههر نامیری نهوه نیشانهی ههست کردنته به هه نهیه کی گهرره و ترسناکی یه کی گهرره.

۳۲-ههتیو: نهگهر له خهودا ههتیوو برویت نیشانهی نهوهیه کهسینکی تر له کارینکی گرنگدا سهرنه کهوی به به به به کارینکی گرنگدا سهرنه کهوی به سهرتا، وه خوتت به ته نهاو بن یارمه تی دور نه بینیته وه.

۳۳-هاوه نیی پیاو: هاوه نیی پیاو له خهردا همول دوریکی خراپ و قمرزیکی زورد.

۳۱-هه لهاتنی شاخ: به رزبورنه وهی شاخ و ته پ و ده شت له خه و دا نیشانه یه که مانای وایه له ژبانیدا جینگایه ک وه شوینیک هه یه بو کیشه و کاروباره کانی.

۳۵-هاوری: نهگهر خهوت به هاوری یه کی دلسوزته وه بینی نهوه به لگهیه لهسه ر هه والی نهوه به لگهیه لهسه ر هه والی خوش.. وه نه گهر ترسایت له هاوری یه کت له خهودا نهوه به لگهیه لهسه ر بیستنی هه والی کی نه گونجاوو بیزار که ر.

٣٦-ههور: همور له خمودا نيشانميه بز سدفمر كردن له دمريادا.

٣٧ هەورە گرمە ئەگەل رەشەبا: پاشايەكى خراپەكارى بەھيزە.

٣٨- ههوره گرمه لهگهڵ باراندا: چاك بوونهوه بو نهخۆش.

۳۹ - هـهوره گـرمه به بی باران و ردشه با: هـهورد گرمه به بی باران و ردشه با مانای

(9)

۱-وهزیسر: هسهندی جار بینبینی وهزیس اسه خدودا نیشانهی بسهرزی و دهسه لات و به جینهینانی پیتویستییه.. وه بینینی وهزیس نیشانهی سمر که و تنینکی به په الهیه. نهوه ی اله خدودا بینی بسووه به وهزیس نه گهر شیاوی نهوه بی نهوه گهروه یی و دهسه لات و به رزیبی دهستگیر نه بینت، نه گهر بنجگه الهوه بی نهوه تووشی گوناهو اله که نه بین.

۳-ولاخ: سواری نهسپ له خهودا نیشانهی سهربلندی و بهختیارییه.. وه کهوتنه خوارهوه لهسهر پشتی نهسپ ترسناکه بو سهر خهو بینه که، نه گهر نهسپد که رهش بوو نیشانهی سهرکهوتنیّکی گهورهیه، وه نهگهر سپی بوو نیشانهی سهرکهوتنیّکی دیاری کراوه، نهورهی سواری ولاخ بوو وه له دهستییهوه کهف نهجاته داردود نیشانهی بهخت خراپییه.

٤-وريساو هۆشمىهند: ررياو هزشمەند له خەردا نيشانەيد ئەسدر پيارى بەدىترى ئازا،
 كە ئەتوانى زال دىت بەسەر نارەحدتىدكاندا.

۵-وینه ی مروق یان پهیکه و: خدو به وینه ی مروقه ود یان پدیکه را نیشانه ی به ختیکی باش و نیشینکی سه رکدرتورد.

(357)

۲ ویسله ی دیسوو گیانداران: همندی جار وینمی دیوو گیانداران له خمودا، نیشانمیه ندسه ر باوك و دایك.

۷-ون کـردنی ئهنگوسـتیله: ون کردنی ئهنگوستیله یان شکانی له خهودا نیشانهی
 ته لاق دانی ژنه.

۸-وتاری نایینی: خهو بینین به وتاری نایینییهوه نیشانهی نهخزشییه.. مهگهر وتار خویّنه که رهوانبیّر بی و به تامهوه گویّی لیی بگریت، نهوه په مانه به ناسووده یی.

۱۰-و لاخ: خدو به ولاخهوه چاکه، به تایبهتی نه گهر ژمارهیه کی زور بینت، وه به زوری نه گهر بهرو رووی تو نه هات نهوه دهستگیر بوونی بهختیکی باشه.

۱۱-وهستان شه په نجمه رهوه: خدر به وهستان شه په نجمه رهوه مانای سهرهتای گزرانکاری یه کی گرنگه له ژباندا.

۱۲-وهستان له بهلهگونهوه: خهر به وهستان له بهلهگونهدامانای وردبینی دوا رزژیکی گدشاوهیه.

۱۳-و لاخ: سواری و لاخ له خدودا به رزی و به ختیاری و روزییه، نه وه ی بینی له خدودا و لاخی هدیده نیشاندی فراوان بورنی سامانه که یه تی، وه سدر که و تنی به سهر دو ژمنانیدا.. نیم وهی بینی سواری و لاختی ندوه به رزی و سامان و پایه به ده ست هینانه، وه نه گهر ندسی بین لیه دو ژمین نه پارینزری، وه نه گهر به چکه نه سپ بوو نه وه مندالینکی جوانی نه بین ...

ليكدانهورى خدونهكان

(2)

۱-یاری: نهگهر له خهودا چهند یارییه کی وهرزشیت نه کرد ، نهوه نیشانهی بهختیّکی باشه.

۲-پاسهمین: ئهرهی له خهردا یاسهمینیکی دوزییه وه یان بینی، نهوه تووشی شادی و خوشی و خیر نهبی، وه نیشانهی خواستنی کچیکه.

.